

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Diplomová práce
Finanční nástroje na podporu místního rozvoje na Českokrumlovsku

Vypracovala: Bc. Marcela Březinová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Martin Šlachta Ph.D.

České Budějovice 2020

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. Mgr. Martinu Šlachtovi Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.

Dále patří můj velký dík všem respondentům, kteří byli součástí jednotlivých rozhovorů. Prostřednictvím jejich zkušeností a názorů tak mohlo dojít k vytvoření výsledků a závěrů, jež se významně podílely na celkové podobě diplomové práce.

Nakonec bych chtěla poděkovat svým blízkým za jejich bezmeznou podporu.

Obsah:

1. Úvod.....	7
Cíle diplomové práce	8
2. Teoretická část	9
2.1. Funkce obcí	9
2.2. Místní a regionální rozvoj	10
2.3. Udržitelný rozvoj území.....	15
2.4. Formy spolupráce na regionální a lokální úrovni	19
2.5. Strategické nástroje měst a obcí	25
2.6. Finanční nástroje měst a obcí	28
3. Materiál a metodika	33
4. Výsledky	34
4.1. Stručná charakteristika obcí a jejich strategií rozvoje.....	34
4.2. Výsledky rozhovorů a diskuse výsledků u jednotlivých obcí.....	42
5. Diskuse.....	103
6. Závěr	113
I. Summary.....	114
II. Seznam použitých zdrojů	115
III. Seznam obrázků a tabulek	122

1. Úvod

Každé místo má své ojedinělé kombinace vlastností, které vytvářejí potenciály pro přírodní, kulturní a ekonomický rozvoj. Využitelnost těchto potenciálů je závislá na smysluplné aktivitě obyvatel, poloze místa a velikosti kapitálu, jenž je k dispozici. Kombinace uvedených vstupů do jisté míry předurčuje optimální strategii chování obcí i celého regionu ve využití svého bohatství. Jak usuzuje Connor (1998) in (Devuyt a kol., 2001, s. 24): „*je nezbytné myslet globálně a jednat lokálně*“, zároveň „*myslet lokálně a jednat globálně*“, a celkově tedy „*myslet a jednat globálně i lokálně*.“ Udržitelným rozvojem na místní úrovni se zabývá Místní agenda 21, jež navazuje na doporučení uvedené v kapitole 28 Agendy 21. (Agenda 21, 1992) Mnoho problémů řešených v rámci Agendy 21 je zakořeněno v místních aktivitách, kdy rozhodující faktor při plnění těchto cílů pramení z účasti a spolupráce místních orgánů disponujících kompetencí pro vybudování, provozování a udržování hospodářské, sociální a environmentální infrastruktury.

Na mikroregionální úrovni aktivně působí aktéři a klíčové instituce, jejichž odrazem činnosti je rozvoj venkova, zlepšení kvality života obyvatel, podmínek podnikání či zkvalitnění vybavenosti obcí a měst. (Macháček a kol. 2012) Jmenovat lze předně dobrovolné svazky obcí (DSO) a místní akční skupiny (MAS), jež vykazují v dnešní době čím dál větší úspěšnost ohledně dlouhodobé participace na rozvoji v rámci spravovaného území. Představitelé místní samosprávy jsou povoláni dohlížet na plánovací procesy, rovněž se tvorbou podílejí na realizaci místních/vnitrostátních environmentálních politik a předpisů. Tento druh úrovně vládnutí je pro lid nejbližší, proto hraje zásadní úlohu při vzdělávání, mobilizaci a reakci na různé změny. Místní samosprávy mají v rámci decentralizačních procesů k dispozici finanční nástroje, jež vkládají do rozvoje jimi spravovaného území (vlastní zdroje a majetek, dotace, odvody sdílených daní z RUD aj.).

V současnosti je často skloňována účast společenství na jeho rozvojových aktivitách. Participace se posouvá v čase společně s lidmi, jejichž zájem vždy zohledňoval jak užší měřítko, spočívající v individuálním vývoji, tak i kolektivní účast pro nalezení jednoty ve způsobu, jak učinit lidský život plnohodnotnější. (Olukotun, 2008). Důležité je dle Ihimoda (1997) neztratit ve společenství puls průměrného člověka a tímto náhledem získat nejen jeho vizi, ale i možnost udržování vývoje. Kromě rozpoznání vize rozvoje jednotlivců v komunitě je nezbytné též naslouchat jejich názorům či plánům pro dosažení stanovených cílů. Přitom by měl být brán zřetel s ohledem na skutečnost, že lidé mají tendenci změnit se pouze v případě, pokud participují na rozhodnutí o změně.

Cíle diplomové práce

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit úspěšnost naplňování strategií místního rozvoje ve vybraných obcích na Českokrumlovsku. Výchozí hypotézou bylo, že obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle. Záměrem bylo zhodnotit silné a slabé stránky těchto finančních nástrojů. Vzhledem ke značné diverzitě podmínek obcí (geografických, demografických...), a z toho vyplývajících strategických cílů, byla hypotéza ověřována u každé obce zvlášť a následně byly závěry zobecněny pro všechny obce. V případě zamítnutí hypotézy byla blíže specifikována příčina a možné účinné řešení.

2. Teoretická část

2.1. Funkce obcí

Ve veřejném sektoru vystupují dva subjekty na pozici veřejných činitelů, a to aktéři státní správy a aktéři samosprávy, jejichž role je upravena zákony. Jmenovat můžeme předně tzv. kompetenční zákon, který se zabývá působností vládních institucí, dále zákon o zřízení krajů a zákon o obcích. Aktéři veřejného sektoru se rozhodují na základě tzv. veřejného zájmu. Maaytová a kol. (2015) zmiňují, že obsah pojmu veřejný zájem je normativní, neboť obecně se předpokládá, že veřejný zájem se slučuje s potřebami společnosti (celku). V praxi je však velmi těžké nalézt jednoznačně přijímané kritérium, které by obsahovalo vysvětlení veřejného zájmu. Může to být způsobeno jednak odlišným normativním pohledem na konkrétní problém, ale i různými ekonomickými a sociálními faktory ovlivňujícími cílové skupiny.

Obec je chápána jako základní územní samosprávné společenství občanů, jež zároveň tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní územní korporací a při realizaci svých pravomocí podléhá povaze veřejného úřadu. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Dále pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, přičemž při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. (128/2000 Sb. Zákon o obcích, 2000)

Mezi charakteristické znaky obcí, tak jak je formulují Kadeřábková a Peková (2012), patří: 1. vlastní území a možnosti jeho změn, kdy součástí obce může být jedno či více katastrálních území; 2. občané obce, neboť každá obec musí být trvale obývána lidmi; 3. samostatné spravování svých záležitostí ve formě samostatné působnosti; 4. vystupování svým jménem v právních vztazích a odpovědnost z těchto vztahů plynoucí; 5. péče o všestranný rozvoj území a při plnění svých úkolů zohledňování ochrany veřejného zájmu; 6. hospodaření na základě vlastního rozpočtu a vlastní majetek obce představující ekonomický základ obce.

Majetek obce je základním předpokladem pro výkon samosprávy a významným znakem nezávislosti obce, neboť je nezbytným nástrojem pro poskytování veřejných služeb. Může též generovat příjmy za pronájem či z jednorázového prodeje, podporuje podnikání a pomáhá regulovat podnikatelské činnosti. Hospodaření s majetkem musí vykazovat soulad s koncepčními dokumenty a rovněž přispívat k plnění celkových rozvojových cílů obce. Majetkové hospodaření obce je úzce spojeno s finančním, neboli rozpočtovým hospodařením. Veřejné statky mohou být zabezpečovány formou rozpočtu

obce a příspěvkových organizací obce nebo prostřednictvím municipálních či soukromých firem. (Holeček, Binek, Galvasová, Chabičovská, & Svobodová, 2009)

Stát ze zákona deleguje na obec určité povinnosti, které obec pro stát spravuje. Tato nepřímá místní státní správa znamená dekoncentrovanou státní správu svěřenou obcím. V případě přenesené působnosti je zavedeno třístupňové členění obcí pro výkon státní správy. Přenesená působnost ve věcech, vymezených zvláštním zákonem je definována v základním rozsahu svěřeném obci, v rozsahu pověřeného obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností. Určité aktivity svěřené zákonem jsou vykonávány obcí samostatně v rámci samostatné působnosti. Mezi tyto činnosti lze zařadit záležitosti, týkající se zájmu obce a jejích občanů, bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání či kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. (Kadeřábková & Peková, 2012)

2.2. Místní a regionální rozvoj

Význam místního ekonomického rozvoje není stále jasně definován. Čapková (2005) považuje místní ekonomický rozvoj za komplexní strategii pro užití místních zdrojů při vytváření pracovních míst. Mezei (2006) interpretuje místní ekonomický rozvoj jako strategický zásah buďto interních či externích stakeholders, kteří se řadí mezi místní aktéry.

Posuny v teorii místního ekonomického rozvoje shrnuje Macháček (2004) do několika etap. Dřívější důraz na množství firem, jež zvyšují počet pracovních příležitostí byl utlumen zájmem o firmy, které nabízejí pracovní místa v souladu s kvalitativně odpovídajícím vývojem místní populace. Začal být potlačován zažitý obraz místní ekonomické základny jakožto sítě producentů či souhrnu sektorů a převládá pojetí velmi koherentního systému, v němž zaujímají významnou pozici i mimoprodukční prvky. Z hlediska analýzy lokalizačního chování je patrné soustředění se na komparativní výhody, jež vyvěrají z nejširšího obrazu kvality prostředí a mají ekonomické, environmentální, sociální, urbanistické či kulturní rysy. Fyzicky založené komparativní výhody tedy ustupují do pozadí. Potenciál znalostí, informací a intelektuálních schopností v místním měřítku není realizován pouze pomocí nabídky pracovních sil, ale je posilován rovněž činnostmi příslušných institucí, profesních komunit a na nich založených ekonomických subjektů.

Macháček dále dokládá, že s ohledem na výše uvedené vlastnosti místního ekonomického rozvoje dochází k časté identifikaci s rozvojem územním.

Devuyt a kol. (2001) vystihují, že hodnocení udržitelnosti na místní úrovni souvisí s trvale udržitelným rozvojem, přičemž v ideálním případě by mělo být plně součástí rozhodovacího procesu. Jedním z přístupů souvisejícím s rozhodovacím opatřením, jež by reflektovalo možnou integraci hodnocení udržitelnosti, je „akční“ přístup, jehož cílem je začlenit environmentální plánování a rozhodování do jednoho procesu. ACTION (akce), jak ji vnímá Ryding (1994), sestává z těchto částí:

- A (Anticipate) = předvídat všechny různé environmentální, technické a ekonomické důsledky, pokud možno humánním způsobem;
- C (Conclude) = usuzovat nejupravděpodobnější hospodářský a environmentální vývoj;
- T (Tabulate) = tabelovat možné výhody a nevýhody při uvažování všech možných rozhodnutí;
- I (Initiate) = zahájit důkladné zhodnocení výhod a nevýhod dotýkajících se různých alternativních rozhodnutí;
- O (Omit) = vynechat všechny méně užitečné alternativy a zvýraznit ty, které jsou vhodnější;
- N (Negotiate) = vyjednávat s příslušnými stranami se záměrem získání souhlasu vztahujícího se k upřednostňované akci.

Vázquez-Barquero (2012) in (Pike, Pose, & Tomaney, 2016) rozlišuje strukturu strategie místního a regionálního rozvoje podle trojčlenné koncepce, která pokrývá vývoj ekonomického hardwaru, softwaru a orgwaru. Vývoj hardwaru ovlivňuje mnoho faktorů, které jsou společné pro tradiční rozvojové politiky, mezi něž lze začlenit poskytování základní infrastruktury včetně zřízení dopravních a komunikačních sítí, průmyslového prostoru a infrastruktury pro rozvoj lidského kapitálu (vzdělávací, zdravotní a kulturní zařízení). Vývoj softwaru souvisí s navrhováním a realizací komplexních strategií místního rozvoje. Na základě diagnózy komparativních výhod a identifikace překážek zdrojů v každém prostoru se definují a vytvářejí komplexní strategie ve snaze tento potenciál naplnit. Tyto strategie se obvykle pohybují kolem čtyř os: a) zlepšení konkurenceschopnosti místních podniků; b) přitažlivost investic do vnitřních struktur; c) modernizace lidského kapitálu nebo pracovních dovedností; d) budování infrastruktury. Základním cílem je vytvořit komplexní a vyváženou místní nebo regionální strategii rozvoje, která bude do určité oblasti vkládat ekonomickou aktivitu, v jejímž rámci budou

všechny snahy o přilákání vnitřních investic v rovnováze s podobnými a koordinovanými opatřeními zaměřenými na zlepšení místní hospodářské struktury, místní infrastruktury a místních nabídek práce. Jakákoliv místní nebo regionální strategie rozvoje též zahrnuje prvek, který Vázquez-Barquero nazývá orgware. Tento pojem se týká zlepšení organizačních a institucionálních kapacit pro navrhování či realizace a monitorování celé rozvojové strategie. Vývoj orgware přesahuje pouhou vertikální a horizontální koordinaci různých úrovní vlády či místních veřejných a soukromých aktérů a evokuje důležité otázky vládnutí, které je třeba řešit společnými institucemi.

Z pohledu Bachtlera a Yuilla (2001) je oproti starému paradigmatu nový přístup regionální politiky založen na čtyřech charakteristikách: a) má širší pokrytí, rozsáhlejší činnosti a měření a pokrývá několik sektorů – lidské zdroje, infrastruktura, turismus či prostředí. Též je adresován do všech regionů; b) požaduje proaktivní přístup a odpověď na regionální výzvy; c) vyvíjí se a implementuje v partnerskou spolupráci s účastí všech relevantních partnerů, ať již ve veřejném či soukromém sektoru, ale i v místních a regionálních komunitách; d) regionální rozvojová politika hledá maximální využití přírodních, lidských, kulturních a technických zdrojů, předně v případech existence problémů, které regiony nemohou zvládnout.

Základní cíle regionální rozvojové politiky formulují Stanciulescuová a Molnarová (2018) v následujících bodech:

- Snížení existující regionální nerovnováhy se zaměřením na stimulaci vyváženého rozvoje a revitalizaci znevýhodněných oblastí, které vykazují opožděný vývoj;
- Předcházení novým nerovnováhám;
- Splňující kritéria pro integraci do struktury EU a přístup členských států k nástrojům finanční pomoci v podobě strukturálních fondů soudržnosti;
- Korelace s vládními sektorovými rozvojovými politikami, podpora meziregionálních, interních a mezinárodních kooperací, které přispívají k ekonomickému rozvoji a jsou v souladu s právními ustanoveními a mezinárodními dohodami;
- Určení zásad, na nichž je vývoj založen společně s implementací regionální rozvojové politiky;
- Decentralizace v rozhodovacích procesech z centrální vládní úrovně k úrovni regionálních komunit;
- Spolupráce mezi všemi aktéry v oblasti regionálního rozvoje;

- Plánování s ohledem na proces, týkající se užití zdrojů, a to pomocí programů a projektů, aby bylo dosaženo stanovených cílů;
- Spolufinancování ve formě finančních příspěvků od různých aktérů, jež je zahrnuto v řízení regionálních rozvojových programů a projektů.

Pokud nahlédneme na rurální politiku, vzejde nám komplexní rozvojový koncept lokálního rozvoje venkova, jehož součástí jsou některé dimenze a oblasti nad rámec klasické regionální politiky. Macháček a kol. (2012) klasifikují nástroje rozvoje venkova, jež jsou totožné s nástroji regionálního rozvoje, přičemž rozlišují následující kategorie:

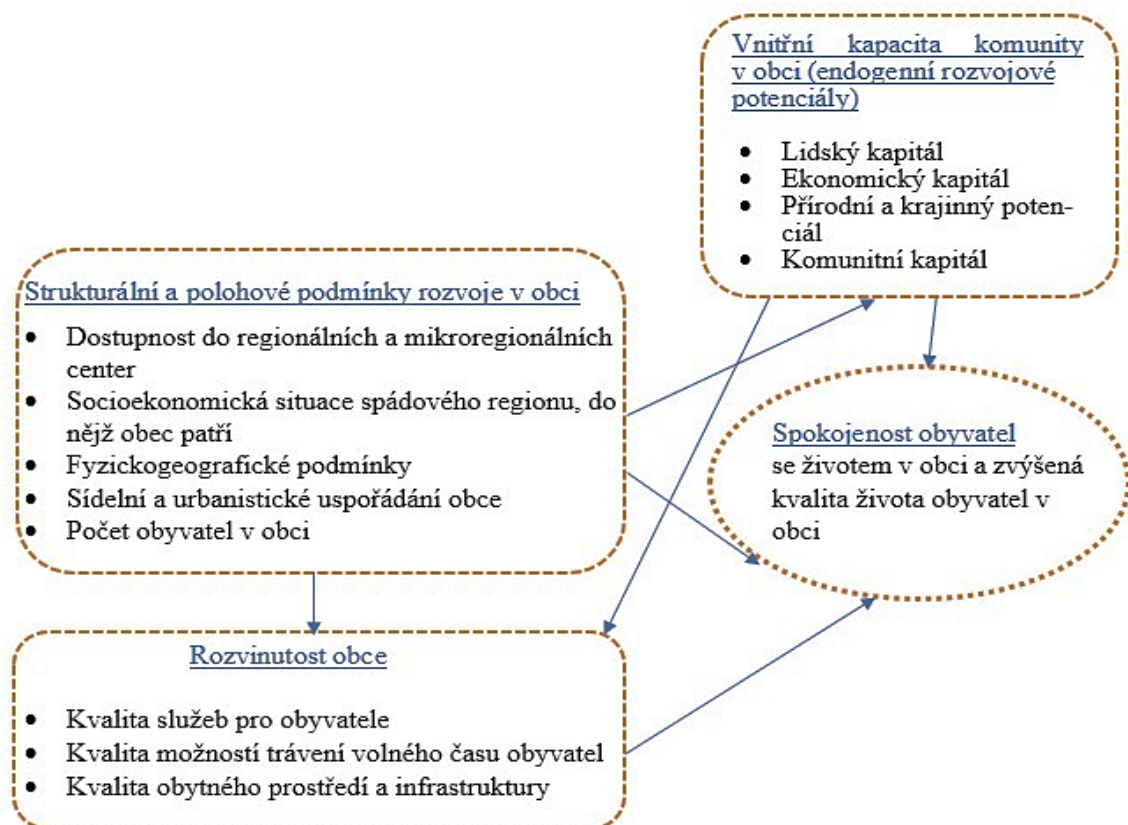
- Administrativní nástroje (legislativa, závazné procedury, postupy, organizační normy);
- Koncepční nástroje (strategie, programy, plány, politické deklarace, územně plánovací dokumenty, pozemkové úpravy);
- Institucionální nástroje (instituce, příspěvkové organizace, soukromé společnosti, spolupráce, Svaz měst a obcí ČR, Dobrovolné svazky obcí, MAS, PPP, regionální management);
- Věcné nástroje (infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb, hmotného plnění, poradenství);
- Sociálně-psychologické nástroje (vzdělávání, komunikace, motivace);
- Finanční nástroje (systémy finančních podpor, dotace, granty).

Mezi hlavní cíle sociálně-ekonomického rozvoje, jak je prezentují Wokoun a kol. (2011), patří: a) uspokojování potřeb veřejnosti a zvyšování životní úrovně; b) zkvalitňování a kumulace majetku; c) zvyšování rozpočtových zdrojů; d) vyšší atraktivita území pro potenciální obyvatele; e) zlepšování demografické struktury s cílem zamezení emigrace, předně mladších, vzdělanějších či bohatších vrstev obyvatel; f) podpora místního, hlavně drobného a středního podnikání; g) pobídky pro nové investice; h) zvyšování inovační úrovně regionu; i) realokace výrobních i nevýrobních aktivit; j) vylepšení urbanistického i architektonického vzhledu měst a obcí; k) zlepšování životního prostředí a sociálních poměrů; l) zvyšování počtu pracovních příležitostí.

V případě regionálního či místního rozvoje rozlišuje Bernard (2011) mezi potenciály, mající podstatu ve fyzickogeografických vlastnostech lokality, jako jsou lokalizační předpoklady pro cestovní ruch či zemědělské zdroje. Dále zmiňuje potenciály technického či infrastrukturního charakteru, jež se projevují v kvalitě komunikací, infrastruktury

turních sítí, využitelných pozemků či budov. Mezi potenciály v sociální oblasti patří lidský kapitál, sociální kapitál nebo institucionální vlivy. V konkrétní lokalitě mají jednotlivé potenciály tendenci se vzájemně ovlivňovat a podmiňovat. Dále je třeba dle Bernarda zmínit dva základní kanály, jež se vyznačují pozitivním vlivem sociálního kapitálu na regionální a lokální rozvoj. První z nich představuje pozitivní vliv existence sociálních sítí na aktéry rozvoje, jež se projevuje snadným přenosem informací. Druhý kanál závisí na zvýšené občanské participaci, sounáležitosti s lokalitou a identitě. Bernard vnímá problematiku lokálního rozvoje v rozvoji obytných funkcí, představujících úroveň bytového fondu či kvalitu životního prostředí. Můžeme uvažovat též základní služby, základní rekreační funkce či celkovou atraktivitu obce pro obyvatele, nicméně ekonomický rozvoj má na místní úrovni pouze okrajovou stránku.

Obrázek 1. Teoretický model rozvoje malých obcí z pohledu teorie rozvoje komunit

Zdroj: (Bernard, 2011)

Blažek a Uhlíř (2011) spatřují současné pojetí regionální politiky ve využití a mobilizaci místního endogenního rozvojového potenciálu a podpoření místních zdrojů v podobě lidského potenciálu, znalostí, kontaktů či kulturního a přírodního dědictví. Motem

současnosti je strategická, do budoucna zaměřená regionální politika, která je chápána jako preventivní prostředek tvorby a trvání konkurenceschopnosti v globální ekonomice a klade si za cíl realizaci mnohých aktivit s vysokou přidanou hodnotou. Současný trend nahrává k umocnění odpovědnosti samosprávy za regionální politiku, což je projevem přenesení pravomocí blíže aktérům, kterých se přijatá opatření týkají. Decentralizace je prohlubována intenzivnějším přesunem okruhu kompetencí na regionální a lokální úroveň. Prostřednictvím endogenního potenciálu lze v rámci vytvoření podmínek podpořit existenci a rozvoj místních firem a podnikatelů formou volných prostor (pozemky a budovy) či poradenstvím, rekvalifikačními programy, určitým zvýhodněním u místních poplatků nebo daní (daň z nemovitosti). V případě budování lokálního a regionálního partnerství pak místní a regionální samosprávy hrají významnou roli prostředníka. V současnosti roste význam vytváření rozvojové strategie typu high-road, která usiluje o konkurenceschopnost týkající se inovací, a jejíž prioritou je vysoká kvalita výrobků a služeb. Tento aspekt znamená protipól cenové konkurence založené na produkci standardního zboží, jež spadá do kategorie low-road. Blažek s Uhlířem uvádějí, že: *„znalosti jsou považovány za nejstrategičtější surovinu a učení za rozhodující proces z hlediska trvale udržitelné konkurenceschopnosti.“* (Blažek & Uhlíř, 2011, s. 190)

2.3. Udržitelný rozvoj území

Agenda 21 (Agenda 21, 1992) je programovým dokumentem OSN, který spatřil světlo světa v roce 1992 v rámci světové konference OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru (Summit Země). Jedná se o jeden ze základních textů udržitelného rozvoje a souhrnný název cca 38 obecných okruhů, které mají spojitost s kvalitou životního prostředí, ekologickou šetrností či sociální a zdravotní pohodou občanů, a to napříč celým světem. V kapitole 28 je začleněna poměrně jednoduchá výzva *„místním orgánům“*, aby se zapojily do dialogu pro udržitelný rozvoj se členy jejich volebních obvodů. Mnoho problémů a řešení spadajících pod okruh Agendy 21 je zakořeněných v místních aktivitách, z toho plyne, že účast a zapojení místních orgánů je rozhodujícím faktorem při plnění jejich cílů. Místní úřady vytvářejí, zajišťují a udržují hospodářskou, sociální a environmentální infrastrukturu, dohlížejí na procesy plánování, určují místní environmentální politiky a předpisy a pomáhají při provádění národních a subnárodních environmentálních politik. Úroveň správy je nejbližší lidem, proto hraje zásadní roli při výchově, mobilizaci a reakci veřejnosti na podporu udržitelného rozvoje.

Pro programovou oblast Kapitoly 28 Agendy 21 byly navrženy tyto cíle:

1. Do roku 1996 by většina místních orgánů v každé zemi měla z hlediska místní Agendy 21 zahájit konzultační proces se svými obyvateli cílený na zvýšení spolupráce a dosažení shody v rámci komunity;
2. Do roku 1993 by mezinárodní společenství mělo zahájit konzultační proces zaměřený na zintenzivnění spolupráce mezi místními orgány;
3. Do roku 1994 by zástupci měst a dalších místních orgánů měli usilovat o zvýšenou úroveň spolupráce a koordinace s cílem podpořit výměnu informací a zkušeností mezi místními orgány;
4. Všechny místní orgány v každé zemi by měly být stimulovány k provádění a sledování programů, jejichž cílem je zajistit, aby ženy a mládež měly zastoupení v rozhodovacích, plánovacích a prováděcích procesech. (Agenda 21, 1992)

První snahou v případě řešení problému bylo hodnocením docíleno souboru šesti významných kritérií, která více upřesňují Lafferty a Eckerberg (1998):

- Vědomější pokus o propojení vlivů na životní prostředí i fundamentální hospodářské a politické tlaky, které mají původ v politickém rozhodnutí, avšak ne v rozhodování trhů;
- Výraznější snaha o vytyčení vztahu k místním otázkám, rozhodnutím a dispozicím majících podstatu v globálních dopadech, které působí jak na životní prostředí, tak i v případě celosvětové solidarity a spravedlnosti;
- Cílenější politika vedoucí k mezisektorové integraci otázek životního prostředí a rozvoje, hodnot a cílů při procesech plánování, rozhodování a provádění politiky;
- Významnější úsilí o větší zapojení společenství s úkolem přesvědčit jak průměrné občany, tak hlavní skupiny zainteresovaných stran ve formě obchodních a pracovních odborů, zapojit se do procesu plánování a realizace a brát ohled na otázky životního prostředí a rozvoje;
- Závazek, týkající se vytyčení a práce s místními problémy pomocí dvou oblastí, mapujících širší ekologický a regionální rámec, ale rovněž značně rozšířený časový rámec, uvažující vícegenerační rozpětí (+ tři generace);
- Specifická identifikace, jež hledí s odkazem na summit v Riu a na Agendu 21.

V roce 1994 proběhla implementace MA 21 prostřednictvím výroční evropské konference udržitelných měst „Aalborg + 10“ v Dánsku. Aalborgská Charta se zapříčinila o

osmistupňový model, který by sloužil pro přípravu a realizaci místního akčního plánu (tzv. Místní agendy 21). Model začleňuje: 1. uznávání stávajících plánů a finančních rámců, jakož i jiných plánů a programů; 2. systematickou identifikaci problémů a jejich příčin prostřednictvím rozsáhlých veřejných konzultací; 3. stanovení priorit úkolů určených k řešení zjištěných problémů; 4. vytvoření vize udržitelné komunity prostřednictvím participativního procesu zahrnujícího všechny oblasti společnosti; 5. posouzení a evaluaci alternativních strategických možností; 6. vytvoření dlouhodobého místního akčního plánu směřujícího k udržitelnosti, který předpokládá měřitelné cíle; 7. programování implementačního plánu plus přípravu harmonogramu a prohlášení o rozdělení odpovědností mezi partnery; 8. zavedení systémů a postupů vztahujících se k monitorování a podávání zpráv o provádění plánu. (Aalborg Charter, 1994)

Metoda MA21 představuje nástroj k zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, který má za cíl podpořit udržitelný rozvoj na místní či regionální úrovni. (Pavlík & kolektiv, 2014) Koncept Místní Agendy 21 udržitelného rozvoje pro města, obce a regiony zahrnuje: a) správu věcí veřejných a územní rozvoj; b) životní prostředí; c) udržitelnou spotřebu a výrobu; d) dopravu; e) zdraví obyvatel; f) místní ekonomiku a podnikání; g) vzdělávání a výchovu; h) kulturu a místní tradice; i) sociální prostředí; j) globální odpovědnost. (Maier & kolektiv, 2012) Města, která dodržují principy místní agendy, mohou vstoupit do členství Národní sítě Zdravých měst České republiky. Výhody Národní sítě spočívají, jak dokládá Provozníková (2015), v metodické podpoře věnující se oblasti strategického plánování a rozvoje měst nebo pomoci, týkající se získávání finančních zdrojů v podobě různých grantů a dotací. Většina členských obcí při tvorbě dlouhodobých strategií dodržuje zásady zdraví a trvale udržitelného rozvoje.

Hodnocení udržitelného rozvoje na místní/regionální úrovni probíhá dle Metodiky hodnocení MA21 a sady indikátorů. Registrované subjekty lze rozdělit do šesti skupin: 1) malé obce; 2) obce; 3) mikroregiony; 4) kraje; 5) MAS; 6) ostatní (např. neziskové či soukromé organizace). Kritéria MA21 jsou členěna do čtyř základních kategorií, jimž předchází tzv. „nultá“ kategorie „Zájemci.“ (Úvodní stránka MA21 - Cenia, 2019)

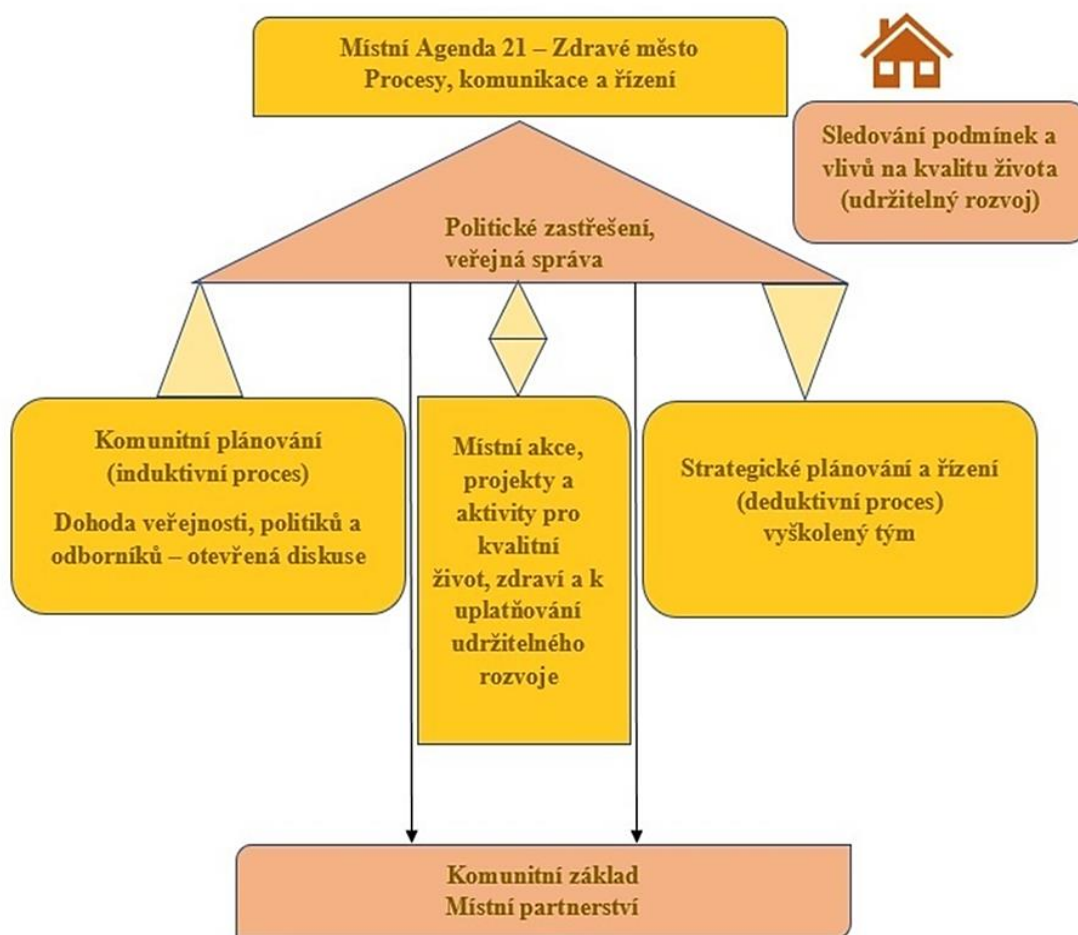
1. Kategorie D START – obsahuje organizační zázemí na straně obce, města či regionu a aktivní účast veřejnosti v oblasti plánování a rozhodování. Týká se akcí založených na principu partnerství a spuštění vybraných informačních činností (články, web, FB);

2. Kategorie C STABILIZACE – opírá se o politické zastřešení procesu MA21a vyžaduje schválení oficiálního dokumentu k MA21, začlenění MA21 do oficiální organizační struktury úřadu a vyšší míru zapojení za aktivní účasti občanů;

3. Kategorie B SYSTÉM ŘÍZENÍ – stanovuje ucelenou strategii udržitelného rozvoje vytvořenou za účasti expertů, partnerů a veřejnosti, kde dílčí koncepce jsou v symbióze s principy udržitelného rozvoje a systémová a finanční podpora aktivit MA21 pramení z vlastních i externích zdrojů. Součástí je i měření a hodnocení postupu k udržitelnému rozvoji a aktivní sdílení příkladů dobré praxe;

4. Kategorie A DLOUHODOBÝ PROCES – je komplexním procesem strategického řízení. MA21 funguje v koordinaci a za dozoru stálého orgánu rady či zastupitelstva. Koordinace zohledňuje další metody řízení kvality veřejné správy. Probíhá důkladné sledování a vyhodnocování stavu udržitelného rozvoje na základě stanovených indikátorů, tzv. Auditů udržitelného rozvoje. (Úvodní stránka MA21 - Cenia, 2019)

Obrázek 2. Systém Místní agendy 21 dle metodiky Národní sítě Zdravých měst ČR

Zdroj: [www. ZdravaMesta.cz](http://www.ZdravaMesta.cz)

2.4. Formy spolupráce na regionální a lokální úrovni

Kutscherauer (2007) nahlíží na partnerství jako na jednu z variant modelu politického, ekonomického a sociálního rozhodování. Jedná se o přístup, kdy veřejné autority vstupují do neformálních kontaktů s občany, ve snaze získat jejich názory, přání, zkušenosti a zájmy. Tyto poznatky pak veřejné autority zosobňují v politikách, jež splňují optimum pro přizpůsobení potřeb občanů. Obecněji je partnerství autorem pojímáno jako trvalý rovnocenný vztah partnerů, jehož prostřednictvím jsou spojeny cíle a místo působení aktérů. Ve spojitosti s regionálním řízením vzniká nejen zapojování hospodářských a sociálních partnerů (podnikatelé, odbory, klíčoví aktéři) a nestátních neziskových organizací do rozhodování regionálních a místních samosprávných orgánů, ale rovněž vzájemná spolupráce orgánů veřejné správy (v horizontální i vertikální rovině) ve smyslu plnění úkolů regionálního rozvoje.

Participace patří k novějším vizím, která se snaží začlenit venkovské komunity do pozice řídicího subjektu s cílem poskytnout jim nový soubor pravomocí, práv a povinností, jež umožňují zlepšení efektivity a zaručení udržitelnosti místních projektů. Obecné zásady participačního přístupu vycházejí z následujících pilířů (např. Olukotun, 2008; Okafor, 2005): a) povzbuzování společenství k převzetí odpovědnosti; b) podpora účasti pro všechny; c) usmíření různých zájmů; d) naslouchání komunity; e) prozkoumání situace/problému z různých hledisek; f) přizpůsobení se místním situacím; g) nastavení větší transparentnosti a zodpovědnosti pro zkvalitnění poskytovaných služeb; h) vznik společenství, jehož prostřednictvím lze započít účast místních či soukromých dodavatelů a poskytovatelů služeb; f) podpora harmonizace partnerů.

Smysluplná participace vyžaduje, jak míní Kauzya (2005), aby byli občané informováni a jejich hlasy měly dopad na bezprostřední účinky. Právní/regulativní systém musí poskytovat přinejmenším úplné, včasné a snadno dostupné veřejné zpřístupnění rozhodnutí o přidělení prostředků v rozpočtech, vládních zakázkách a ve výdajových programech. Zaměření se na výstup/výsledek při řízení výdajů lze považovat za žádoucí. Decentralizace je procesem, který, jak definuje Kauzya, umožňuje strukturální uspořádání, prostřednictvím něhož lze participaci vytvořit, nicméně to, zda participace probíhá či nikoliv, souvisí s různými faktory včetně politické vůle nebo byrokratického závazku a rozsahu, v jakém jsou místní obyvatelé a další zúčastněné strany zmocněni a opatřeni znalostmi, dovednostmi, přístupy, sítěmi a zdroji.

Nejčastější druhy spolupráce v rámci ČR

❖ Mikroregiony

Existují problémy, které mají z hlediska řešení větší prostorový rozsah vzhledem k možnostem jedné obce. Jedním z důvodů, jak popisuje Večeřa (2020), je nedostatek finančních prostředků či mezery v personální kapacitě. Vhodným východiskem jsou Dobrovolné svazky obcí (DSO), které jsou za účely členství zakládány obcemi dle § 49 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. DSO mají za cíl ochranu a prosazování společných zájmů obcí. DSO jsou zaevidovány v rejstříku krajského úřadu, přičemž součástí rejstříku jsou listiny, předně smlouva upravující práva a povinnosti členů svazku. DSO mají právní subjektivitu, tím je myšleno, že po právní i finanční stránce nesou závazky vyplývající z jejich činnosti a vedou povinně účetnictví. Mezi přínosy DSO patří z ekonomického hlediska generování úspor z rozsahu. Každá obec se na investici či provozu DSO účastní malým podílem, avšak z celkového pohledu je zachován užitek pro všechny participující obce a města (dopravní obslužnost, výuka v základní nebo mateřské škole, cyklostezky). Kromě finanční zátěže je však rozděleno i riziko, které může nastat v případě nedodání služeb či problémů s jejich financováním v rámci jednotlivé obce. Dalším pozitivem je skutečnost, že společně realizované projekty často vyžadují aktivní a dlouhodobé zapojení odborníků z více oblastí, ať již stavebnictví, ekonomiky, práva, vodohospodářství či školství. Výše zmíněné odborníky je potřeba externě zajistit a zaplatit, nicméně nabízí se rovněž možnost využití odborného potenciálu, který je součástí DSO všech účastněných měst a obcí. Výhodou je též zajištění služby prostřednictvím účasti více obcí na nákladech a know-how, čímž dochází k mnohem lepším ekonomickým podmínkám, nežli by tomu bylo při vnější nabídce. Významné pozitivum spočívá v podmínkách poskytování provozované služby, rozhodování o jejím rozsahu a ceně či přímém řízení nebo regulaci. Obce zapojené v DSO též disponují výrazně stabilnější a výraznější vyjednávací pozicí při jednání s dodavateli různého charakteru (firmy zajišťující svoz odpadu, realizace značení cyklostezek, dodávka kompostérů na bioodpad).

❖ Euroregiony

Euroregiony lze charakterizovat jako územní jednotky, jež sdružují jednotlivé příhraniční oblasti různých států Evropy. Fungují na principu dobrovolnosti. Výhodou euroregionů je možnost vzájemné spolupráce či řešení problémů obcí na obou stranách hranice. Tím může docházet k redukci nevýhody periferních pohraničních oblastí. Hlavní

cíl euroregionů je zaměřen na kulturní, sociální či hospodářskou oblast, dále na rozvoj turistiky, zachování a zlepšování životního prostředí nebo stav infrastruktury. Uvedené aktivity se podílejí na zlepšování životních podmínek místního obyvatelstva. Hlavní stimul činnosti euroregionů spočívá ve snaze odstraňovat nerovnosti mezi pohraničními regiony a postupně vyvážit ekonomický i sociální rozvoj. (zpět na euroregiony, 2020)

Evropská územní spolupráce (EÚS) je součástí podpory evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), přičemž financování je uskutečněno z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Součástí evropské územní spolupráce jsou tři pilíře: a) přeshraniční spolupráce; b) nadnárodní spolupráce; c) meziregionální spolupráce. V souvislosti s uvedenými programy jsou v programovém období 2014–2020 prostřednictvím Evropské komise vyčleněny prostředky v celkové výši 8,9 mld. eur. Z celkové sumy směřuje 6,6 mld. eur na přeshraniční spolupráci. (Aktuality:INTERREG, 2020)

Mezi programy přeshraniční spolupráce, které jsou všechny na území ČR koordinovány Ministerstvem pro místní rozvoj, patří: a) Interreg V-A Česká republika - Polsko; b) Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika; c) Interreg V-A Rakousko - Česká republika; d) Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020; e) Program spolupráce Svobodný stát Sasko - Česká republika 2014–2020. (DotaceEU-Úvod, 2020)

Pod programy nadnárodní a meziregionální spolupráce, z nichž první tři jsou na území ČR řízeny Ministerstvem pro místní rozvoj, spadá: a) Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE; b) Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE; c) Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE; d) Program meziregionální spolupráce ESPON 2020; e) Program meziregionální spolupráce INTERACT III; f) Program URBACT III. (DotaceEU-Úvod, 2020)

❖ Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) může být pro samosprávy východiskem při pořizování a implementaci veřejné infrastruktury a/nebo služeb, kde lze využít zdroje a odborné znalosti soukromého sektoru. Partnerství se soukromým sektorem může přinést nová řešení, efektivnější služby a finanční prostředky v případě, kdy vlády disponují zastaralými procesy a postupy či nedostatkem infrastruktury. V partnerství veřejného a soukromého sektoru se prolínají dovednosti a zdroje veřejného i soukromého sektoru se sdílením rizik a odpovědností. Vládám se tak naskýtá příležitost čerpat z

odborných znalostí soukromého sektoru tím, že jej pověří každodenními operacemi, čímž veřejnému sektoru zbývá více prostoru na politiku, plánování a regulaci. K dosažení úspěšného partnerství veřejného a soukromého sektoru je zapotřebí důkladné zpracování analýzy cílů dlouhodobého rozvoje a následné rozdělení rizik, přičemž právní a institucionální rámec v zemi by měl zahrnovat účinné nástroje pro správu a monitorování PPP. Správně vypracované dohodě o partnerství veřejného a soukromého sektoru by neměla chybět jasně klasifikovaná rizika a odpovědnost. (PPPLRC-HOME/Public private partnership, 2016).

❖ Síť a partnerství měst

Wokoun a kol. (2011) spatřují ve vytváření sítí a partnerství měst účinný nástroj budoucího vývoje měst a obcí, jenž má podstatu ve společném využití zdrojů a v docílení větších synergických efektů, které posilují konkurenceschopnost na evropském i světovém trhu. Města spolupracují formou finančních prostředků, infrastruktury a informačních technologií pro splnění společných záměrů a rozvoje. Společné prostředky jsou uplatňovány nejen v oblasti ekonomiky, ale významně též v sociální, kulturní a vzdělávací sféře, což pozitivně ovlivňuje život obyvatel daných měst.

Mezi hlavní aktéry na poli síťového partnerství patří Svaz měst a obcí České republiky (SMO), který byl založený v roce 1989 jako nepolitická a dobrovolná organizace sdružující města a obce. Činnost SMO předně závisí na zapojení vedoucích představitelů měst a obcí (starostové, primátoři a zastupitelé), kteří vyvíjejí své aktivity nad rámec povinností a věnují pozornost i obecným problémům samosprávy. Hlavní cíle SMO směřují k prosazování společných zájmů obcí a měst ČR pro vytváření jejich příznivých rozvojových podmínek. Členové z řad měst a obcí se podílejí na přípravě právních předpisů a dalších opatření, souvisejících s místní samosprávou. Dalším cílem je včasné upozorňování vlády, Parlamentu i mezinárodních institucí na možné dopady jimi připravovaných opatření vztahujících se k fungování obcí. V neposlední řadě je snahou upevňovat ekonomickou samostatnost měst a obcí, informovat a vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv či napomáhat městům a obcím při čerpání dotací z národních či EU zdrojů. (/Svaz měst a obcí České republiky, 2020)

❖ Klastry

Expertní skupina pro podnikové klastry a sítě v rámci Evropské komise z hlediska ověření vlivu klastrů pro dosažení cílů Lisabonské strategie definuje klastry jako: a)

skupiny nezávislých společností a přidružených institucí, jež spolupracují a zároveň si konkurují; b) jsou geograficky soustředěny v jednom nebo několika regionech (klastr může působit i v globálním rozsahu); c) specializují se na určitou oblast a mají společné technologie a dovednosti; d) vyznačují se buďto technologicky vyspělým (high-tech) či tradičním pojetím; e) mohou mít institucionalizovanou formu (manažer klastru) či formu neinstitucionalizovanou. (European Commission. Final Report of the Expert Group on Enterprise Clusters and Networks. European Commission, Belgium, 2005)

„Přístup ke klastru“ lze dle Ablaeva (2015) vysvětlit jako analýzu toků poznatků v rámci národního systému inovací, která spočívá v začlenění do úzké horizontální a vertikální interakce v rámci některých podniků a průmyslových odvětví, jež jsou spojeny v klastrech na základě jejich technologické vazby, procesů dodávek, znalostí a výměny dovedností. Mechanismus pozitivního dopadu klastru spočívá na následných vzájemných vztazích: a) noví výrobci, pocházející z jiných hospodářských odvětví, urychlují rozvoj prostřednictvím R&D. Zde funguje stimul ve formě poskytování finanční podpory potřebné pro provádění nových strategií; b) existuje bezplatná výměna informací a rychlé šíření inovací prostřednictvím dodavatelů či spotřebitelů, kteří jsou napojeni na více konkurentů; c) vzájemné vztahy uvnitř samotného klastru se mnohdy vyznačují absolutní nepředvídatelností, vedou k novým způsobům hospodářské soutěže a přinášejí zcela nové možnosti; d) lidské zdroje ve smyslu nových nápadů nabízejí další kombinace. Nejdůležitějším charakteristickým rysem klastru je jeho inovativní směr.

❖ Místní akční skupina (MAS)

„Místní akční skupina (MAS) je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. (NS MAS/Národní síť Místních akčních skupin České republiky, 2020) MAS si klade za hlavní cíl zlepšovat kvalitu života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Mezi nástroje MAS rovněž patří aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. MAS vypisují vlastní výzvy k podání individuálních projektů. Metoda LEADER pracuje na principu zdola-nahoru, neboli veškeré náměty a projekty by měly vycházet zdola, tedy z myšlenek a podnětů místních venkovských subjektů a občanů. Neměla by být uplatňována direktivně řízená politická moc shora na krajské,

státní nebo evropské úrovni. Čím více subjektů uvnitř regionu působí, tím intenzivněji působí rozpětí nápadů, přičemž je rovněž posilována transparentnost působení MAS.

Komunitně vedený místní rozvoj: a) se zaměřuje na konkrétní subregionální oblasti; b) je zaštiťován MAS, jejíž součástí jsou subjekty, které obhajují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy, přičemž rozhodovací úroveň jak veřejné správy, tak jednotlivých zájmových skupin nesmí přesáhnout 49 % hlasovacích práv; c) je uskutečňován na bázi integrovaných a víceodvětvových strategií místního rozvoje uvažujících dotyčnou oblast; d) je návrhově pojímán s ohledem na místní potřeby a potenciál a zároveň obsahuje inovativní prvky v kontextu místních souvislostí, tvorbu sítí a eventuálně spolupráci. (NS MAS/Národní síť Místních akčních skupin České republiky, 2020)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje by měla uvažovat alespoň tyto prvky:

- Vymezení rozlohy a počtu obyvatel, jež jsou součástí strategie;
- Analýzu rozvojových potřeb a územního potenciálu včetně analýzy SWOT;
- Popis strategie a jejích cílů či integrovaných a inovativních rysů strategie. Definovaná hierarchie cílů by měla obsahovat jasné a měřitelné cíle pro hodnocení výstupů a výsledků (kvalitativní versus kvantitativní hledisko). Strategie je v harmonii s příslušnými programy všech zapojených ESI fondů;
- Popis postupu participace komunity do tvorby strategie;
- Akční plán, jež uvádí, jak jsou cíle přenášeny do jednotlivých opatření;
- Popis opatření pro potřeby řízení a sledování strategie, potvrzující schopnost MAS uskutečňovat strategii včetně deskripce zvláštních opatření hodnotící povahy;
- Finanční plán strategie, zahrnující rovněž plánované příděly, které jsou obsahem každého z příslušných ESI fondů. (Propagace CLLD/Leader/NS MAS – *Leták Strategie CLLD a metoda LEADER v České republice*, 2016)

Pracovní činnost MAS funguje na základě právní subjektivity. Formy založení jsou:

- Občanské sdružení (o.s.) – v tomto případě se nemohou jejími členy stát obce, avšak mohou do MAS nominovat svého zástupce, například starostu, který je pověřen zastupovat zájmy obce;
- Obecně prospěšná společnost (o.p.s.) – po svém založení není možné rozšiřovat se na bázi členství. MAS jako orgán o.p.s. eviduje jednotlivé začleněné subjekty jako partnery obecně prospěšné společnosti;

- Zájmová sdružení právnických osob (z.s.p.o.) – tato forma založení obsahuje nevýhodu ohledně omezeného čerpání dotací mimo programy LEADER, neboť v řadě programů podpory se nemůže stát zájmové sdružení právnických osob žadatelem. Dalším negativem je, že členem těchto sdružení mohou být pouze právnické osoby, vyloučeny jsou tedy podnikající i nepodnikající fyzické osoby. (Pelcl, Havránek, Lehmannová, & Martínek, 2008)

2.5. Strategické nástroje měst a obcí

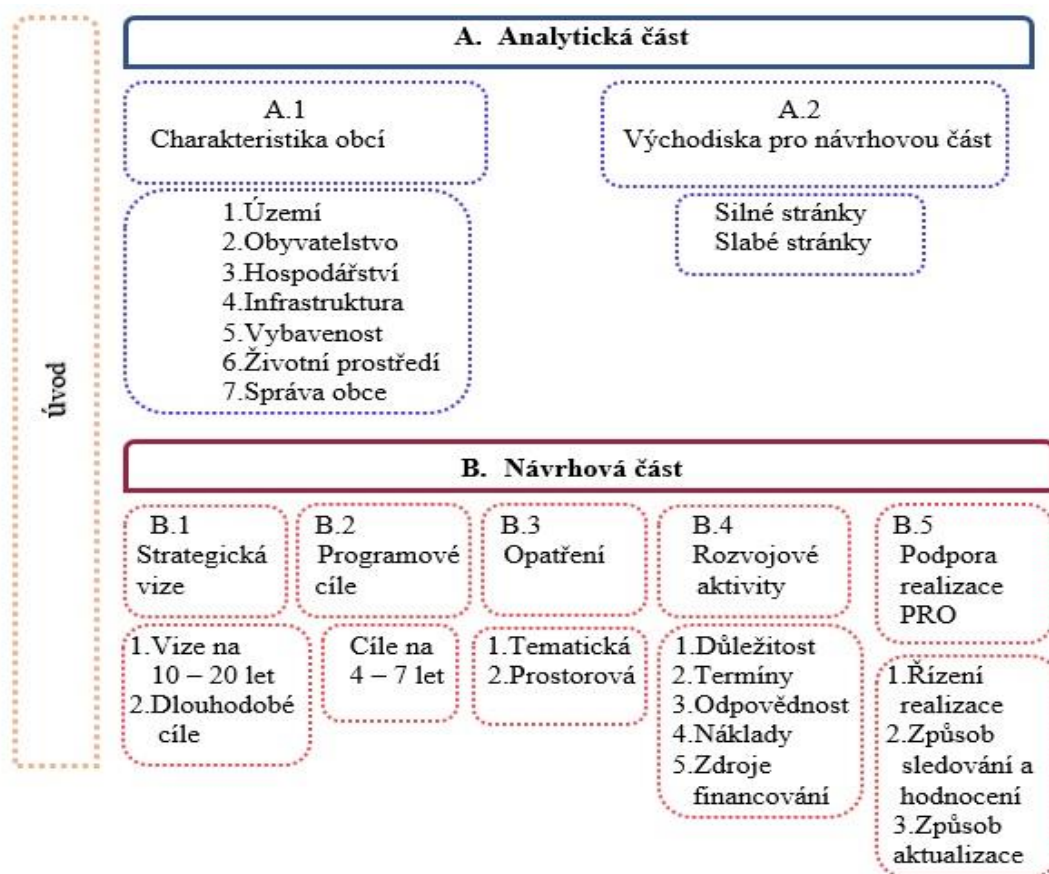
✦ Strategické plánování

Strategické plány, jak interpretují Devuyst a kol. (2001), jsou zpracovávány pro mnoho různých oblastí, jako je životní prostředí, vědecká výzkumná politika, problémy měst, zaměstnanost, mobilita a využívání půdy. Strategické plány mají několik specifik: a) analýza vnějšího faktoru – tato analýza poskytuje přehled o vztazích mezi vládou a vnějšími činiteli a faktory, které ovlivňují konkrétní předmět; b) analýza zaměřená na strategické cíle – v této fázi se určuje, jaké výsledky chce vláda v určitém časovém období dosáhnout. Je třeba vyvinout strategické cíle a faktory kritické úspěšnosti. Pro vyhodnocení je nezbytné, zda jsou splněny očekávané výsledky, proto je třeba vyvinout ukazatele, pro které je vypracován strategický plán; c) analýza zaměřená na účinnost – jedná se o evaluaci všech činností, výkonů a očekávaných výsledků ve vztahu ke strategickému plánu, jež sleduje jejich předem stanovené cíle. Uvedená analýza by měla vést k akčnímu plánu, jenž by zmiňoval priority; d) analýza zdrojů – nahlíží na zdroje potřebné k dosažení cílů, přičemž by měla být prezentována v dlouhodobém rozpočtu; e) konsolidace – konsolidační fáze směřuje k soudržnému a vyrovnanému strategickému plánu, s nímž je spojen adekvátní dlouhodobý rozpočet. Měla by uvažovat všechny racionální prvky, vycházející z analýz orientovaných na účinnost a zdroje.

Základním plánovacím dokumentem obce, zabudovaným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je program rozvoje obce (PRO). Jedná se o hlavní nástroj řízení rozvoje obce, který by měl zohledňovat poznání situace, názory a potřeby občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů působících v obci. PRO definuje budoucí vize společně s aktivitami směřujícími k naplnění sjednaných představ. PRO je zpracován na období 4–7 let, přičemž dlouhodobý rozvojový horizont obce je začleněn ve strategické vizi, která má platnost 10–20 let. Význam PRO spočívá v zachycení hlavních problémů rozvoje obce, čímž se v komplexním přístupu formulují možná řešení problémů a pod-

porují efektivní využití finančních a personálních kapacit obce i jejího celkového potenciálu. Rovněž je cílem dosažení souladu rozvojových představ jednotlivých subjektů na místní úrovni, čímž je předcházeno budoucím sporům bránícím souvislému rozvoji. Dále dochází k podpoře vzniku místní platformy participace rozličných subjektů za účelem využití lidského potenciálu i příslušných organizací. Municipality jsou připravenější z hlediska podání žádostí o dotační prostředky, přičemž šance pro obdržení vnějších finančních zdrojů je výraznější. PRO tvoří podklad pro rozhodnutí orgánů místních samospráv ve smyslu rozvojových záležitostí, rovněž je podmínkou pro zhotovení Územního plánu, jehož obsah by měl obsahovat záměrný a odůvodněný průmět rozvojových činností. (Program rozvoje obce - DVS - deník veřejné správy, 2013)

Obrázek 3. Základní struktura Programu rozvoje obce (PRO)

Zdroj: (Program rozvoje obce-DVS-Deník veřejné správy, 2013)

✧ Komunitní plánování

Základem metodiky pro komunitní plánování, jak uvádějí Rosecký a Oriniaková (2003), je strategické plánování se zapojením veřejnosti, jehož součástí mohou být po-

skytovatelé, uživatelé sociálních služeb a široká veřejnost. Komunitní plánování používá metody vedoucí k efektivní spolupráci zmíněných skupin v procesu plánování tak, aby bylo dosaženo širokého konsensu. Důvody a přínosy pro obec ohledně zapojení veřejnosti do přípravy plánovacích dokumentů spočívají v posilování pocitu sounáležitosti, motivaci a zvýšení zájmu občanů či cílových skupin zapojit se do spolupráce. Dlouhodobá a koncepční spolupráce s občany různých zájmových skupin při přípravě rozvojových dokumentů je základem pro vznik partnerství, jež je předpokladem pro společnou realizaci náročných integrovaných a komunitních projektů a zároveň pro jejich vícezdrojové financování. V ČR plánování se širokým zapojením veřejnosti představuje jeden z moderních trendů plánování rozvoje ve větším měřítku, nejen pro sociální služby, ale i například: a) při zpracování rozvojových strategií obcí, měst a mikroregionů; b) při zpracování a realizaci strategií Místní agendy 21; c) při plánování a realizaci projektů „Zdravé město“; d) při plánování a uskutečnění dalších komunitních projektů s využitím veřejného prostranství či péče o zeleň v obci.

✧ Územní plánování

Cílem územního plánování je vytvářet podklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, projevující se ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí či hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území, přičemž by měl uspokojovat potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Dosažení udržitelného rozvoje podporuje koordinace velkých i soukromých zájmů v území a dosažení jejich harmonie. Hlavní rozdíl územního plánování oproti plánování strategickému spočívá v předpokladu fyzické stránky změn v území, nicméně společenský a hospodářský potenciál rozvoje je zachován. (183/2006 Sb. Stavební zákon, 2006)

Územně analytické podklady a rozbor udržitelného rozvoje území jsou pořizovány pro území kraje a pro správní obvody úřadu obcí s rozšířenou působností, které zajišťují podporu při pořizování územně plánovací dokumentace. Obsahem Územně analytických podkladů je zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limitů využití a rozboru udržitelného rozvoje území. Územní samosprávy povinně vypracovávají územně plánovací dokumentaci – obce Územní plán, kraje Zásady územního rozvoje, které jsou závazné. (Maier & kolektiv, 2012) Tyto dva dokumenty doplňuje Regulační plán v případě, pokud zadání již obsahuje Územní plán nebo Zásady územního rozvoje. Regulační plán v řešené ploše určuje podrobné podmínky pro využití pozemků, umístění a prostorové uspořádání staveb pro ochranu hodnot a charakteru území či vytváření

příznivého životního prostředí. Zpracování Územní studie není povinné, avšak její vyhotovení by mělo stát na začátku procesu územně plánovací přípravy zejména ve složitých územích, charakteristických řadou střetů a nejistot ohledně budoucího využití.

2.6. Finanční nástroje měst a obcí

Nejdůležitějším nástrojem finančního řízení územních samospráv je rozpočet, který slouží k prosazování zájmů dané lokality a k realizaci ekonomického a sociálního rozvoje obce. (Vojtíšková, 2018) Prostřednictvím územního rozpočtu je uskutečňováno financování politických programů, dále dochází k prosazování zájmů obyvatel žijících na daném území. Rozpočet je zpravidla sestavován jako vyrovnaný, avšak může být schválen rovněž jako přebytkový v případě, kdy je v plánu využít příjmů v následujícím období nebo za účelem splácení jistiny úvěru z předchozích let. Rozpočet lze též schválit jako schodkový, avšak pouze v situaci, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů. Rozpočtový proces volených i výkonných orgánů obce probíhá v následujících etapách: a) sestavení, projednání a schválení rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu; b) hospodaření podle rozpočtu během rozpočtového období; c) plnění rozpočtu a kontrola; d) změny rozpočtu na základě rozpočtových opatření; e) hodnocení rozpočtu, následná kontrola a přehled o skutečném plnění rozpočtu.

Příjmy měst a obcí

Mezi hlavní zdroje financování měst a obcí patří daňové příjmy, nedaňové příjmy, transfery a příjmy kapitálové, přičemž posledně jmenované se na objemu finančních prostředků projevují pouze okrajově (cca 3 %).

Prioritní zdroj příjmů z hlediska hospodaření obcí představují, jak popisuje Matej (2017), příjmy daňové, v nichž jsou zahrnuty: a) daň z přidané hodnoty (DPH); b) daň z příjmů právnických osob (DPPO); c) daň z příjmů fyzických osob (DPFO); d) daň z nemovitých věcí; e) daň z hazardu; f) různé typy poplatků (místní a správní poplatky). V případě daňových příjmů krajů jsou součástí rozpočtu pouze DPH, DPPO, DPFO a správní poplatky.

Rozpočtové určení daní (RUD) obsahuje pravidla, která určují pravomoci centrální vlády a jednotlivých samospráv z hlediska uvalování daně či stanovení daňového zákla-

du a daňové sazby v případě jednotlivých daní. V ČR nastavuje RUD, jak poznamenává Maaytová a kol. (2015), podíl či postup stanovení podílu na výnosu jednotlivých daní pro jednotlivé kraje, obce a státní fondy. Zákon o dani z nemovitých věcí a zákon o místních poplatcích určuje pravomoci obcí.

Wokoun a kol. (2011) poznamenávají, že místní poplatky mají fakultativní charakter. Obce se mohou rozhodnout o výši místních poplatků, limitovány jsou pouze v jejich zákonném taxativním vymezení, druhu a maximální výši. Rozeznáváme tyto druhy místních poplatků: a) poplatek ze psů; b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt; c) poplatek za užívání veřejného prostranství; d) poplatek ze vstupného; d) poplatek z ubytovací kapacity; e) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst; f) poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj; g) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů; h) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Od 1. 1. 2020 je v účinnosti novela zákona 565/1990 Sb., o místních poplatcích, která mimo jiné zrušila původní místní poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a nahradila je jedním poplatkem, který se nazývá Poplatek z pobytu. (Nové projednání novely zákona o místních poplatcích, 2019)

Dotace a transfery se význačně podílejí na příjmu územních rozpočtů a slouží k zajištění určitého standardu veřejných služeb územními celky. Obce a kraje mají možnost získat jak dotace běžné, na financování provozních potřeb, tak i kapitálové, neboli investiční, pro docílení určitého standardu zajišťovaných veřejných statků. Dotace lze dále specifikovat dle způsobu získání. Nárokové dotace představují pro obce automatický nárok s pravidelným plněním. Pokud je nutno o dotaci žádat a splnit stanovená kritéria, jedná se o dotaci nenárokovou. Obce i kraje v ČR získávají dotace: a) vyplácené na základě souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k územním rozpočtům (příspěvek na výkon státní správy, mimořádné dotace, návratné finanční výpomoci); b) dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa (výkon státní správy, místo v domovech důchodců, na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních, příspěvek na školství, na sociální dávky či na výkon zřizovatelských funkcí); c) dotace z rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství aj.); d) dotace ze státních mimorozpočtových fondů (Státní fond

životního prostředí (SFŽP), Státní fond rozvoje bydlení (SFRB), Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI); e) dotace z EU (strukturální fondy); f) dotace z rozpočtů krajů.

Maaytová a kol. (2015) komentují, že v současnosti mají veškeré dotace poskytované samosprávám účelový charakter, přičemž specifický je předně příspěvek na výkon státní správy přenesené působnosti, který plyne do rozpočtů obcí a krajů. Jedná se o účelovou, nárokovou, neinvestiční dotaci se spoluúčastí ze státního rozpočtu, kde není povinnost vyúčtování příjemci a rovněž není výslovně stanovená míra spoluúčasti. Celková výše příspěvku a postup vymezení výše pro jednotlivé samosprávy se odvíjí každoroční úpravou zákona o státním rozpočtu.

Mezi nedaňové příjmy, jak specifikuje Provažníková (2015), patří předně příjmy z vlastní hospodářské činnosti, které významně naplňují rozpočet obcí a měst. Do této kategorie patří uživatelské poplatky generované z činností obcí municipálními podniky, rovněž příjmy směřující od organizací založených obcemi a kraji jako odvody příspěvkových organizací (vodné, stočné, odvoz z domovního odpadu, poplatky za školní stravování či služby knihoven). Uvést lze rovněž příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního majetku, úroky z poskytnutých úvěrů a další nedaňové příjmy (pokuty).

Formou návratných příjmů lze získat úvěry od peněžních ústavů, příjmy z emise obligací či návratné půjčky a finanční výpomoci od ostatních subjektů, především v rámci rozpočtové soustavy. Těž je možné využít finanční leasing a směnky. (Peková, 2011)

Přímé zahraniční investice jsou na rozdíl od státní podpory ze své podstaty soukromé. Jedná se pouze o kapitál + nákupy vlastního kapitálu. Kosack a Tobin (2006) vysvětlují, že v případě reinvestování zisků zahraničními investory funguje vše stejně jako na bázi domácích úspor způsobem, že se k celkové dodávce směřované k financování nových investic připočtou, pokud tyto přílivy vedou k vytvoření nových fixních aktiv či využití lepších technologií. Všechny uvedené operace mohou rozvinout efektivitu a produktivní kapacitu hospodářství země. Působnost prospěšných externalit z PZI však významně vyvěrá z dostatečně rozvinuté úrovně lidského kapitálu v zemi, jež dokáže absorbovat novou technologii, kterou přinesl zahraniční investor. Pokud, jak Kosack a Tobin upozorňují, panuje značný rozdíl mezi technologickým vybavením vůči domácím firmám, pak se stává obtížné vstřebat zahraniční praktiky a technologický pokrok je výhodou pouze pro investující firmu, čímž nedochází k přelévání do hostitelské země. Podpora se

vyznačuje podmíněným vztahem ve vztahu k hospodářskému růstu a lidskému rozvoji. U zemí s extrémně nízkou úrovní lidského kapitálu jde podpora (PZI) proti rozvoji.

EU fondy v rámci politiky soudržnosti

Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 je dokumentem vypracovaným členskými státy Evropské unie, který určuje cíle a priority za účelem efektivního využití Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) a zároveň pro naplňování strategie Evropa 2020, a to v rámci vydefinovaných národních priorit. (ministerstvo pro místní rozvoj dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020, 2014)

Více než 50 % finančních prostředků EU je poskytováno prostřednictvím pěti evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy), které jsou spravovány společně Evropskou komisí a členskými státy EU. Cílem ESI fondů je investovat do vytváření pracovních míst a do udržitelné a zdravé evropské ekonomiky a životního prostředí.

Mezi evropské strukturální a investiční fondy patří:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), který je zaměřen na podporu vyváženého rozvoje v jednotlivých regionech EU ve formě modernizace a diverzifikace ekonomických struktur (ICT, rozvoj podmínek pro VaV, lepší přístup k financím a know-how, úzká spolupráce průmyslu a výzkumných institucí, podpora nových podnikatelských projektů);
- Evropský sociální fond (ESF), jenž podporuje projekty ohledně zajištění zaměstnanosti a směřuje investice do lidského kapitálu EU (pracovníci, mladí lidé, osoby hledající zaměstnání);
- Fond soudržnosti (FS), z něhož plynou prostředky na projekty z oblastí dopravy a ochrany životního prostředí v zemích, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele dosahuje nižší hodnoty nežli 90 % průměru EU. V letech 2014–2020 se jedná mimo jiné o státy Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Kypr, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, či Slovensko;
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je určen na řešení konkrétních problémů venkovských oblastí EU;
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF) pomáhá rybářům zvládnout udržitelné metody rybolovu a lidem žijícím na pobřeží diverzifikovat hospodářskou činnost. Docíleno je tak zvýšení kvality života v evropských pobřežních oblastech. (Evropské strukturální a investiční fondy/Evropská Komise, 2020)

Národní operační programy v programovém období 2014–2020 jsou: 1) Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu; 2) Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy; 3) Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí; 4) Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy; 5) Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí; 6) Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj; 7) Operační program Praha - pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy; 8) Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj; 9) Operační program Rybářství 2014–2020, řízený Ministerstvem zemědělství; 10) Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství. (DotaceEU-Úvod, 2020)

Programové období 2014–2020 přineslo změny na české i evropské úrovni. V předchozím období byl za základní programový dokument pro využití fondů EU považován Národní strategický referenční rámec. Nicméně pro období 2014–2020 byl přijat dokument s názvem Dohoda o partnerství, jenž uvažuje i nové operační programy, čímž bude během 5–8 let nástrojem pro čerpání dotací. (Farkač & Repiská, 2020)

K nejvýraznějším změnám programového období (2014–2020) patří: a) zapojení zemědělského, rybářského a kohezního fondu do ESIF; b) nový výkonnostní rámec, který vymezuje finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání, přičemž je uvažováno zavedení jasných a měřitelných milníků a cílových hodnot pro všechny programy; c) vytvoření systému předběžných podmínek – jedná se o klíčový předpoklad pro účinné čerpání finančních prostředků z ESIF, neboť nedostatečné plnění předběžných podmínek z pohledu hodnocení Evropské komise může způsobit nespustění či zamezení průběžných plateb dotčené části programu; d) nové cíle a priority – oproti třem hlavním cílům (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce) došlo k redukci na cíle dva: Investice pro růst a zaměstnanost (97,2 %) a Evropská územní spolupráce (2,8 %); e) snížení počtu operačních programů a stanovení jediného celostátního regionálního operačního programu – Integrovaný regionální operační program; f) jednotné metodické prostředí – má za cíl zajistit jednotné podmínky v rámci systému; g) jednotné monitorovací prostředí – tvorba jednotného monitorovacího prostředí pomocí Informačního systému koncového příjemce (ISKP), ve snaze zajistit zjednodušení administrativy předkládání projektových žádostí a jejich realizaci. (Farkač & Repiská, 2020)

3. Materiál a metodika

Pro vypracování literární rešerše byly použity knižní zdroje a informace z internetu. Východiskem pro vlastní analýzu se stal výzkum (šetření), týkající se využití a aplikace strategických a finančních nástrojů obcí na Českokrumlovsku. Poznatky byly zjišťovány v městech/obcích Vyšší Brod, Dolní Dvořiště, Holubov, Kaplice, Horní Planá, Větrní, Lipno nad Vltavou a Velešín. Doplnující výstupy směřovaly od významných stakeholderů Českokrumlovsko – Jihočeské centrály cestovního ruchu, MAS Rozkvět z.s., MAS Pomalší o.p.s., Zemědělského intervenčního fondu v Českém Krumlově, spolku Novohradsko-Doudlebsko a Turistického spolku Lipensko. V praktické části proběhly rozhovory se starosty a stakeholdery, přičemž jako metoda výzkumu pro získání primárních dat byl použit polostrukturovaný rozhovor, u něhož má tazatel k dispozici seznam otázek, které musí použít. Charakter otázek, případně další dotazy jsou volně připojeny v reakci na znalost či odpověď respondenta. (Kozel, Mynářová, & Svobodová, 2011) Rozhovory vznikly za souhlasu respondentů pomocí hlasového záznamníku. Za účelem provádění rozhovorů a pro aplikaci vlastní analýzy byly pro starosty/místostarosty definovány tyto výzkumné otázky:

1. Jaké jsou hlavní strategické cíle vybraných obcí?
2. Jaké finanční nástroje obce využívají pro naplnění těchto cílů?
3. Jak dalece jsou jednotlivé obce autonomní, co se týče hlediska veřejných financí?
4. Jaký mají šetřené obce názor na finanční a dotační systém či příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti?
5. V jaké intenzitě spolupracují vybrané obce s MAS, DSO, organizacemi a spolky?
6. Jak ve vybraných obcích probíhá příhraniční spolupráce?
7. Jak se v šetřených municipalitách projevuje spolupráce s místními podnikateli?
8. V jaké formě funguje v daných obcích spolková činnost a jak dalece místní obyvatelé participují na rozvoji města?
9. V čem spočívá rozvoj či naopak bariéry rozvoje konkrétní obce?

Stakeholderům byly pokládány otázky se zaměřením na: 1) náplň jejich činnosti; 2) strategické a finanční nástroje; 3) formy spolupráce; 4) názory ohledně finanční a dotační politiky; 5) potenciál a bariéry rozvoje území. Následně došlo k přepisu primárních dat z rozhovorů, z nichž byla následně posuzována platnost hypotézy o splnění strategických cílů obce. Následovaly vzájemná komparace vybraných obcí a nalezení společných témat a záměrů.

4. Výsledky

4.1. Stručná charakteristika obcí a jejich strategií rozvoje

Město Vyšší Brod

Vyšší Brod – obec s pověřeným obecním úřadem. Katastrální výměra: 6 976 ha. Město má sedm částí: Dolní Drkolná, Dolní Jílovice, Herbertov, Hrudkov, Lachovice, Studánky, Těchoraz.

Starosta: Ing. Milan Zálešák

Místostarosta: Bc. Jan Straka

Tabulka 1. Vývoj počtu obyvatel ve městě Vyšší Brod (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	3937	1995	2571
1950	2194	2005	2642
1975	2377	2015	2528
1985	2770	2018	2621

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

Svaz měst a obcí České republiky

Svazek Lipenských obcí

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

Turistický spolek Lipensko

MAS Rozkvět, z.s.

Spolupráce sedmi Brodů (měst)

Strategické cíle: Město si cca jednou za dva roky nechává zpracovat finanční analýzu. Nový strategický plán rozvoje města 2020–2025 čeká na schválení. Hlavní vize návrhu plánu zní: „*Vyšší Brod – centrum odpočinku, obchodu a služeb na samém jihu Čech, v srdci Evropy.*“ Strategický plán je členěn na čtyři pilíře a specifické cíle. I. pilíř: Vyšší Brod – město, ve kterém budeme rádi a dobře žít (kontinuálně optimalizovat infrastrukturu; zvyšovat kvalitativní úroveň bytového fondu města a rozšiřovat jej, posilovat sociální, lékařské a veřejné služby aj.); II. pilíř: Vyšší Brod – pokladnice kulturních a přírodních krás (zvyšovat atraktivitu místa pro občany a turisty, rozšířit a zkvalitnit nabídky cestovního ruchu; chránit ekologickou stabilitu přírodního bohatství a citlivě jej začleňovat do turistických nabídek aj.); III. pilíř: Vyšší Brod a jeho místní části jako centrum služeb, obchodu a výroby (optimalizovat podmínky pro rozvoj podnikání a posilovat rovné příležitosti; zahájit konstruktivní a řízenou komunikaci s vietnamskou menšinou s cílem posílit úlohu města v otázkách fungování obchodu a služeb aj.); IV. Pilíř: Rozvoj na základě inovací a investic (řešit výskyt patologických sociálních jevů aj.).

Obec Dolní Dvořiště

Dolní Dvořiště – obec se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Katastrální výměra: 9 001 ha. Obec má osm osad: Rychnov nad Malší, Rybník, Trojany, Jenín, Tichá, Cestviny, Všeměřice.

Starosta: Ivan Kůta Místostarosta: Helena Panská

Tabulka 2. Vývoj počtu obyvatel v obci Dolní Dvořiště (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	688	1995	1247
1950	365	2005	1231
1975	755	2015	1282
1985	1232	2018	1315

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

MAS Sdružení Růže z.s.

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

Svaz měst a obcí České republiky

Spolek Novohradsko-Doudlebsko

Partnerská obec Leopoldschlag

Tři kasina v katastru obce – sponzorské dary na kulturní a sportovní vyžití v obci

Společnosti Engel a Hauser – příspěvky na kulturu a sport. Se společnostmi jsou rovněž uzavřeny smlouvy ohledně zajištění autobusové dopravy pro svoz lidí z Lipenska a Horního Dvořiště do Kaplice. Četnost autobusových spojů se díky tomu navýšila.

Strategické cíle: Obec nemá zpracován Strategický program rozvoje ani finanční analýzu. Zastupitelé Dolního Dvořiště se zabývají odhady financí pro možné budoucí investice, a to na deset let dopředu.

Obec Holubov

Holubov – obec se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Katastrální výměra: 1 556 ha. Obec má dvě osady: Třísov a Krasetín.

Starosta: Roman Kudláček Místostarosta: Ing. Petr Čížek

Tabulka 3. Vývoj počtu obyvatel v obci Holubov (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	392	1995	899
1950	457	2005	950
1975	923	2015	1097
1985	907	2018	1085

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

Mikroregion PodKletí

MAS Blanský Les Netolicko o.p.s.

CHKO Blanský Les

Turistická oblast PodKletí

Svaz měst a obcí České republiky

Českobudějovická hvězdárna na Kletí

Společnost Grafobal (vydávání místního zpravodaje)

Strategické cíle: Obec nezpracovává Strategický program rozvoje ani si nenechává vytvářet finanční analýzu. Zastupitelé obce spíše rok od roku plánují dle financí, od čehož se odvíjí i žádosti o dotace.

Město Kaplice

Kaplice – obec s rozšířenou působností. Katastrální výměra: 4 087 ha. Město má deset osad: Blansko, Dobečov, Hradiště, Hubenov, Květoňov, Mostky, Pořešín, Pořešinec, Rozpoutí, Žďár.

Starosta: Mgr. Pavel Talíř Místostarosta: Mgr. Libor Lukš

Tabulka 4. Vývoj počtu obyvatel ve městě Kaplici (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	4136	1995	7102
1950	2952	2005	7248
1975	5307	2015	7064
1985	7588	2018	7164

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

SMOP Svaz měst a obcí regionu Pomalší

MAS Pomalší, o.p.s.

Spolek Novohradsko-Doudlebsko

Partnerské město Freistadt

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

Svaz měst a obcí České republiky

Strategické cíle: Město Kaplice má vytvořen Rozbor udržitelného rozvoje území ORP Kaplice, který byl naposledy aktualizován v roce 2016, rovněž Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (komunitní plán). Vedení města si též nechává externě zpracovávat finanční analýzu. V minulosti město vycházelo z Realizačního programu města Kaplice (2007–2010). Poté na něj navázal Program sociálního, ekonomického a občanského rozvoje města Kaplice. Poslední verzí je Strategický rozvojový plán města Kaplice, platný na období let 2016–2020. Z důvodu neadekvátního reprezentativního vzorku vyplněných dotazníků od občanů vycházela specifikace prioritních oblastí z analytické části strategického dokumentu včetně výstupů řízených rozhovorů, jež proběhly s vedením města a jeho občany. Tímto bylo stanoveno sedm prioritních oblastí, mezi něž patří: 1) Infrastruktura; 2) Kvalita života; 3) Životní prostředí; 4) Podnikání a zaměstnanost; 5) Rozvoj udržitelného cestovního ruchu; 6) Zdravotní a sociální oblast; 7) Veřejná správa. Hlavní vize města zní: 1. „Kaplice je v roce 2025 městem, ve kterém žijí spokojení obyvatelé s pocitem hrdosti a sounáležitosti ke svému domovu, s úctou k životnímu prostředí a ke svým tradicím.“ 2. „Kaplice je otevřená všem návštěvníkům, kterým poskytuje nejen přívětivé zázemí, ale i širokou nabídku služeb.“ Vedlejší vize se týkají komplexního systému zdravotní péče a sociálních služeb, podpory MSP či bezpečnosti ve smyslu nízkého výskytu společensky nežádoucích jevů s vysokou mírou prevence.

Město Horní Planá

Horní Planá – obec s pověřeným obecním úřadem. Katastrální výměra: 9 925 ha. Město má sedm částí: Bližší Lhota, Hodňov, Hory, Hůrka, Olšina, Pernek, Žlábek.

Starosta: Bc. Jiří Hůlka Místostarosta: Ing. Zdeněk Homolka

Tabulka 5. Vývoj počtu obyvatel ve městě Horní Planá (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	2096	1995	2333
1950	772	2005	2253
1975	1827	2015	2114
1985	2270	2018	2088

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

Svazek Lipenských obcí

Turistický spolek Lipenska

Mezinárodní infrastrukturní spolek Bayer-Mühlviertel-Südböhmen – 28 obcí

Rakouská partnerská obec Ulrichsberg

MAS Rozkvět, z.s.

Euroregion Šumava – Horní Planá, Kollerschlag (Rakousko) a Wegscheid (Německo)

Strategické cíle: město Horní Planá zpracovává finanční analýzu při žádostech o dotace. Marketingová studie města Horní Planá a okolní Lipenské oblasti pochází z roku 2006. Na Strategii rozvoje města Horní Planá z roku 2002 navázal Program rozvoje města Horní Planá na období 2016–2022.

Klíčové oblasti rozvoje města, strategických oblastí, cílů a priorit jsou: 1) Ekonomický rozvoj; 2) Prostor a prostředí města; 3) Kvalita života obyvatel.

Strategická vize zní: „*Horní Planá je atraktivním místem k životu a konkurenceschopnou destinací cestovního ruchu s vyváženou diverzifikovanou ekonomikou respektující ve svém rozvoji přírodní a kulturní hodnoty území.*“ Mezi některé z dalších vizí patří, že Horní Planá bude: a) turisticky atraktivním místem těžícím z výhodné geografické polohy v blízkosti lázeňských center, v příhraniční oblasti a využívajícím velké bohatství místních kulturních památek; b) architektonicky vyváženým místem s regenerovanými sídlištními celky, obytnými zónami, rodinnými domy a celkově vysokou kvalitou bydlení; c) hospodářsky vyspělou oblastí s dostatkem pracovních příležitostí, s optimální strukturou průmyslu a zemědělství, s fungujícími malými a středními podniky.

Město Větrní

Větrní – obec se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Katastrální výměra: 2 771 ha. Město má sedm částí: Dobrné, Hašlovice, Lužná, Nahořany, Němče, Zátoň, Zátoňské Dvory.

Starosta: Mgr. Bc. Antonín Krák Místostarosta: Ing. Pavel Štindl

Tabulka 6. Vývoj počtu obyvatel ve městě Větrní (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	1841	1995	3647
1950	2462	2005	3954
1975	3496	2015	3993
1985	3701	2018	3882

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

Regionální Svazek obcí Vltava

Český Krumlov region

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

Svaz měst a obcí České republiky

Strategické cíle: Město Větrní prozatím nezpracovává Strategický program rozvoje, některé údaje pro jeho tvorbu však mají zastupitelé uložené v počítači. S ohledem na aktuální potřeby má město Větrní vyhotoven Plán prevence kriminality města Větrní 2018–2020, kde je uvedeno zhodnocení současného stavu, bezpečnostní analýza a hlavní rizika území města. Stěžejním dokumentem je však Strategický plán sociálního začleňování pro obec Větrní 2017–2022, který navazuje na stejný dokument z období let 2012–2013. Opatření a aktivity Strategického plánu jsou členěny do pěti hlavních prioritních oblastí: 1. Zaměstnávání (zvýšení šancí obyvatel SVL k nalezení pracovního uplatnění; učinit obec atraktivnější pro potenciální zaměstnavatele); 2. Bydlení (stabilizace populace v obci, omezení migrace); 3. Bezpečnost (zmírnění výskytu sociálněpatologických jevů v obci jako prostituce, hazard, drogy; prostřednictvím prevence posilování vědomí obyvatel SVL o rizikovém chování; rovnováha prevence a represe, jejich vzájemné doplňování); 4. Vzdělávání a volný čas (zlepšení podmínek pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže žijících v SVL; školy jsou otevřené dětem ze SVL a jsou schopné s těmito dětmi pracovat; větší provázanost základního a středního školství zejména v souvislosti s uplatněním dětí a žáků ze SVL); 5. Sociální služby (v obci existuje funkční, pestrá a reálným potřebám vyhovující síť sociálních služeb; sociální služby uschopňují zájemce z řad obyvatel SVL k nalezení šancí na úspěšný život).

Obec Lipno nad Vltavou

Lipno nad Vltavou – obec se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Katastrální výměra: 1949 ha. Město má dvě části: Lipno nad Vltavou, Slupečná.

Starosta: Ing. Zdeněk Zidek Místostarosta: Bc. Pavel Macák

Tabulka 7. Vývoj počtu obyvatel v obci Lipno nad Vltavou (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	549	1995	512
1950	170	2005	567
1975	530	2015	663
1985	457	2018	653

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

Svazek Lipenských obcí

Společnost Lipno SERVIS s.r.o.

Turistický spolek Lipensko

Svazek obcí Divoká voda Loučovice

Svaz měst a obcí České republiky

Strategické cíle: Lipno nad Vltavou nezpracovává Strategický program rozvoje obce ani si nenechává vyhotovit finanční analýzu. Jediným počinem je vypracování Případové studie z roku 2013, kterou obec vypracovala s Vysokou školou hotelovou v Praze za přispění Svazku Lipenských obcí. Některé návrhy a doporučení ke zlepšení současného stavu cestovního ruchu v obci se týkaly: a) zkvalitnění sběru statistických dat; b) tvorby místních produktů; c) výstavby nového ubytovacího zařízení hotelového typu ve vyšší třídě (min. čtyřhvězdičkový hotel) pro náročnější klientelu a pro segment MICE (konferenční, incentivní cestovní ruch); d) přeshraniční spolupráce Rakousko-Německo; e) zvýšení a zkvalitnění práce Lipensko, s.r.o. jako organizace destinačního managementu; e) navázání spolupráce s městem Český Krumlov; f) udržení počtu návštěvníků z ČR, zvýšení počtu zahraničních návštěvníků; g) rozvoje činností podporující alternativní zdroje příjmů místní komunity s využitím místních surovin a podmínek; h) omezení depopulačních tendencí, zejména odchodu mladých kvalifikovaných lidí z regionu.

Město Velešín

Velešín – obec se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Katastrální výměra: 4 039 ha. Město má čtyři části: Bor, Chodeč, Holkov, Skřídla.

Starosta: Ing. Petr Vágner Místostarosta: Jiří Růžička

Tabulka 8. Vývoj počtu obyvatel ve městě Velešín (1900–2018)

Rok	Počet obyvatel	Rok	Počet obyvatel
1900	1542	1995	3897
1950	1357	2005	4028
1975	2649	2015	3913
1985	3519	2018	3899

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ

Spolupráce:

SMOP Svaz měst a obcí regionu Pomalší

MAS Pomalší, o.p.s.

Spolek Novohradsko-Doudlebsko

Jihočeská hospodářská komora

Nadace Jihočeské cyklostezky

Svaz měst a obcí České republiky

Spolek Hrady na Malši

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje

Projekt „Modernizace výuky uměleckého zaměření“

Strategické cíle: Město pravidelně zpracovává strategické dokumenty. Na Strategický plán rozvoje města, platný v rozmezí let 2009–2015, navázal následující, který na základě převažujících odpovědí z dotazníkového šetření stanovil poslání města jako: „*Město Velešín je dobré místo k žití.*“ Vize vycházela z cílového stavu, tedy ze sdílené budoucí představy o městě: „ *které bude ekonomicky silné a bude využívat svůj rozvojový potenciál, aby se v něm lidem dobře žilo a zanechali zde krásné prostředí, bohaté kulturní a přírodní dědictví svým potomkům.*“ Na základě aktuálních potřeb města vyplývajících z dotazníkových výstupů od samotných občanů Velešína vzešly Prioritní oblasti, jež reflektují rozvoj města v časovém horizontu deseti let. Mezi Prioritní oblasti patří: 1) Rozvoj podnikání; 2) Vzdělávání, kultura, sport a další volnočasové aktivity; 3) Sociální oblast a zdravotnictví; 4) Rozvoj cestovního ruchu; 5) Veřejná správa; 6) Infrastruktura a životní prostředí; 7) Vytváření zdravého životního prostředí pro občany města; 8) Zajištění vodního hospodářství. Město začátkem roku 2020 obdrželo finální Koncepti rozvoje města, v rámci jejichž příprav byl pro občany dostupný dotazník.

4.2. Výsledky rozhovorů a diskuse výsledků u jednotlivých obcí

Město Vyšší Brod

Město Vyšší Brod doposud Strategický plán rozvoje obce nezpracovávalo. Nicméně byl získán návrh PRO (19. 4. 2020), jenž sice ještě není schválen, ale prošel připomínkovým řízením, tudíž se již žádná změna dokumentu neočekává. Cíle byly uvažovány nejen ze strategického rozvojového dokumentu, ale rovněž specifikovány starostou během rozhovoru, který proběhl dne 16. 7. 2019 (Tab. 9.). Některé informace byly doplněny z webových stránek města <<http://www.mestovyssibrod.cz/>>.

Tabulka 9. Hlavní strategické cíle města Vyšší Brod (2020–2025)

Cíle obce	Finanční nástroje	Poznámka
Pilíř I. Vyšší Brod – město, ve kterém budeme rádi a dobře žít		
„Zvyšovat kvalitativní úroveň bytového fondu města a rozšiřovat jej, snižovat energetickou náročnost nemovitostí a podporovat výstavbu soukromého bydlení, udržovat a zlepšovat kvalitu klidových zón“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města c) MMR ČR/IROP – Projekt snížení energetické náročnosti bytového domu	a) Zajištění a vybudování ZTV (základní technická vybavenost) a zasiťování pozemků pro některé místní části b) Renovace a rozšíření bytového fondu c) Bytový dům Míru 266, Vyšší Brod
„Modernizovat odpadové hospodářství, s důrazem na udržitelnost, ekologické principy i estetiku“	Správu a provoz sběrného dvůra a kompostárny zajišťuje Odbor životního prostředí MěÚ Vyšší Brod	Město spravuje Sběrný dvůr, v rámci jehož provozu je zajišťována i komunitní kompostárna
„Kontinuálně optimalizovat infrastrukturu, zejména zásobovací pitnou vodou, stav komunikací, parkovacích ploch a veřejných prostranství a staveb“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města. Do rozpočtu města pro rok 2020 schválilo zastupitelstvo finanční prostředky na dotace ve výši 200 tis. Kč b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města – Rada města/Odbor VH c) Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR – Národní program EFEKT	a) Vybudování individuálních domovních čistíren odpadních vod b) 2020 – rozšíření parkovacích míst, funkční využití ploch. Revitalizace veřejných prostranství na sídlištích. Město se obrátí přímo na obyvatele sídlišť c) Vybudování veřejného osvětlení

	<ul style="list-style-type: none"> d) Program obnovy venkova (POV) e) MMR ČR – Podpora obnovy místních komunikací Podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova f) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města / Správa a údržba silnic 	<ul style="list-style-type: none"> d) Výměna vodovodní sítě či oprava střech objektů na Studánkách e) Opravy místních komunikací a chodníků f) Údržba dopravní infrastruktury, rekonstrukce úseku komunikace pod klášterem, vybudování nového chodníku a veřejného osvětlení
„Revitalizovat a rozšiřovat veřejnou zeleň, obhospodařovat městské lesy na bázi dlouhodobé udržitelnosti“	<ul style="list-style-type: none"> a) Ministerstvo zemědělství ČR/vládní rozpočtové rezervy. V roce 2019 obdržel finanční příspěvek pro Vyšší Brod (3 339 167 Kč) b) Ministerstvo zemědělství ČR/ SZIF– 4.3.2 Lesnická infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> a) Včasné vyhledávání, zpracování a důsledná asanace – malé snížení objemu kůrovcem napadeného dřeva. Obnova lesa byla provedena na ploše 5,49 ha. Z toho bylo 4,19 ha zalesněno a 1,3 ha byla přirozená obnova. Podíl melioračních a zpevňovacích dřevin byl 53% z celkové obnovy b) Občasné dotace na lesní cesty
„Zefektivňovat moderní vzdělávání dětí včetně poradenství při výběru povolání, podporovat a rozvíjet volnočasové nabídky se zvláštním přihlédnutím k potřebám mládeže“	<ul style="list-style-type: none"> a) MŠMT ČR – Podpora obnovy sportovní infrastruktury b) MMR ČR – Podpora obnovy sportovní infrastruktury Podprogram podpora obnovy a rozvoje venkova/POV c) MMR ČR/ESF – Operační program Zaměstnanost d) Místní akční plán rozvoje vzdělávání (MAP) v Českém Krumlově e) MAS Rozkvět, z.s. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Víceúčelové školní hřiště b) Výstavba dětského multifunkčního hřiště Studánky – žádosti náhradníků, zatím nerealizováno c) 2020 – otevřena Dětská skupina Brodýsek jako prozatímní vyřešení nedostačující kapacity MŠ d) Finance pro základní a mateřskou školu či oblast sociálních služeb e) Šablony na různé školní aktivity, na asistenty či počítačovou učebnu. Zaměření na oblast sociálních služeb
„Posilovat sociální, lékařské a veřejné služby“	<ul style="list-style-type: none"> a) Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – příspěvek na výkon sociální práce/IROP/ Grantové projekty Jihočeského kraje b) Dotace z Jihočeského kraje Projekt 	<ul style="list-style-type: none"> a) b) Zajištění pečovatelské služby a sociální práce

	<p>Podpora rozvoje sociálních služeb</p> <p>c) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>d) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p>	<p>c) 2015 – zakoupení prvního automobilu pro pečovatelskou službu</p> <p>d) Město Vyšší Brod v roce 2015 investovalo 10 mil. Kč do rekonstrukce zdravotního střediska, aby pro lékaře vytvořilo vhodné podmínky</p>
<p>„Rozvíjet principy strategického řízení za účelem zvyšování kvality veřejných služeb poskytovaných MěÚ jako instituce sloužící občanům“</p>	<p>a) Bez financování</p> <p>b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>c) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>d) Grantový program Jihočeského kraje</p>	<p>a) 2020 – Město Vyšší Brod je členem Národní sítě Zdravých měst splňující kritérium začátečník (D)</p> <p>b) Zavedení tradice čtvrtletních neformálních setkávání vedení města s občany</p> <p>c) Město Vyšší Brod začalo strategicky plánovat – hotov je již návrh Strategického plánu rozvoje města, který čeká na schválení. Vypracován je Program obnovy venkova na období 2016–2020, rovněž Program regenerace městských památkových rezervací a zón</p> <p>d) Nové webové stránky Informačního centra</p>
<p>Pilíř II. Vyšší Brod – pokladnice kulturních a přírodních krás</p>		
<p>„Zvyšovat atraktivitu místa pro občany i turisty, rozšířit a zkvalitnit nabídky cestovního ruchu v oblasti cyklistiky, pěší turistiky, vodácké turistiky a kulturní turistiky v kontextu prázdninového regionu Šumava“</p>	<p>a) Ministerstvo dopravy ČR/SFDI – Cyklostezky/ Grantové programy Jihočeského kraje</p> <p>b) Ministerstvo dopravy ČR/SFDI – Cyklostezky/ Grantové programy Jihočeského kraje</p> <p>c) Ministerstvo zemědělství ČR/ZIF – Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků</p> <p>d) Ministerstvo kultury ČR – Program Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón</p>	<p>a) Rozšíření sítě cyklostezek. Výstavba cyklostezek (Vltavská cyklostezka)</p> <p>b) Projektová dokumentace cyklostezky</p> <p>c) Obnova památek, (kaple, křížové cesty, boží muka)</p> <p>d) Každoroční přidělení finanční částky mezi město Vyšší Brod, Římskokatolickou farnost Vyšší Brod a Cisterciácké opatství. Oprava objektů zapsaných v seznamu kulturních památek (oprava fasády školy a výměna oken)</p>
<p>„Pečovat o kulturní dědictví a integrovat jej do turistických nabídek, podporovat renovaci hodnotných nemovitostí v soukromém sektoru“</p>		

„Zajistit profesionální marketing kulturních, společenských a turistických nabídek ve spolupráci s relevantními partnery“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města – finanční podíly na jednotlivé konkrétní projekty	Město je členem Turistického spolku Lipensko. Probíhá propagace produktů členských měst a obcí se zaměřením na pozvánky na jednotlivé kulturní akce a festivaly, kulturní památky či nevšední nabídku od speciálních výrobců
„Vytvořit dlouhodobý plán kvalitních společenských a turistických nabídek ve spolupráci s relevantními partnery“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ Turistický spolek Lipensko	Akce bývají zveřejněny ve Vyšebrodském zpravodaji či na stránkách Infocentra. Celková nabídka obcí na Lipensku je shrnuta ve čtvrtletníku Lipensko, který vydává Turistický spolek Lipensko
„Chránit ekologickou stabilitu přírodního bohatství a citlivě jej začleňovat do turistických nabídek“	Bez financování	a) Zamítnutí návrhu Nadnárodního koridoru 174, Vltavská niva-Dívčí kámen. Svazek Lipenských obcí zamezil realizaci původního návrhu Nadnárodního koridoru kvůli možnému zasažení do zastavěného území, břehu a mariny b) Zachování nedotčenosti vzácné přírody u Studánek – zamítnutí stavby kasina
Pilíř III. Vyšší Brod a jeho místní části jako centrum služeb, obchodu a výroby		
„Optimalizovat podmínky pro rozvoj podnikání a posilovat rovné příležitosti“	a) Bez financování b) Mýtné by se stalo zdrojem rozpočtu města	a) Neúnosné rozšíření vietnamských obchodů. Nemožnost přeplatit občany vietnamské národnosti při koupi nemovitosti. Ve městě je narušené podnikatelské prostředí – domácí podnikatelé jsou vystaveni nerovným podmínkám co se týče podnikatelské soutěže b) Ochrana místních podnikatelů a redukce nelegálního podnikání na Vltavě (plovoucí bary, maringotky). Cílem je prosadit nová regulativa (mýtné) pro vodáky na Vltavě, které by bylo určeno na obnovu a úklid infrastruktury
„Úzce a vstřícně spolupracovat s podnikatelskými subjekty“	Bez financování	Dva z největších podnikatelů ve Vyšším Brodě působí v Radě města. Město pořádá každoročně setkání s vyšebrodskými podnikateli, kde řeší otázky jejich dalšího rozvoje
„Zahájit konstruktivní a řízenou komunikaci s vietnamskou menšinou“	Bez financování	S vietnamskou komunitou byla situace řešena již minulé volební období. Jsou

nou s cílem posílit úlohu města v otázkách fungování obchodu a služeb a jejich dalším rozvoji a budoucím plánování“		zrušeny a zakázány tržnice v katastru města. Podnikání Vietnamců je povoleno v kamenných obchodech včetně poskytování služeb. Nejsou povoleny herny a erotické služby. Město s vietnamskými podnikateli pravidelně jedná prostřednictvím jejich bosse, pana Trana.
Pilř IV. Rozvoj na základě inovací a investic		
a) „Zlepšit kvalitu ovzduší, usilovat o naplnění podmínek pro získání statutu přírodních léčebných lázní“ b) „V maximální možné míře usilovat o revitalizaci areálu bývalé léčebny Hrudkov“	Bez financování	a) 2004 – zanikla plicní léčebna Hrudkov, v rámci jejíchž aktivit byla i laboratorní činnost. V léčebně pracovalo cca 120 kvalifikovaných zaměstnanců z řad lékařů a sester b) Proběhla jednání s nemocnicí i krajem, který hodlá pro provoz areálu najít investora. Město Vyšší Brod má zájem spolupracovat s potenciálním majitelem areálu na možnostech využití. Jednou z variant jsou vzdušné lázně
„Vstřícně a konstruktivně přistupovat k inovativním záměrům, rozvoji podnikání a novým podnikatelským záměrům v souladu se Strategickým plánem rozvoje města“	Bez financování	Ze strany města jednání vždy ztroskotá u zamítnutí návrhu výstavby dalšího kasina. Bohužel pro město se většinou naskýtají jen tyto aktivity. Investoři nechtějí otevřít lázně či podobnou činnost, součástí projektu musí být kasino, které by financovalo vše ostatní
„Řešit výskyt patologických sociálních jevů“	a) Bez financování b) Ministerstvo vnitra Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni – Informační materiály pro cizince a veřejnost	a) Začátkem roku 2019 vznikla v rámci MěÚ Komise pro integraci cizinců. Cílem je zlepšit život a atmosféru ve městě tím, že budou vietnamsky mluvící občané informováni a upozorňováni na zvyky a pravidla, jež by měli v ČR dodržovat b) 2019 – Vydání vietnamsko-české brožury Integrace
„Zabývat se proveditelností silničního obchvatu“	Prostřednictvím krajských a ESIF dotací	Obchvat města se řeší již deset let. Existuje schválená studie proveditelnosti. Řešení je v budoucnu, zatím jsou uvažovány důležitější priority
„Zlepšit komunikaci s veřejností a její informovanost, posílit transparentnost, zvýšit	a) b) c) Vlastní finanční prostředky z rozpočtu města	a) Pro občany je zavedena služba zasílání SMS informací o důležitých událostech ve městě b) Nově zapojení samotných občanů

zapojení občanů do veřejného dění, posilovat místní identitu a sounáležitost společnosti“	/Sociální fond c) Grantový program Jihočeského kraje – Kultura	do rozhodování ohledně rozpočtu města c) Ve městě probíhá řada společensko-kulturních akcí – Holinkáda, Svatobartolomějská pouť, plavba kuriózních plavidel, turnaje ve fotbale, každý měsíc sezení seniorů, koncerty v Cisterciáckém opatství a v klášterní zahradě
Doplnění dalších významných cílů a formy spolupráce		
„Výstavba nové smuteční síně“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Realizace uskutečněna
„Využití krajských dotačních titulů“	Grantové programy Jihočeského kraje	Příspěvek na pořízení plovoucího čerpadla JSDH, kulturní akce atd.
a) „Projekt Linecká stezka“ b) „Pořízení druhého automobilu pro pečovatelskou službu“ c) „Rozšíření pečovatelské služby (Malšín, Rožmberk nad Vltavou, Horní Dvořiště)“	a) MAS Rozkvět z.s. b) c) IROP – Projekt Zkvalitnění zázemí pečovatelské služby (pomocí MAS Rozkvět, z.s.)	a) Realizace uskutečněna b) V roce 2018 pořízen automobil c) V roce 2019 došlo k rozšíření pečovatelské služby
„Rozvíjení spolupráce se Svazkem Lipenských obcí“	a) Svazek Lipenských obcí/rozpočet b) Ministerstvo dopravy ČR/IROP/ERDF/Nadace Jihočeské cyklostezky/ERDF	Členství v mikroregionu ztrácí pro město význam. V minulosti byla spolupráce významnější, když se začaly stavět cyklostezky
„Zájem o kulturně-společenskou spolupráci měst sedmi Brodů“	Neoficiální sdružení spřátelených měst – sedmi Brodů (Havlíčkův Brod, Železný Brod, Vyšší Brod, Uherský Brod...)	Když v nějakém Brodě řeší problém (neštěstí – požáry, povodně), tak probíhá vzájemná finanční výpomoc. Dále se představitelé obcí minimálně dvakrát ročně scházejí, též pořádají různé kulturně-společenské akce (fotosoutěže)
„Rozšíření příhraniční spolupráce“	Interreg a příhraniční spolupráce Rakousko - ČR	Poslední dobou není ze strany města o tyto projekty zájem kvůli špatným zkušenostem ohledně financování projektů

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj města

- Vyšší Brod je od roku 2020 členem Národní sítě Zdravých měst, splňující kritérium D – začátečník;
- Vyšší Brod má celkem významný rozpočet, hojně využívá výhod z cestovního ruchu, neboť je křižovatkou vodáckého sportu (cca 111 732 tis. Kč);
- Mnoho investičních akcí je uskutečňováno z vlastních zdrojů (výstavba domů, rekonstrukce objektů, ZTV a zasíťování pozemků místních částí);
- V případě svěřených daní má město největší příjmy z parkovacích automatů, sběru a svozu komunálních odpadů. Dále disponuje významným obnosem u daně z nemovitých věcí či poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt. Daně z hazardních her včetně dílčích technických her činí zhruba 19 200 tis. Kč/rok (jedno kasino);
- Město díky Cisterciáckému opatství (Národní kulturní památka) čerpá hodně finančních prostředků z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón od Ministerstva kultury;
- V plánu je v roce 2021 žádost o přijetí kandidatury na Označení Evropské dědictví, a to v rámci projektu CISTERSCAPES – cisterciácké krajiny spojující Evropu. Začleněno je dohromady 18 cisterciáckých klášterů v zemích Francie, ČR, Německa, Rakouska, Polska a Slovinska;
- Zapojení samotných občanů do rozhodování v případě rozpočtu města;
- Zavedení tradice čtvrtletních neformálních setkávání vedení města s občany;
- Město aktivně spolupracuje s MAS Rozkvět, z.s. Dalším partnerem MAS při získávání dotací je Cisterciácké opatství Vyšší Brod – spolupráce na projektu zaměřeného na péči o Národní kulturní památky;
- Participace s MAP Český Krumlov – získávání peněz na projekty ZŠ a MŠ či oblast sociálních služeb;
- Spolupráce i mimo region – sedm měst Brodů (finanční výpomoc při přírodních kalamitách, požárech, společensko-kulturní spolupráce).

Slabé stránky pro rozvoj města

- Město doposud nemělo zpracováno strategický rozvojový dokument. Nicméně Strategický plán rozvoje města Vyšší Brod 2020–2025 již existuje a čeká na schválení;
- Vyšší Brod má posledních několik let schodkový rozpočet, neboť se potýká s mnoha požadavky na investiční akce;

- Úspěšnost podaných žádostí o dotace je zhruba 50 %. Některé dotační programy, o které by mělo město zájem, jsou charakteristické převísem poptávky – projekty dětských hřišť (Studánky);
- Kvalita lidských zdrojů ohledně zpracování dotací není dostačující. Město z důvodu složitosti zpracování a nevelké úspěšnosti čerpá čím dál méně dotací (pod deset);
- Nedostatečná nabídka pro turisty v zimním období (běžkařské a lyžařské trasy);
- Pro město ztrácí význam spolupráce v rámci DSO – Svazek Lipenských obcí;
- Příhraniční spolupráce je městem opomíjena.

Názor starosty na způsob financování a dotační politiku – u dotací se starosta domnívá, že by mohly být peníze přerozděleny lepším způsobem. Dotace jsou pro obce značné riziko. Do některých dotačních programů (dětská hřiště) je problém se dostat, neboť jsou charakteristické převísem poptávky a malou lokací. Dále velmi narůstá administrativa, je nutná udržitelnost projektu minimálně pět let. Systém je doplněn neustálými kontrolami od mnohých úřadů či organizací. Tajemnice městského úřadu píše dotace menší, ale většinou si město nechává dělat administraci externě od firem na klíč včetně monitorovacích zpráv. Starosta míní, že se rozplyne velké množství peněz na jiné věci, než na ty, na které byly primárně zaměřeny, neboť firmy, jež se tvorbou dokumentů živí, jsou nákladné. Krajští představitelé slíbili, že dotační politiku pozmění a rozdělí dotace tak, aby pro obce splňovaly správný účel. Stále však trvá, že aby se každému zavděčili, tak vyčlení například 40 000 Kč, nicméně zpracování a vyhodnocení je pak stejné, ať u částky 500 000 Kč či 40 000 Kč. To postrádá dle starosty smysl, hlavně s ohledem na finance, jež městu přidělí a práci s tím spojenou, jako je dokladování různých věcí ve smyslu zdravého hospodaření, prohlášení, správné nastavení indikátorů a jejich vyhodnocení. Město nemá dluhy. Případný schodek je kryt z vlastních zdrojů a dotací. Vyšší Brod má zřízen SF (Sociální fond) či poskytuje půjčky z FRB (Fond rozvoje bydlení).

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – starosta zmiňuje, že výše příspěvku není adekvátní. Město na státní správu v přenesené působnosti doplácí, hlavně na Stavební odbor. Sice se prostředky každý rok trochu zvyšují, neboť se upravilo Rozpočtové určení daní, ale zdaleka nepokryjí náklady na mzdy a výkon státní správy. Určitě by bylo třeba na státní správu přidělit vyšší procento.

Svěřené daně – podle starosty by město mělo mít přehled o tom, od jakých subjektů čerpá daň z nemovitosti. Obce a města nemají přístup k informacím, kdo platí daň z

nemovitosti. Musí být dán podnět na Finanční úřad, aby došlo k prověření. Starosta by přivítal větší spolupráci Finančních úřadů s městy, jenže oni ze zákona tyto informace nemohou poskytnout. Město se nedozví, zda nějaký subjekt, který vystupuje jako zdravotnické zařízení a již neexistuje, neplatí daň z titulu, že je zdravotnické zařízení.

Komunitní rozvoj – záleží na programu, který se zrovna projednává. Při možnosti získat pozemky či z důvodu nedostatečné kapacity míst v mateřské škole je návštěvnost na zasedáních zastupitelstva vysoká. Pokud se jedná o změny v Územním plánu či rozvojové aktivity, tak je účast malá. Ze začátku bylo velkou snahou, aby lidé řekli, jaké mají požadavky, nicméně v závěru zájem utichl a zůstalo vše na architektech.

Možná zlepšení finančních nástrojů města Vyšší Brod – jedním z řešení se jeví zapojit větší pozornost na odbornou stránku zpracování žádosti o dotace, a to jak v případě interní, ale i externí účasti. Městu by pomohlo větší zapojení ve Svazku Lipenských obcí, vzájemnou spoluprací lze podpořit produkty cestovního ruchu, dopravní obslužnost či odpadové hospodářství. Využít lze i odborný personál z oblasti stavebnictví, ekonomiky či práva. Pokud je zaměření DSO v současné době nevyhovující, bylo by třeba stanovit si jiné priority rozvoje Lipenska, které by více odpovídaly požadavkům zúčastněných obcí. Městu se vzhledem k jeho lokalizaci nabízí příhraniční spolupráce, například v rámci členství Euroregionu Šumava (produkty cestovního ruchu, propagační materiály, lyžařské, běžkařské, cyklistické a turistické trasy). V rámci turistického spolku Lipensko je možnost oživit mezinárodní kooperaci ve formě konferencí či různých setkání, pomocí konferenčního a incentivního cestovního ruchu a realizací turistických atrakcí.

Obec Dolní Dvořiště

Obec Dolní Dvořiště nemá zpracován Strategický program rozvoje obce, cíle byly blíže specifikovány místostarostkou během rozhovoru, který proběhl dne 19. 7. 2019 (Tab. 10). Některé informace byly doplněny z webových stránek obce:

<<https://www.dolnidvoriste.cz/>>.

Tabulka 10. Hlavní strategické cíle obce Dolní Dvořiště

Cíle obce	Finanční nástroje	Poznámka
Hlavní cíl obce zní: „ <i>chceme být dobrou obcí, aby tady lidé rádi byli</i> “	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/ zákonné odvody z kasin	Nabídka bezplatného svozu odpadů. Poskytnutí příspěvků obyvatelům na opravy fasád domů, při narození dětí nebo jejich nastoupení do první třídy v obci. Finanční podpora na zdravotnické potřeby pro seniory starší 60 let. Pozůstalým rodinám se poskytuje pohřebné
„Další rozšíření bytové výstavby s cílem navýšit počet obyvatel“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/ zákonné odvody z kasin	V plánu je zajištění základní technické vybavenosti ZTV a zasíťování dalších 17 parcel. Hotová je projektová dokumentace na výstavbu nových rodinných domů
„Bezpečnost obce a jejího okolí“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ zákonné odvody z kasin	Obec platí bezpečnostní agenturu (1,6 mil. Kč/rok). Od března 2020 zřízena obecní policie (night kluby)
„Rozvoj formy vzdělávání MŠ a ZŠ“	MAS Sdružení Růže z.s.	Menší dotace týkající se venkovních učeben, průlezek pro děti. Vybudováno dětské hřiště v osadě Trojany. Týkalo se programovacího období 2007–2013
„Uzavření smlouvy se Spolkem Novohradsko-Doudlebsko“	Spolek Novohradsko-Doudlebsko / vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	Uzavřena smlouva na opravu odpovídavla na hraničním přechodu v Cestvinách a lávky u poutního místa Svatý Kámen
„Spolupráce se Svazkem Lipenských obcí“		Obec v minulosti vystoupila ze Svazku Lipenska, neboť pro ni členství neznamenal přínos
a) „Zajištění role Dolního Dvořiště coby podporujícího subjektu rakouského partnera (obce) při žádostech o dotace z EU“	Interreg a příhraniční spolupráce/rozpočty zúčastněných obcí	Spolupráce s rakouskou obcí Leopoldschlag
b) „Posilující vzájemná propagace a kulturně-společenská spolupráce“		

„Zájem o intenzivní rozvoj obce“	a) American Chance Casino Route 55 b) Casino Imperator c) Hotel Admiral Dolní Dvořiště	Realizace mnohých investičních záměrů – bytová výstavba a zasíťování 27 parcel pro rodinné domy; víceúčelové a fotbalové hřiště; tělocvična; přírodní koupací biotop; oprava ZŠ, MŠ či pečovatelského domu a Selského dvora; rekonstrukce silnice a kanalizace; projektová dokumentace na výstavbu dalších bytových rodinných domů
„Rozšiřování spolupráce s místními majiteli kasin a významnými kaplickými firmami Hauser a Engel“	Sponzorské dary na kulturu, obecní plesy, sport	Realizace je uskutečňována

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj obce

- Dolní Dvořiště má díky změně Zákona o hazardních hrách posledních několik let přebytkový rozpočet (daň z hazardu a jiných technických her – obce mají nárok na 65 % celostátního výnosu);
- Finanční autonomie obce;
- Velký rozvoj obce – díky činnosti kasin došlo k realizaci mnoha rozvojových záměrů, v plánu je uskutečnění dalších cílů;
- Spolupráce s MAS Sdružení Růže z.s.;
- Spolupráce se spolkem Novohradsko-Doudlebsko.

Slabé stránky pro rozvoj obce

- Nevyhovující strategické plánování (chybí Strategický program rozvoje obce);
- Rozvoj nepřichází přímo invencí ze strany zastupitelstva či obyvatel obce – momentálně se obci daří, ale v případě jakékoliv změny RUD v souvislosti se Zákonem o hazardních hrách může nastat zásadní změna;
- Dolní Dvořiště není členem Dobrovolného svazku obcí;
- Menší intenzita příhraniční spolupráce.

Názor místostarostky na způsob financování a dotační politiku – rozpočet obce je již pět či šest let přebytkový a je natolik velký, že Dolní Dvořiště neubírá možnost dotací pro

ostatní obce a dotace nečerpá. Obec není na dotacích závislá, neboť v jejím katastru provozují činnost tři kasina, z kterých čerpá odvody zákonem.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – místostarostka se většinou setkává s názorem starostů, že je příspěvek nedostačující a mnohdy peníze přijdou pozdě. Jelikož však pro obec není důležité dotace čerpat (kasina), tak tuto situaci tolik neřeší.

Svěřené daně – obec vybírá poplatky v minimální výši, které co nejméně zatěžují občany. Obyvatelům Dolního Dvořiště je poskytnut bezplatný svoz odpadů.

Komunitní rozvoj – místostarostka uvádí, že v obci je cca pět jedinců, kteří pravidelně chodí na zasedání zastupitelstva, zájem lidí chybí. Pouze když mají obyvatelé konkrétní problém, tak ho přijdou řešit. V minulosti bylo snahou realizovat jedno sezení za účelem vytvoření Komunitního plánu. Avšak účast byla tak nízká, že bylo od záměru upuštěno.

Možná zlepšení finančních nástrojů obce Dolní Dvořiště – obec Dolní Dvořiště má ohledně finančních nástrojů (přepočteno na obyvatele) z výběrového vzorku obcí nejlepší postavení. Evropské ani národní dotace obec nečerpá, neboť je zcela autonomní. Otázkou však zůstává, zda výhody plynoucí ze Zákona o hazardních hrách v budoucnu přetrvají. Obec velikosti typu Dolního Dvořiště nemůže předpokládat, že si za všech okolností poradí sama. Vhodné by bylo přehodnotit stávající formu kooperace a rozvinout jí do intenzivnější podoby. V případě MAS Sdružení Růže probíhala spolupráce minulé plánovací období. Zde by jistě bylo možné získat prostředky pro měkké projekty v rámci školy či na jiné dětské aktivity. Rovněž příhraniční partnerství není s ohledem na lokalizaci obce příliš rozvinuté. Stejně jako v případě Vyšího Brodu se nabízí například členství v Euroregionu Šumava. Dolní Dvořiště není členem Dobrovolného svazku obcí, což vidím jako největší nedostatek. Ačkoliv jsou zastupitelé obce přesvědčeni, že cestovní ruch pro ně není zásadní, existují i jiné oblasti aktivit, které by mohly být prostřednictvím Svazku Lipenských obcí zajištěny, nebo by je bylo možné do budoucna dojednat. V neposlední řadě dochází veškerou uskutečňovanou spoluprací k toku informací a znalostí, které je možné efektivně zúročit. Tímto způsobem může rovněž docházet k vývojovému posunu obce směrem dopředu.

Obec Holubov

Obec Holubov nemá zpracován strategický program rozvoje obce, cíle byly blíže specifikovány starostou během rozhovoru, který proběhl dne 25. 7. 2019 (Tab. 11). Některé informace byly doplněny z webových stránek obce: <<https://www.holubov.cz/uvod/>>.

Tabulka 11. Hlavní strategické cíle obce Holubov

Cíle obce	Finanční nástroje	Poznámka
„Nárůst výstavby rodinných domů na území obce Holubov a navýšení počtu obyvatel“	Bez financování	Individuální výstavba je možná pouze v Krasetíně a omezeně v Třisově (CHKO). Přímo v Holubově není zatím možnost výstavby (neshody mezi vlastníky)
„Zlepšení kvality života a rozvoj v obci“	Program obnovy venkova (POV) Podprogram 217 115 Podpora obnovy venkova programu 217 110 Podpora regionálního rozvoje z rozpočtové kapitoly MMR ČR	a) Technické a občanské vybavení je hotové, v obci dochází již jen k vylepšení stávajícího stavu. b) Realizace výměny střechy hasičárny, výměny oken v obchodě ve Třisově, oprava chodníku, osvětlení v Krasetíně, výměna nábytku v ZŠ, MŠ a školní jídelně. V roce 2020 je v plánu výstavba multifunkčního hřiště s budovou
„Podpora komunitního rozvoje“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/ dotace/úvěry	Občané Holubova dostávají dostatečný prostor pro přednes svých námětů na veřejných zasedáních zastupitelstva
„Obec podporuje místní podnikatele a živnostníky“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/úvěr	Obec preferuje při opravách či výstavbách v rámci obecního majetku služby místních podnikatelů
„Obec má zájem o fungující spolkovou činnost a její rozvoj“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	Forma výpomoci – spolky hasičů, fotbalistů, myslivců, dále skauti. Klub Holoubek pro matky s předškolními dětmi. V Krasetíně funguje organizace Červený kříž
„Společná participace obce Holubov a CHKO Blanský les v oblasti životního prostředí“	Některé činnosti bez financování/rozpočty partnerských subjektů	Vzájemná podpora obce a CHKO Blanský les (bezplatné poskytnutí prostor v budově Obecního úřadu – Informační centrum – propagace, stezky pro lyžaře, besedy...)
„Zlepšení a posílení lidských/sousedských vztahů v obci“	Bez financování	Stává se, že rozvojové cíle obce jsou ze strany některých jedinců bezdůvodně stopnuty. Mnoho plánů se tím neuskuteční
„Podání žádosti o dotaci na projekt Rekonstrukce Adolfovského rybníka a revitalizace Dobrovodského potoka“	MŽP ČR/SFŽP – Operační program Životní prostředí – projekty zaměřené na realizaci a obnovu vodních prvků,	V plánu je revitalizace a regulace Dobrovodského potoka (z důvodu vytápění domů směrem na Divčí Kámen). Realizace závisí na získání dotace, která trvá do roku 2020, a v rámci ní lze získat

ka“	na revitalizaci vodních toků	90 % z celkových finančních prostředků
„Pořízení dopravního auta s přívěsným vozíkem pro místní hasiče“	MMR ČR/IROP/ERDF /dotace od Jihočeského kraje	2015 – realizace uskutečněna
„Výměna veřejných, LED osvětlení v obci a osadách“	Ministerstvo průmyslu a obchodu – Národní program EFEKT	Realizace uskutečněna
„Oprava obecní asfaltové silnice“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	Obci vyšla dotace týkající se výměny lana na lanovce. Ušetřené peníze byly použity na opravu silnice
„Renovace provozu obecní lanovky na Kletí“	a) Grantové projekty Jihočeského kraje Dopravní infrastruktura b) Neinvestiční dotace Jihočeského kraje určená na dopravní infrastrukturu	2018 – získání individuální provozní dotace k výměně lana na lanovce 2020 – velká šance na získání neinvestiční dotace pro provoz lanovky
„Zhotovení nových vodovodních vrtů na Podluží v Krasetíně a na Dobré Vodě v Holubově“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	Realizace uskutečněna
„Rekonstrukce místních autobusových zastávek“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	2017/2018 – vybudovány dvě autobusové čekárny na zastávkách autobusu v Krasetíně a u Grafobalu
„Podání žádosti o dotaci na opravu mostku přes Křemežský potok u Holubovského mlýna“	MMR ČR – Podpora rozvoje regionů 2019 +	Zatím nerealizováno
a) „Rozšíření stop pro lyžaře“ b) „Výstavba multifunkčního hřiště“	MAS Blanský les Netolicko o.p.s./dotace na lyžařské trasy/ vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	MAS Blanský les Netolicko mimo konkrétních projektů vypomáhá metodicky a administrativně s dotacemi (například multifunkční hřiště)
„Významná spolupráce se společností Grafobal, která je velkým zaměstnavatelem pro místní obyvatele“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/firmy Grafobal	Probíhá vzájemná spolupráce. Grafobal obci každý rok tiskne kalendář a čtyřikrát do roka zdarma vydává místní zpravodaj. Daň z FOZČ činí cca 1,5 mil. Kč/rok
„Větší důraz na propagaci turistické oblasti PodKletí“	Turistická oblast PodKletí	Propagace probíhá, avšak bylo by třeba, aby oblast PodKletí vešla více ve známost, a to i v případě zahraničních návštěvníků
„Udržování spolupráce Mikroregionu PodKletí“	Mikroregion PodKletí	Vzájemná členská podpora u svazkové dotace od kraje. Holubov spolupracuje

a sousedních obcí“		na technické bázi se sousedními obcemi – Křemže, Brloh, Zlatá Koruna (půjčky stanu, multikáry s plošinou)
„Uchování družby Holubova se švýcarskou obcí Guggisberg“	Rozpočty partnerských subjektů	Spolupráce s obcí Guggisberg probíhá na kulturně-spoločenské bázi

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj obce

- Poměrně velké procento získaných dotací (75 %), předně z Programu Obnovy venkova, dále od Ministerstva pro Místní rozvoj či Ministerstva průmyslu a obchodu. Využívány jsou rovněž krajské dotace;
- V katastru obce sídlí firma Grafobal, zaměstnávající mnoho místních obyvatel (daň ze zaměstnanců, pracujících ve firmě Grafobal činí cca 1,5 mil. Kč/rok);
- Vedení obce se intenzivně zapojuje do spolupráce s CHKO Blanský les;
- Spolupráce s MAS Blanský les Netolicko o.p.s. je nejvíce patrná v metodické a administrativní podpoře ohledně podání žádostí o dotace;
- Fungující spolupráce s Mikroregionem PodKletí a turistickou oblastí PodKletí;
- Družba se švýcarskou obcí Guggisberg.

Slabé stránky pro rozvoj obce

- Nevyhovující strategické plánování (chybí Strategický program rozvoje obce);
- Nízký zdroj rozpočtu (kolem 15 mil. Kč), závislost obce na dotacích;
- Nevyužitý potenciál cestovního ruchu (nedostatečná propagace ohledně zahraničních návštěvníků).

Názor starosty na způsob financování a dotační politiku – Holubov čerpá hodně dotací. Starosta je toho názoru, že systém dotací není o získání, ale o podání, přičemž obci zatím zhruba 75 % vychází.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – dotace na státní správu v přenesené působnosti hodnotí starosta jako dostačující. Samozřejmě, že vždycky by mohlo být více, ale pro obec, která zaměstnává šest zaměstnanců a nemá žádné odbory, příspěvek na provoz státní správy stačí.

Svěřené daně – Holubov má v případě odpadů zaveden žetonový systém. Lidé si koupí žetony, jeden za 70 Kč, přičemž každý vývoz je uvažován zvlášť. V obci je kladen důraz na třídění odpadů, které je zdarma. Velkoobjemový odvoz týkající se železa či elektroniky je též bezplatný, a to dvakrát ročně.

Komunitní rozvoj – participace obyvatel v obci probíhá přes spolky. Většina návrhů na vylepšení života a rozvoje v obci pochází ze strany občanů na veřejných zasedáních.

Možná zlepšení finančních nástrojů obce Holubov – obec Holubov využívá rozmanitých forem spolupráce. V případě žádostí o dotace obec využívá pomoci MAS Blanský les Netolicko o.p.s., čímž je zajištěna vysoká úspěšnost jejich získání. Jediným negativem je nedostatečná propagace obce, zejména v oblasti mezinárodního cestovního ruchu. Holubov má ohledně nabídky cestovního ruchu co nabídnou i zahraničním návštěvníkům (rozhledna Klet', zřícenina Dívčí Kámen). V tomto směru by byla vhodná významnější spolupráce Turistické oblasti PodKletí s destinačními společnostmi Český Krumlov region či Turistický spolek Lipensko, a to formou Informačních center a jejich doporučení či společné nabídky propagačních prospektů a materiálů. Vzájemná propagace by mohla probíhat rovněž prostřednictvím využití ubytovacích, hostinských, kulturních a sportovních zařízení či obchodních center v Jihočeském kraji.

Město Kaplice

Město Kaplice má vyhotoven Strategický plán, jenž byl při rozhovoru uvažován. Rovněž si nechává průběžně zpracovávat finanční analýzu. Rozhovor se starostou proběhl dne 26. 7. 2019 (Tab. 12). Některé informace byly doplněny z webových stránek města: <<https://www.mestokaplice.cz/>>.

Tabulka 12. Hlavní cíle strategického rozvojového plánu města Kaplice (2016–2020)

Cíle	Finanční nástroje	Poznámky
Prioritní oblasti		
1. Infrastruktura		
„Dopravní infrastruktura“	Investice Jihočeského kraje	Obchvat – projekt momentálně stojí. V řešení byla projektová dokumentace, změna územní dokumentace, změna EII i trasy
„Udržení dopravní obslužnosti“	a) Státní rozpočet – Ministerstvo dopravy ČR/krajský rozpočet b) Městská autobusová doprava	a) Dopravní obslužnost vlakovými i autobusovými spoji b) V Kaplici funguje malá městská doprava, která je zajišťována za dobré dohody města s ČSAD
„Zajištění zásobování pitnou vodou“	MŽP ČR/Národní program Životní prostředí – výstavba či rekonstrukce přivaděčů pitné vody	S firmou Engel se město podílelo na připojení bypassu (dočasný vodovod) ohledně pitné vody
„Podpora koncepčního rozvoje města“	Finanční prostředky Jihočeského kraje	Kaplice povolila záměr Jihočeského kraje na realizaci odpočinkové zahrady, lokalizované u Domu pro seniory
„Funkční systém veřejných prostor“	MŽP ČR/SFŽP – Operační program Životní prostředí/ERDF/IROP – dotace na výsadby a revitalizace obecní a městské zeleně	Revitalizace městského parku, který slouží k setkávání kaplických občanů
2. Kvalita života		
„Rozvíjení kulturního a sportovního prostředí ve městě“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu zúčastněných subjektů	a) Provoz kulturního domu, kina, Informačního centra, muzea či koupaliště. Podpora činnosti městských spolků b) Partnerské rakouské město Freistadt – kulturní a společenské akce (školní workshopy, výměna studentů, výstavy)
„Propagace města a pravidelné informování o aktuálním dění“	Spolek Novohradsko-Doudlebsko/Jihočeská centrála cestovního	Zajištění propagace oblasti Novohradsko-Doudlebsko na veletrzích, formou různých letáků a distribuce území. Těž

	ruchu	probíhá prezentace přes Jihočeskou centrálu cestovního ruchu
„Rozvoj školství a vzdělanosti obyvatel“	Stát/MŠMT ČR/Kraj	2017 – proběhla optimalizace školství. Ukončení gymnázia ekonomického zaměření v Kaplici z důvodu chybějícího duševního potenciálu lidí. Tím byl podpořen trend odlivu vzdělaných lidí z města, kteří hledají profesní uplatnění ve větších městech
3. Životní prostředí		
„Zlepšení kvality ovzduší“	a) MŽP ČR/SFŽP/IROP/ERDF – Operační program Životní prostředí b) MŽP ČR/SFŽP/IROP/ERDF – Operační program Životní prostředí na snížení energetické náročnosti Oblast podpory 2.3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry	a) 2015 – zateplování fasád z důvodu úspory energií (tři ZŠ a jedna MŠ v Kaplici, městská poliklinika, kulturní dům) b) 2020 – Město s Technickými službami připravuje rekonstrukci výtopny včetně opravy emisního filtru
„Zkvalitnění nakládání s odpady“	MŽP ČR/ Operační program životní prostředí/ESIF	Proběhla rekonstrukce sběrného dvora. 2019 – zajištěn zdarma kompostér pro obyvatele Kaplice 2020 – v přípravě je realizace velké společné kompostárny
„Ochrana a využití vodních zdrojů“	MŽP ČR/Národní program Životní prostředí	S firmou Engel se město při rekonstrukci vodovodu u pitné vody podílelo na připojení bypassu (dočasný vodovod)
„Obnova a údržba vzhledu města“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Technické služby města – zajištění úpravy města včetně veřejné zeleně, veřejných služeb, veřejného osvětlení, svozu a nakládání s odpady
„Environmentální osvěta, výchova a vzdělávání“	Bez financování	Městské školy v Kaplici se věnují osvětě životního prostředí v rámci výuky
4. Podnikání a zaměstnanost		
„Spolupráce jednotlivých aktérů“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/firem	Město podnikatelům pomáhá se získáním stavebního povolení. S významnými firmami (Hauser, Engel) probíhají dvakrát ročně setkání
„Podpora a rozvoj drobného, malého a	Bez financování	Město vymezilo v Územním plánu území pro malé firmy do 20 zaměst-

středního podnikání“		nanců. Nicméně i tak je činnost MSP na Kaplicku nedostačující
„Podpora sociálního podnikání“	MPSV ČR – příspěvek na výkon sociální práce/vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Kaplice provozuje dva pečovatelské domy s pečovatelskou službou (Blansko, Kaplice). Provoz pro město zajišťuje Charita Kaplice a firma Ledax
5. Rozvoj udržitelného cestovního ruchu		
„Rozšíření ubytovacích a stravovacích služeb a zařízení“	Bez financování	Tato rozhodnutí jsou předně na podnikatelích. Město nárůst ubytovací kapacity nemůže ovlivnit
„Podpora podnikání a zvýšení zaměstnanosti v CR“	Příspěvek formou dotace z městského rozpočtu Kaplice	Spolek Novohradsko - Doudlebsko se účastní veletrhů a podporuje podnikatele a jejich výrobky propagací pomocí jimi zpracovaného letákového servisu
„Rozvoj sportovně rekreační vybavenosti pro CR“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	a) Město je vlastníkem tří sportovních hal, kina a koupaliště b) 2020 – v plánu je obnova jedné ze tří sportovních hal a rekonstrukce koupaliště včetně velkého bazénu
„Rozvoj kulturní vybavenosti pro CR“	Dotační program Jihočeského kraje na podporu muzeí a galerií	2017 – Projekt vybavení Krampus galerie/Propagace Krampus galerie (výstavní expozice originálních rakouských Krampus masek a kostýmů)
„Rozvoj cyklotras, cyklostezek, naučných stezek a pěších tras“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Naposledy byla v Kaplici provedena úprava, doplnění mobiliáře a značení původních tras, například stezky kolem řeky Malše
„Rozvoj spolupráce a koordinace mezi jednotlivými aktéry činnými v CR“	a) Spolek Novohradsko-Doudlebsko b) Svaz měst a obcí regionu Pomalší c) Interreg Rakousko-Česko – Projekt Grenz Rad	a) Prostřednictvím spolku Novohradsko-Doudlebsko je vyvíjena snaha o nové produkty CR (rozhledna Hradiště). Spolek též spolupracuje s podnikateli v CR na území Novohradsko-Doudlebska b) Svaz měst a obcí regionu Pomalší je pro město stěžejní – rovnoměrné čerpání peněz pro všechny. Finance plynou do dopravní infrastruktury či cestovního ruchu (komunikace, chodníky, rozhledna Hradiště) c) Propagační materiály (publikace, brožury, prospekty, knihy). Realizace rozhledny na Hradišťské hoře za 12 mil. Kč. V plánu je oprava křížové cesty v Římově či Buškova Hamru v Trhových Svinech
„Zavedení a rozvoj“	Jihočeská centrála ces-	JCCR vyvinula v roce 2015 vlastní

destinačního managementu“	ma- tovního ruchu (JCCR) /finanční prostředky Jihočeského kraje	system turistické oblasti na krajské úrovni – Manuál turistické oblasti Jihočeského kraje, z důvodu neexistence Zákona o cestovním ruchu
„Tvorba a rozvoj produktů destinace CR“	Jihočeská centrála cestovního ruchu (JCCR)/ Spolek Novohradsko-Doudlebsko	Nástroje Oblastní destinační společnosti jsou marketing, resuscitace projektů nebo produktů a iniciace aktivit pro vznik nových zajímavých turistických cílů (využití vodních toků, ruletarty, výstavy a expozice)
6. Zdravotní a sociální oblast		
„Zajištění dostupnosti a kvality sociálních a zdravotnických služeb“	a) Město pro lékaře poskytuje dotaci na snížení nájmu, vybavuje doktorské ordinace z vlastních rozpočtových finančních prostředků b) MPSV ČR/ESF Operační program Zaměstnanost	a) Město je vlastníkem polikliniky, kterou pronajímá praktickým lékařům a specialistům 2020 – obnova provozu chirurgické ambulance v Kaplici b) Projekt Podpora terénní sociální práce
7. Veřejná správa		
„Zefektivnění služby veřejné správy, rozvoj programového a technického vybavení“	a) MŽP ČR/ ESIF – Operační program Životní prostředí b) MMR ČR/ERDF – Projekt Rozvoj informačních a komunikačních systémů města c) MMR ČR/ IROP/ERDF	a) Projekt Varovný protipovodňový systém pro město Kaplice b) 2019 – Projekt na rozvoj informačních a komunikačních systémů města Kaplice c) 2015 – Projekt Konsolidace IT a nové služby TC ORP Kaplice Zatím proběhly změny typu udržovací práce, neboť chybí prostředky z rozpočtu města
„Strategické a územní plánování“	a) Externí forma zpracování /vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Grantový program Jihočeský kraj – Podpora plánování sociálních služeb na území správních obvodů obcí ORP v Jihočeském kraji	a) Město jako ORP zpracovává všechny podstatné strategické, komunitní i územní dokumenty b) Aktualizace Komunitního plánu na období let 2014–2018
„Příprava projektu k čerpání finančních prostředků ze SF EU na rozvoj města“	MMR ČR/IROP/ERDF	2020 – realizace projektu týkajícího se rekonstrukce objektu bývalého katastrálního úřadu pro účely chráněného bydlení (handicapovaní občané)

Hlavní vize: „ <i>Kaplice je v roce 2025 městem, ve kterém žijí spokojení obyvatelé s pocitem hrdosti a sounáležitosti ke svému domovu, s úctou k životnímu prostředí a ke svým tradicím</i> “	Bez financování	V roce 1945 byli původní němečtí obyvatelé z města odsunuti. Novým občanům chyběla identita k místu svého nového bydliště, která se sice časem prohloubila, nicméně přesto není v lidech zcela zakořeněna
Jedna z vizí zní: „ <i>Bezpečné město s nízkým výskytem společensky nežádoucích vlivů.</i> “	Bez financování	Kaplice v roce 2011 vydala vyhlášku na zrušení nonstopů a heren (živná půda pro prostituci, drogy a alkohol). V případě eliminace prostituce se městu osvědčilo vydání nařízení, obsahující zákaz pobytu ve městě prostitutkám, které mařily úřední výkon
Doplnění dalších významných cílů a formy spolupráce		
„Podpora nových projektů pro rozvoj města“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města (cca 4 mil. Kč)/vhodný dotační titul b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/vhodný dotační titul	a) 2020 – Rekonstrukce několika obytných vnitrobloků – obytné komplexy b) 2020 – Oprava mostu v katastru Žďár; vybudování parkoviště v obci Hradiště (rozhledna)
„Rekonstrukce chodníků (Linecká, Omlenic-ká)“	MMR ČR/ERDF/IROP – Rozvoj	Realizace uskutečněna
„Projekt přístavba garáže hasičské zbrojnice JSDH Hubenov“	Ministerstvo vnitra ČR/ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR /dotační pobídka Jihočeského kraje	2019 – realizace uskutečněna Jihočeský kraj již dříve za pomoci grantového programu podpořil JSDH obcí Jihočeského kraje
„Oranžové hřiště v osadě Žďár“	Podpora nadace ČEZ	2016 – Realizace uskutečněna
„Větší spolupráce města Kaplice s velkými zahraničními společnostmi (Engel, Hauser)“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/firem	Ekonomický přínos pro město není, co se týče sponzorství (kultura, sport), tak znatelný. S městem spolupracuje o něco více firma Hauser. Zkušenost města z poslední doby je taková, že Engel by dal peníze, ale chce protihodnotu specifikovanou pro své zaměstnance, která převyšuje finanční příspěvek firmy
„Podpoření spolupráce s MAS Pomalší o.p.s.“	a) MAS Pomalší čerpá státní a krajské dotace a na každou korunu vynaložených prostředků	a) Svaz měst a obcí regionu Pomalší založil MAS Pomalší, které pomáhá s financováním MAS Pomalší pomáhá s administrací peněz, fondů a s tvorbou různých

	kraje dostává od Svazku měst a obcí Pomalší 50 haléřů proti dotaci b) MZe ČR / SZIF EAFRD – Program rozvoje venkova ČR, osa IV. LEADER	ných projektů jako je například Komunitní plán sociálních služeb b) Prostřednictvím MAS Pomalší v minulosti proběhla rekonstrukce dosluhujících vodovodních a kanalizačních řadů či oprava povrchu vozovky a veřejného osvětlení Horská v Kaplici. MAS Pomalší též zajišťovala Projekt revitalizace hřiště na víceúčelové sportoviště
--	---	--

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj města

- Město zpracovává strategické dokumenty (Strategický rozvojový plán, Komunitní plán sociálních služeb);
- Město využívá všechny formy dotací (evropské, národní, krajské), například z IROP programů od MŽP z Operačního programu Životní prostředí na zateplování fasády škol či polikliniky. Využity byly též dotace od MMR ČR či MZe ČR, kde se daly využívat účelové dotace směřované na výstavbu vodovodů a kanalizací;
- Kaplice získává další zdroje z prodeje městských bytů. Před privatizací v roce 2005 město vlastnilo celkem cca 700 bytů, poté zhruba 327 bytů. Privatizace bytů stále probíhá, jelikož banka městu odblokovala jeden panelový dům a zasedáním zastupitelstva byl odsouhlasen další prodej bytů (cca 55) jednotlivým nájemníkům;
- Kaplici z hlediska financí hodně pomohla poslední novela Zákona o Rozpočtovém určení daní, kdy došlo k nárůstu příjmů do rozpočtu o zhruba 10 % až 20 % (navíc 10 až 20 mil. Kč/rok);
- Na území města vyvíjí činnost zahraniční firmy, předně Engel a Hauser – (daň z příjmů FO ze závislé činnosti placená plátcí činí cca 23 300 000 Kč/rok);
- Zahraniční spolupráce s příhraničním městem Freistadt (společné akce, výstavy, workshopy či výměna studentů);
- Projekty Interreg Rakousko-Česko – z projektu Zelená hranice (Grenz Rad) byla realizována rozhledna Hradiště na Hradišťské hoře za 12 mil. Kč. Další projekty se do budoucna očekávají;

- Město v případě rozvoje území spolupracuje s více důležitými aktéry (MAS Pomalší, Svaz měst a obcí regionu Pomalší, destinační společnost Novohradsko-Doudlebsko).

Slabé stránky pro rozvoj města

- Z důvodu větší zadluženosti města po roce 2010 (75 mil. Kč dluhu) byl rozvoj směřován pouze do obnovy a údržby majetku a technické infrastruktury. Žádné velké rozvojové projekty (například moderní dopravní terminál) uskutečněny nebyly;
- Nedostatečná identita obyvatel města s prostředím (původní obyvatelé byli po válce odsunuti);
- MSP (malé a střední podnikání) není na území Kaplice rozšířeno;
- Nedostatečně využitý potenciál ve spolupráci se zahraničními firmami (Engel, Hauser);
- Ztráta některých významných služeb (gymnázium) z důvodu nepříznivé demografické situace a nedostatku duševního potenciálu na území Kaplicka.

Názor starosty na způsob financování a dotační politiku – starosta Kaplice popisuje, že akceschopnost obcí je malá a doplněna příliš zdlouhavým a složitým procesem. Vše je třeba kvůli plánování zabudovat do různých rozvojových dokumentů a plánů. Dotace znamenají rozvoj pro obec, ale zároveň také obrovskou administrativu a zátěž. Co celkově prodražuje práci, jsou všechna boční nařízení, která musí být rovněž z dotací financována. Člověk musí hodně předvídat a shánět informace o tom, jaké projekty mohou být u konkrétní dotace. Starosta se domnívá, že dotace jsou špatný způsob financování. Buď si obce na investiční akci vydělají, nebo jí nemají. Rozumí tomu, že pro ryze veřejný sektor je to jediný zdroj finančních prostředků, na který si může obec sáhnout, a kde se můžou realizovat velké akce, protože rozpočty samospráv to úplně neumožňují. Avšak dotace by měly zohledňovat potřeby veřejného sektoru, neboť obce vědí nejlépe, co budovat a podpořit, aby se jejich území rozvíjelo. Druhá věc spočívá v lidském potenciálu. Každá obec má jinou kvalitu lidských zdrojů, někdo se umí prosadit lépe, jiný hůře či vůbec. Najít optimum je dle starosty těžké.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – příspěvek lze vždy hodnotit jako nedostatečný, vždy by mohl být větší. Starosta podotýká, že město musí vyžít s tím, co má. Kaplice je ORP, tedy musí disponovat dostatkem finančních prostředků na to, aby byla schopna zajistit výkon státní správy. Částečně dostává peníze na výkon státní sprá-

vy od státu, který ale musí i zadotovat, neboť jak narůstá agenda, tak již peníze nepokrývají plně režii správy, která se liší výčtem úkolů a jejich zajištěním. Starosta si troufá říci, že 20 % až 30 % úkolů je úplně zbytečných, je to jen agenda pro agendu. Systém by šel zjednodušit, například místním rozdělením do přesně specifikovaných kategorií.

Svěřené daně – s výší poplatků není od samého začátku manipulováno vyjma poplatku za svoz komunálního odpadu, vybíraného paušálně na osobu. Dříve byl v Kaplici poplatek za odpady nejdražší v ČR, činil 1000 Kč na osobu/rok. Záměrem bylo docílit, aby lidé co nejvíce třídili, přičemž navrácené peníze by se od částky místního poplatku odečetly. Záměr se částečně vydařil, poplatek byl nakonec snížen na 850 Kč na osobu/rok.

Komunitní rozvoj – náměty od občanů musí zastupitelé města aktivně sbírat, není to tak, že by občané přišli sami od sebe. V Kaplici figuruje 21 členné zastupitelstvo, na jehož zasedání pravidelně přijde maximálně deset lidí. Občané jsou aktivní jen tehdy, pokud se projednává jejich záležitost. Zájem o věci veřejné a prolnutí s politikou, která se do toho promítá, není až tak veliký. Nejdůležitější je identita s prostředím, která není na Kaplicku rozvinutá, neboť po druhé světové válce byli původní obyvatelé z města odsunutí. Částečný pokrok je sice znát, avšak starosta by si přál, aby se sounáležitost občanů s městem více prohlubovala a lidé byli hrdí na to, že pocházejí z Kaplice.

Možná zlepšení finančních nástrojů města Kaplice – zastupitelé města by měli více podpořit vzájemnou spolupráci hlavních zaměstnavatelů na území Kaplice (Hauser, Engel). Pro zlepšení se nabízí nejenom vzájemná propagace (ČR, Německo, Rakousko), ale rovněž participace na společných akcích a projektech (obnova infrastruktury, jež obě strany využívají, kulturní a sportovní akce). Pro účely stanovení akceptovatelných priorit se jeví jako dobré pořádat častější, alespoň čtvrtletní setkání zastupitelů města s majiteli velkých společností, kde by docházelo k definici či aktualizaci společných záměrů a možností, jak jich docílit. Rovněž by mělo dojít k vyjasnění financování jednotlivých cílů, aby každá zúčastněná strana měla jasně vymezenou spoluúčast nejenom z hlediska výhod spolupráce, ale též ohledně povinností. Pokud se jedná o větší rozvojové aktivity, jediný takový plán Kaplice se v roce 2004 týkal zasíťování (ZTV) parcel pro rodinnou výstavbu a byl financován z vlastních finančních prostředků města. Vzhledem ke značnému zadlužení města byly velké rozvojové akce utlumeny. V roce 2021 by však měl být dluh zcela splacen. Zastupitelé Kaplice budou tedy operovat větší částkou vlastních finančních prostředků, které jistě využijí k dalším rozvojovým aktivitám včetně příhraniční spolupráce, jejichž výhod v rámci oživení cestovního ruchu úspěšně využívají.

Město Horní Planá

Město Horní Planá má zpracován Strategický program rozvoje, jenž byl při rozhoru uvažován. Též si nechává vyhotovit finanční analýzu v souvislosti se žádostmi o dotace. V roce 2006 si MěÚ nechal vypracovat Marketingovou studii města a okolní Lipenské oblasti. Rozhovor se starostou proběhl dne 30. 7. 2019 (Tab. 13). Některé informace byly doplněny z webových stránek města: <<https://www.horniplana.cz/>>.

Tabulka 13. Hlavní cíle Programu rozvoje města Horní Planá (2016–2020)

Cíle	Finanční nástroje	Poznámky
Strategické cíle		
1. Ekonomický rozvoj		
a) „Rozvíjet vyváženou diverzifikovanou ekonomiku využívající tradiční odvětví místního hospodářství“		
„Příprava vhodných podmínek pro vstup nových investorů, prezentace investičních příležitostí“	a) Bez financování b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/dotační prostředky	a) S většími podniky probíhá spolupráce na politické bázi formou podpory pro jejich rozvojové záměry. Podpora rozšíření investorů Územním plánem a jejich pravidelné zařazování do rozvojových materiálů města b) Hlavní cíl obce se týká celoroční možnosti poskytovat služby CR. Zájemci se zásadní investicí vyžadují nabídku zimního vyžití (sjezdovky) – nemožnost realizace (NP, CHKO)
„Efektivní správa majetku města“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města / výběr nájmu na neziskovém základě	Majetek města je velký, za zhruba půl miliardy korun (130 bytů, jež jsou zařazeny do sociálního programu bydlení, provoz lesního hospodářství). Město se snaží ovlivňovat situaci ohledně výše nájmu ve městě
b) „Rozšiřovat a zkvalitňovat nabídku služeb cestovního ruchu“		
„Infrastruktura cestovního ruchu (výstavba cyklostezek, pěších stezek, zlepšování sportovně rekreační vybavenosti na území města)“	a) Interreg Rakousko-Česká republika 2007–2013/ MMR ČR/IROP Cyklodoprava/ Ministerstvo dopravy ČR SFDI – Cyklostezky	a) V minulosti proběhly velké investice do cyklostezek. Malé projekty město v rámci Interreg Rakousko-ČR již nedělá, z důvodu malého rozsahu, administrativní náročnosti a nevhodného zaměření programů. Město by rádo na svém území vystavělo rozhlednu – zatím nerealizováno

	<ul style="list-style-type: none"> b) Euroregion Šumava (Kollerschlag, Wegscheid, Horní Planá) c) Soukromé zdroje investorů d) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města / Dotační program Jihočeského kraje Bílá stopa e) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/Mezinárodní infrastrukturální spolek tří zemí Bayer-Mühlviertel-Südböhmen – Horní Planá je členem/čeští investoři f) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města / vhodný dotační program 	<ul style="list-style-type: none"> b) Realizace Nordic walking tras a cyklostezek c) Výstavba rekreačních objektů (wellness i pro obyvatele města). Spolupráce města s podnikateli (a, b) d) Tvorba 25 Km běžeckých tras a jejich údržba, prohrnování bruslařské dráhy na jezeře e) Propojení města s Hochfichtem (ski-areál) přes Hraničnick pomocí lanovky – projekt před cca 2 roky skončil posuzováním na Strategickou EIU. Ekologické české a rakouské spolky (předně rakouští Zelení) se vyjádřili proti záměru f) Houbový vrch – malá sjezdovka. Projekt byl i přes schválení a projednání v Územním plánu poslán do EII. Město sjezdovku nemůže postavit (zvláště chráněné druhy a cenné biotopy)
„Marketing destinace a tvorba produktů cestovního ruchu, rozvoj služeb destinačního managementu, produkty cestovního ruchu.“ <u>Prezentace destinace:</u> „Horní Planá – místo rekreace“	Jihočeská centrála cestovního ruchu – dotační titul č. 3 – Podpora rozvoje a činnost turistických oblastí Jihočeského kraje / Turistický spolek Lipensko	Město je členem Turistického spolku Lipensko, který v rámci svého rozpočtu a podílu členských obcí zajišťuje publikační a ediční činnost či práce s médii, workshopy, semináře, odborné i mezinárodní konference. Dále se věnuje prezentaci oblasti a partnerům na veletrzích ČR (znovuodhalení pomníku Adalberta Stifttera, setkání tří zemí na Třístličníku)
2. Prostor a prostředí města		
a) „Trvale zlepšovat základní infrastrukturní vybavenost města a stav životního prostředí“		
<ul style="list-style-type: none"> a) „Územní plán, změny ÚP“ b) „Zemědělský půdní fond, pozemkové úpravy“ 	<ul style="list-style-type: none"> a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Příjmy rozpočtu města za rok 2020 (poplatky za odnětí půdy ze zemědělského půdního 	<ul style="list-style-type: none"> a) Územní plán města byl zpracován v roce 2014, aktualizace proběhla v roce 2017 b) Město spolupracuje na pozemkových úpravách se zemědělskou společností Zetr

c) „Ochrana životního prostředí“	<p>fondu 15 tis. Kč, poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa 80 tis. Kč)</p> <p>c) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p>	c) Město se pravidelně podílí na výsadbě stromů ve městě a jeho parcích, a to ve spolupráci s CHKO či Spolkem Stifterův park
„Základní technická infrastruktura“ (vody, kanalizace, čističky odpadních vod, vytápění, veřejné osvětlení a veřejná prostranství)	<p>a) Grantové programy Jihočeského kraje – Vodovody a kanalizace</p> <p>b) MŽP ČR/SFŽP – Národní program Životní prostředí Kanalizace a ČOV</p> <p>c) MŽP ČR/ SFŽP – Operační program Životní prostředí Program Velká Dešťovka</p>	<p>a) Realizace oprav a zřízení vodohospodářské infrastruktury na území Hornoplánka</p> <p>b) 2020 – vybudování poslední kanalizace, čističky a čistírny, výměna a budování vodovodů (Pihlov, Maňava). Uděleno stavební povolení</p> <p>c) 2020 – pokračování v tvorbě projektové dokumentace na revitalizaci náměstí a odvodnění ploch dešťovou kanalizací</p>
„Odpady“	MŽP ČR/SFŽP – Operační program Životní prostředí	Dostavba sběrného dvora, jenž splňuje všechny zákonem určené povinnosti pro likvidaci odpadu
„Bytové hospodářství“	<p>a) MMR ČR/SFRB – Program Regenerace sídlišť</p> <p>b) MMR ČR/ SFRB Program Podpora bydlení – Podprogram podporované byty: Pečovatelský byt a komunitní dům seniorů</p> <p>c) Ministerstvo financí ČR – Podprogram 298D2230 Podpora výstavby, obnovy a provozování komunální infrastruktury</p>	<p>a) Uskutečněna revitalizace sídliště za 3,5 mil. Kč</p> <p>b) V plánu je projektování nového bytového domu a přístavby domu s pečovatelskou službou. V přípravě je žádost o dotaci a dokončení stavebního povolení</p> <p>c) 2020 – pořízení nájemních bytů formou investiční výstavby. Počítá se s výstavbou nového bytového domu</p>
b) „Rozvíjet dopravní infrastrukturu zlepšující dostupnost města a kvalitu života obyvatel“		
„Místní komunikace“	<p>a) Investor Jihočeský kraj</p> <p>b) MMR ČR/ Podpora</p>	a) Koncem roku 2019 – dokončení opravy komunikace mezi Novou Pečí a Bližší Lhotou

	obnovy místních komunikací – Podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova	b) Uskutečněna realizace opravy místní komunikace v Hodňově. V plánu je podání žádosti o dotaci na opravu místní komunikace mezi Hodňovem, Žlábkem a Hůrkou
a) „Cyklostezky, pěší stezky,“ b) „Zvyšování atraktivitu veřejných prostranství“ c) „Doprovodná infrastruktura veřejné dopravy – vodní doprava“	a) Ministerstvo dopravy ČR / SFDI – Cyklostezky/ Interreg/IROP b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města c) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	a) Město buduje a udržuje cyklostezky, též za pomoci partnerských subjektů (Svazek Lipenských obcí, Černá v Pošumaví) b) 2017 – vyhotovena Architektonická studie pro centrální prostor náměstí. Rovněž probíhá výsadba a následná péče stromů ve městě, například v parcích c) Březen 2020 – technická údržba a větší oprava elektroinstalace hornoplánského převozu
3. „Kvalita života obyvatel“		
„Rozvoj sociálních služeb a zdravotní péče“	a) Dary a pravidelná podpora města b) MPSV ČR – příspěvek na výkon sociální práce c) Pronájem prostor od města – 1 Kč/m ²	a) Dům důchodců je zřízen Jihočeským krajem (významný zaměstnavatel) b) Město má zřízen dům s pečovatelskou službou – v plánu je rozšíření o 6 až devět bytů c) Město se snaží podporovat lékaře, aby ve městě působili a zůstali
„Rozvoj služeb vzdělávání“	a) MMRČR/ ERDF/ IROP – Vzdělávání b) MŽP ČR/SFŽP – Národní program Životní prostředí na rozvoj environmentálního vzdělávání a výchovy u předškolních dětí a žáků základních škol	a) Horní Planá – příprava projektové dokumentace ohledně přístavby jedné ze ZŠ – přestavba školní jídelny a výstavba dalších učeben včetně školní družiny b) 2019 – Výstavba environmentálního hřiště
„Rozvoj spolkového života, kultury a sportu“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Grantové programy Jihočeského kraje c) MMR ČR – Podpora obnovy sportovní infrastruktury Podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova	a) Ve městě působí cca deset městských spolků. Spolkový život ve městě je pestrý. V plánu je po přístavbě budovy ZŠ, a po sloučení obou stupňů ZŠ do jednoho objektu, uvolnit budovu ZŠ prvního stupně pro účely spolkové činnosti (Spolkový dům) b) Rekonstrukce sportovního zařízení (tenisových kurtů) c) Renovace hřiště ZŠ; výstavba víceúčelového hřiště

„Dostupnost veřejné správy, služby elektronické veřejné správy“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	2020 – realizace bezbariérové přístavby vedle radnice včetně výtahu pro staré či handicapované občany
„Bezpečnost obyvatel (protipovodňová ochrana, protipožární ochrana, krizové řízení)“	a) MMR ČR/ERDF/IROP b) Grantové programy Jihočeského kraje	a) Dopravní automobil pro evakuaci a nouzové zásobování obyvatel obcí b) Rekonstrukce střechy požární zbrojnice v Horní Plané
Doplnění dalších významných cílů a formy spolupráce		
„Realizace některých cílů prostřednictvím MAS“		Město nespolupracuje s žádnou MAS, ale je podporovatelem MAS Rozkvět na svém území (školy). U MAS starosta postrádá efekt velkého investičního projektu
„Podpora spolupráce v rámci Svazku Lipenských obcí“	Svazek Lipenských obcí/rozpočet/dotace	Koordinace v případě možných investic (kanalizační propojení pomocí přivaděče na dně Lipenského jezera, cyklostezky, bruslení, in-line bruslení)
„Využití Národního programu Životní prostředí (NPŽP) – Podpora obcí v národních parcích“		Horní Planá nemá v NP žádnou nemovitost, proto dotace nečerpá. Městu rovněž nevyhovují nabízené programy NPŽP

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj města

- Město zpracovává strategické dokumenty (Strategický program rozvoje, Marketingová studie);
- Spolupráce se Svazkem Lipenských obcí či Turistickým spolkem Lipensko;
- Území Hornoplánska je významnou letní turistickou oblastí;
- Majetek města Horní Planá činí zhruba půl miliardy korun. V rámci bytového fondu, jenž čítá 130 bytů, je město garantem sociálního bydlení pro sociálně slabší občany;
- Město provozuje a pronajímá svá rekreační zařízení. Primárně z 50 % tvoří rozpočet finanční zdroje z cestovního ruchu, 30 % jde ze služeb z turismu včetně stavebnictví. Ve zbylých 20 % jsou začleněny sociální služby a montovny;
- Intenzivní příhraniční spolupráce (partnerská obec Ulrichsberg, Euroregion Šumava, Mezinárodní infrastrukturální spolek Bayer-Mühlviertel-Südböhmen);

- Spolupráce se státním podnikem Vojenské lesy a statky ČR;
- Město hodně investuje do infrastruktury cestovního ruchu (cyklostezky, nordic walking trasy, prohrnování bruslařské dráhy, běžecké stopy pro lyžaře);
- Snaha o spolupráci s investory, nabízející relaxační pobyty (wellness) – možnost využití i pro obyvatele města.

Slabé stránky pro rozvoj města

- Daňové příjmy města pokrývají mandatorní výdaje, město si musí na investice těžko šetřit a využívá národní, krajské i evropské dotace (rozpočtové příjmy činí cca 70 700 000 Kč/rok);
- Město má připraveno mnoho projektů, avšak úspěšnost získání dotace je cca 30 %;
- Státní majetek je osvobozen od daně z nemovitých věcí, ztráta není městu ze strany státu kompenzována;
- Město je zájmovým územím MAS Rozkvět z. s., avšak na společné spolupráci se nepodílí;
- Město není schopné poskytovat adekvátní celoroční služby cestovního ruchu z důvodu lokace v CHKO a NP (nerealizované projekty – lanovka propojující Hochficht přes Hraničnický či sjezdovka Houbový vrch);
- Investoři na území Hornoplánska žádnou velkou firmu na moderní technologie neumístí (CHKO, NP Šumava), město je závislé na příjmech z cestovního ruchu;
- Město nečerpá dotace z Národního programu Životní prostředí, jenž podporuje obce v národních parcích. Rovněž nevyvíjí spolupráci se Správou NP Šumava;
- Odliv mladých lidí – neuspokojující pracovní nabídka, převládá sezónní práce v létě. S tím souvisí i kvalita lidských zdrojů (70 % až 80 % – pendleři Rakousko).

Názor starosty na způsob financování a dotační politiku – starosta u dotační politiky vysvětluje, že je složité nejen podat žádost, ale rovněž akci za přispění dotace realizovat a dotáhnout úspěšně do konce. Dále je třeba pět či deset let dělat udržitelnost, což malá obec vlastními silami vůbec nemůže zvládnout. Takže při výše řečeném již jdou první peníze pryč na externisty, protože nikdo na malé obci nemá dostatečně velký aparát pro vše potřebné. Další věc spojená s dotačním systémem, dle úsudku starosty, zní, že každá dotace křiví konkurenční prostředí a často se stává, že některé okolní samosprávy jsou opomíjeny na úkor úspěšnější obce. Starosta shrnuje, že získání dotace je téměř beznárokový systém a záleží pouze na posouzení toho, kdo peníze přiděluje, což je ovlivněno

i různými vlivy a cenovým či bodovým ohodnocením. Kdyby podle starosty peníze zůstaly tam, kde vznikají a byly řádně zaplacený, tak finanční situace pro rozvoj obce vypadá jinak. Starosta usuzuje, že dotace nejsou šťastný způsob financování. Dle jeho názoru by měly být zcela odstraněny dotační tituly a peníze, které v konkrétním území vznikají, by v něm měly ve formě daní také zůstat. To je nejčistší řešení, neboť vyjadřuje snahu obce o svůj vlastní rozvoj. Když jsou na území obce firmy, které mají sídlo v Praze, peníze daňově odcházejí do Prahy. Starosta přiznává, že jsou všechny daně v ČR přerozdělovány podle lepšího klíče zákona Rozpočtového určení daní, než tomu bylo třeba před deseti lety, ale stále se jedná o přerozdělování, které způsobuje, že se peníze v určitém objemu vytrácí a investují se neefektivně z pohledu místa, kde vznikají.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – příspěvek hodnotí starosta jako nedostatečný, vzhledem k neustálému nárůstu přenesených povinností na obce. Celý systém by chtěl systémově vyřešit způsobem, aby stát platil za všechny služby, které si u obci objednáva, nebo pokud to není možné, tak aby je obce nevykonávaly.

Svěřené daně – starosta míní, že pokud jsou místní poplatky regulované zákonem, tak nepřispívají v požadované výši. Na území Hornoplánska jsou zavedeny téměř všechny poplatky v maximální možné výši, mimo poplatek z odpadů pro místní obyvatele, který je v paušální formě na osobu. U poplatku za likvidaci komunálního odpadu město doplácí za provoz, svoz a likvidaci zhruba 3,5 mil. Kč za rok. Stejný problém je v případě rekreačního poplatku za lůžkovou kapacitu, kde je vybráno cca 1,5 mil. Kč ročně, avšak zdaleka nedochází k pokrytí generovaných potřeb, neboť Hornoplánsko je obrovské území s velkou návštěvností v létě. Horní Planá je obcí druhé kategorie z hlediska placení daně z nemovitých věcí. Starosta v této souvislosti konstatuje, že stát se u svých pozemků od majetkové daně osvobodil, což se týká předně Národního parku. Rozdíl je však spatřován v obci Temelín, která získává obrovskou daň, neboť na jejím území má stát podíl ve společnosti ČEZ. Městem byla spočítána újma na dani z nemovitosti u objektů, nacházejících se na území Národního parku, která dosahuje 27 mil. Kč ročně. Na druhou stranu stát Horní Plané tento úbytek formou dotací nevrací. U daně z nemovitých věcí, která je pro město zásadní, má starosta rovněž výhrady v zavedeném systému. Město je příjemcem daně, ale ne správcem, tudíž nemá žádnou možnost vidět, zdali lidé platí řádně. Může nahlásit jeden konkrétní případ, kdy si myslí, že někdo neplatí, ale stejně neuvidí výsledek. Dále daň z nemovitých věcí se často mění, ale nikdo neví, z jakých důvodů. Starosta by se přikláněl k vlastní správě daně z nemovitých věcí.

Komunitní rozvoj – podněty ze stran obyvatel jsou pocíťovány pouze tehdy, když něco potřebují, nejčastěji ohledně přidělení bytů nebo koupení pozemků od města. Starosta dodává, že účast na zasedání zastupitelstva je triskní, asi jako ve všech obcích. Pokud se projednávaná záležitost lidí konkrétně netýká, tak se veřejných zasedání neúčastní.

Možná zlepšení finančních nástrojů města Horní Planá – městu Horní Planá vychází málo dotací (cca 30 %). Buď se jedná se o projekty, které nejsou v souladu z hlediska ochrany životního prostředí nebo chybí dostatečná odborná interní či externí připravenost ohledně zpracování žádostí o dotace. Zastupitelé města často upřednostňují velké investiční akce, avšak měkké projekty ve většině případů leží mimo dosah zájmu obce. Tím si lze vysvětlit absenci spolupráce Horní Plané s MAS Rozkvět, z.s., i když obec spadá do jejího zájmového území. Nicméně je třeba podotknout, že nejen velké investiční projekty jsou pro rozvoj města a jeho obyvatele důležité. Město může podávat žádosti o dotaci v souvislosti s výzvami IROP Sociální služby, IROP Školství, Zaměstnanost či Prorodinná opatření a mimoškolní aktivity. Též je možnost využít MAP (Místní akční plán vzdělávání) Český Krumlov, ve kterém již jsou začleněny ZŠ i MŠ v Horní Plané. Nicméně žádat o dotace může i obec, například na vybavení učeben či jejich přestavbu nebo rekonstrukci. Horní Planá nekooperuje s vedením NP Šumava, nevyužívá ani dotační tituly z NPŽP, které jsou určeny obcím lokalizovaným v národních parcích. V tomto případě by však měla být vyvíjena snaha o posílení vzájemné spolupráce. Jistě lze do budoucna najít vhodné východisko pro rozvoj, které by obě strany v souvislosti s ochranou životního prostředí akceptovaly. Zastupitelé města by se měli do budoucna zaměřit spíše na rozšiřování či podporu podnikatelských aktivit cestovního ruchu s jarním a letním vyžitím (cyklostezky, hipostezky, podpora rodinných farem, venkovský cestovní ruch). V případě zimních měsíců se pro město naskýtá, mimo již zaběhlých aktivit, možnost spolupráce s investory, kteří by měli zájem provozovat relaxační pobyty (wellness, bazén, malé lázně, golf, fitness, tenis, squash). Již dříve bylo v souvislosti s alternativou lanovky uvažováno o přemostění Lipna, Správa NP Šumava tuto variantu navrhovala. Pro město jsou však náklady s výstavbou zhruba dvojnásobně vyšší nežli v případě lanovky. Most přes Lipno by umožnil zkrátit cestu na rakouský Hochficht, kam předně v zimním období míří řada návštěvníků. Mlhavým řešením je spolupráce s významným českým či zahraničním investorem či formou příhraniční spolupráce. V rámci národních dotačních titulů je uskutečnění projektu nereálné.

Město Větrní

Město Větrní nemá zpracován Strategický program rozvoje, nicméně vychází ze Strategického plánu sociálního začleňování obce Větrní, jenž byl při rozhovoru uvažován. Rozhovor s místostarostou proběhl dne 5. 8. 2019 (Tab. 14). Některé informace byly doplněny z webových stránek města: <<http://www.obecvetrni.cz/>>.

Tabulka 14. Hlavní cíle Strategického plánu sociálního začleňování města Větrní (2017–2022)

Cíle	Finanční nástroje	Poznámky
Schválené priority		
1. Zaměstnávání		
„Zvýšit šance obyvatel sociálně vyloučených lokalit (SVL) k nalezení pracovního uplatnění“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) MMR ČR/ESF Operační program zaměstnanost	a) Většina občanů SVL je dlouhodobě nezaměstnaná a pobírá sociální dávky s příležitostnými přivýdělky (práce na černo). Město se snaží některé stavební zakázky či práci zahrnující péči o veřejnou zeleň a městská prostranství zadávat místním romským podnikatelům b) 2016 – neinvestiční dotace na zaměstnanost
„Učinit obec atraktivnější pro potenciální zaměstnavatele“	Bez financování	Velká koncentrace nízkokvalifikovaného obyvatelstva (veřejně prospěné práce, dělnické a výkopové práce). Nárůst obchodu s chudobou (ubytovny)
2. Bydlení		
„Stabilizace populace v obci“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Je snahou města, aby se romská komunita postupně začleňovala do běžného způsobu života a nežila v ghettech
„Omezení migrace“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ případně dotační prostředky z Jihočeského kraje nebo MMR ČR – Program Podpora bydlení plus Podprogram Technická infrastruktura	Mírný pokles počtu obyvatel souvisí se zaměstnaností, neboť místní obyvatelé musejí dojíždět za prací. Město plánuje udělat kompletní základní technickou vybavenost (ZTV) pro budoucí výstavbu ve městě
3. Bezpečnost		
„Zmírnit výskyt sociálně-patologických jevů v obci (drogy, prostituce, hazard)“	a) Agentura je jedním z odborů úřadu vlády. Státní rozpočet/ESIF b) Bez financování c) Ministerstvo vnitra ČR Rozpočet krajského ředitelství	a) Město v roce 2011 začalo v otázce problematiky sociálního vyloučení (SVL) spolupracovat s Agenturou pro sociální začleňování (MMR). Spolupráce je již ukončena b) Regulace hazardu ve městě vyhláškou

	<p>policie/vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>d) Úřad vlády ČR – Program Předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků – Podprogram A. Podpora terénní práce</p> <p>e) Národní dotační titul Prevence kriminality – Podpora bezpečnosti v obcích v souvislosti s migrací na léta 2017 až 2019</p>	<p>c) Policie ČR – obvodní oddělení Větrní. Od roku 2017 je platná smlouva města s bezpečnostní agenturou</p> <p>d) Neinvestiční dotace na terénního pracovníka</p> <p>e) Neinvestiční dotace na podporu prevence kriminality</p>
„Prostřednictvím prevence posilovat vědomí obyvatel sociálně vyloučené lokality (SVL) o rizikovém chování“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Pořízení kamerových systémů, besedy policie ve škole (sebeobrana, pouliční násilí, bezpečnost, domácí násilí, dlouhodobé poradenství). Ve městě je stěžejní klubovní role s mnohými aktivitami zaměřenými na děti
„Rovnováha prevence a represe, jejich vzájemné doplňování“	<p>a) Ministerstvo vnitra ČR Rozpočet krajského ředitelství policie / vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p>	<p>a) Kriminalita ve městě neroste, současná situace je v tomto ohledu stabilní. Prostituce na území města existuje, nelze však říci, v jakém rozsahu (Obvodní oddělení policie ČR, bezpečnostní agentura)</p> <p>b) Obyvatelé města mohou navštěvovat různé besedy (škola, místní knihovna)</p>
4. Vzdělávání a volný čas		
„Zlepšit podmínky pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže žijících v sociálně vyloučené lokalitě (SVL)“	<p>a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města: Sociální dotační program města Větrní – Služby sociální práce</p> <p>b) Krajský úřad Jihočeského kraje – Program prevence kriminality</p>	<p>a) Městem byl zrekonstruován objekt za účelem zřízení klubovny pro děti, kde pracují dvě neziskové organizace z Českého Krumlova – Komunitní centrum Rovnost, o.p.s. (KoCeRo), Centrum pomoci dětem a mládeži o.p.s. (CPDM). Do klubovny dochází i pracovníce městského úřadu. Městská knihovna nabízí různé besedy či pracovní dílny pro děti a rodiče</p> <p>b) Dotace na letní tábor pro děti a mládež ze SVL města Větrní</p>
„Školy jsou otevřené dětem ze SVL a jsou	a) MAS Blanský les-Netolicko – spolu-	Ve škole působí pracovník coby asistent pedagoga pro Romskou otázku,

schopné s těmito dětmi pracovat“	pracuje škola b) Dotace zřizovatele (Větrní) na asistenta pedagoga, nepedagogické pracovníky, školního psychologa, lektorskou činnost (cca 680 tis./rok)	který ve škole pomáhá dětem z romského prostředí (školní úkoly, rodinné záležitosti)
„Větší provázanost základního a středního školství zejména v souvislosti s uplatněním dětí a žáků ze SVL“	Chybí informace	Z rozhovoru nebylo zjištěno – nelze posoudit
5. Sociální služby		
„V obci existuje funkční, pestrá a reálným potřebám vyhovující síť sociálních služeb“	a) Úřad vlády ČR Program Podpora terénní práce – neinvestiční dotace městu na terénního pracovníka b) Rozpočet města Větrní – transfery plus dotační program Práce s mládeží do 18 let c) Dotace zřizovatele (Větrní) d) Státní rozpočet ČR /MPSV – Kapitola 313	a) Od roku 2013 začala v rámci Obecního úřadu fungovat Terénní sociální služba (terénní pracovník). Jedná se o zaměstnance městského úřadu (právní oblast, zadluženost, neplacení nájmu, rodinné neshody, formulace a vyplnění žádostí pro úřady) b) Sportovní klub (fotbalový a volejbalový areál); pestrá klubová činnost plus činnost městské knihovny c) Škola – asistent pedagoga pro romskou otázku, školní psycholog, příspěvek na nepedagogické pracovníky, kroužky pro děti, příspěvek na mimoškolní činnost a stravné d) Dotace na mzdové prostředky (sociální služby)
„Sociální služby uschopňují zájemce z řad obyvatel SVL k nalezení šancí na úspěšný život“	a) Dotace zřizovatele (Větrní) na asistenta pedagoga, školního psychologa a nepedagogické pracovníky b) Sociální dotační program města Větrní (transfery) c) Neinvestiční dotace Jihočeského kraje	a) Příjemce dotace ZŠ Větrní b) Zastupitelé města spatřují jako úplný základ všeho práci s dětmi (klubová činnost a práce neziskových organizací, škola) c) Dotace na letní tábor pro děti ze SVL – dotace na poskytování sociálních služeb
Doplnění dalších významných cílů a formy spolupráce		
„Zhodnocení pozemku základní technickou vybaveností (ZTV) pro individuální výstavbu“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Došlo k vytipování městského pozemku, kde by město chtělo připravit kompletní technickou stavební připravenost. Realizace zatím neuskutečněna

„Regenerace sídlišť“	MMR ČR/SFRB Program Regenerace sídlišť	Realizace uskutečněna
„Nákup domácích kompostérů“	a) MŽP ČR/SFŽP Operační program Životní prostředí/ Fond soudržnosti EU b) Svaz měst a obcí Jihočeského kraje Projekt Domácí kompostování v Jihočeském kraji	2015 – realizace uskutečněna
„Nákup bývalého lomu od Českého Krumlova a jeho začlenění do katastru města Větřní (případná výstavba ČOV)“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Realizace nákupu uskutečněna
„Rekonstrukce ZŠ a MŠ (zasíťování internetem, oprava a vybavení odborných učeben)“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Realizace postupně uskutečňována – pořízeno 17 ks interaktivních tabulí, dále školní potřeby, počítačové vybavení, vodoinstalace a sociální zařízení, zateplení a vybudování učebny
a) „Rekonstrukce městského bazénu, sauny a koupaliště včetně budovy“ b) „Dodání nových kondenzačních kotlů z důvodu snížení nákladů na vytápění vnitřního bazénu a přihřívání venkovního bazénu“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	a) 2017 – rekonstrukce za 15 mil. Kč (bazén, sauna, převlékárna, pergola, vystavěné pódium) b) 2019 – Realizace uskutečněna
a) „Podpora a rozvoj činnosti JSDH ve městě“ b) „Revitalizace městských sportovišť“	a) Grantové programy Jihočeského kraje aa) Program Ministerstva vnitra ČR/ grantový program Jihočeského kraje/ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR b) Grantové programy Jihočeského kraje	a) Neinvestiční dotace na činnost Jednotek sborů dobrovolných hasičů (JSDH) aa) Účelová neinvestiční dotace na výdaje Jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí b) Investiční dotace na obnovu městských sportovišť
„Výměna oken a zateplení“	MMR ČR/IROP/ERDF Snížení energetické náročnosti v sektoru	Realizace uskutečněna

	bydlení – výzva Energetické úspory v bytových domech	
„Oprava kanalizace v ulici Krumlovská společně s částí vodovodní řady“	Dlouhodobý úvěr	Realizace zatím neuskutečněna
„Zřízení komunitní kompostárny“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Městu rostou náklady na likvidaci biologického odpadu. Rovněž chybí kvalitní Zákon o odpadech Realizace zatím neuskutečněna
„Snížení účinnosti ubytoven s chudobou v katastru města Větrní (nájemníci jsou bráni jako dlužníci)“	Bez financování	2018 – Větrní jako první obec v Jihočeském kraji využila Novely zákona o Pomoci v hmotné nouzi. Město využilo vyhlášení opatření obecné povahy, díky němuž došlo v určitých lokalitách k zamezení doplatku na bydlení od Úřadu práce (týká se pouze nově přistěhovaných, ne dlouhodobějších nájemníků)
„Podpora zdravotní péče ve městě“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Došlo k rekonstrukci lékárny. Lékaři městu neplatí žádný nájem. Město opravilo nové doktorce byt, který má pracovně k dispozici
„Rozvoj spolupráce s MAS Blanský Les-Netolicko“		S MAS Blanský les-Netolicko spolupracuje škola, obec zatím s MAS projekty neměla
„Spolupráce na bázi mikroregionu“	Regionální svazek obcí Vltava/rozpočet	Většinou se spolupráce týká zajišťování provozu odpadů a běžných provozních záležitostí
„Vstup do Turistické oblasti Český Krumlov region“	Rozpočet destinační společnosti/příspěvky členských obcí	Turistická oblast Český Krumlov region se řádně certifikovala dne 31. ledna 2020 a skládá se ze šesti obcí – Český Krumlov, Větrní, Bohdalovice, Světlík, Malšín a Přídolí.
„Interreg a příhraniční spolupráce“		Pro město projekty příhraniční spolupráce nemají význam

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj města

- Město si udržuje podstatnou, až generační finanční rezervu;
- Dotace zřizovatele (Větrní) směřované ZŠ a MŠ (asistent pedagoga pro romskou otázku, školní psycholog, příspěvek na nepedagogické pracovníky či mimoškolní činnost, kroužky pro děti, stravné);

- Město Větrní financuje mnohé investiční aktivity z vlastních finančních prostředků (rekonstrukce bazénu a koupaliště, rekonstrukce školy, možná výstavba ČOV);
- Větrní případné úvěry koncipuje způsobem, aby neovlivnily majetek města a akce byla vždy samofinancovatelná. Splátky úvěru jsou zakomponovány do kalkulace ceny dané služby;
- Město čerpá dotace na sociální služby týkající se předně lidí ze SVL (sociálně vyloučená lokalita). Též občas využívá krajské či národní dotace (MMR ČR);
- Větrní jako první obec v Jihočeském kraji využila Novely zákona o Pomoci v hmotné nouzi – v určitých lokalitách došlo u nových nájemníků k zamezení doplatku na bydlení od Úřadu práce;
- Město Větrní reaguje na aktuální potřeby v území – zpracování Strategického plánu sociálního začleňování a Prevence kriminality;
- Hodnota nemovitého majetku města je významná, oceněná na jednu miliardu, dvě stě milionů korun – (původní bytový fond – cca 820 bytů, technická infrastruktura);
- Spolupráce s Regionálním svazkem obcí Vltava;
- V roce 2020 vznikla Turistická oblast Český Krumlov region, Větrní je členem;
- Městem byla ve zrekonstruovaném objektu zřízena klubovna, která je vyčleněna pro práci s dětmi. V klubovně pracují dvě neziskové organizace z Českého Krumlova;
- Město v návaznosti na problematiku sociálního začleňování podporuje školní osvětu (přednášky, besedy);
- Město Větrní má zřízen Sociální fond pro podporu různých zájmových, spolkových činností či klubovních aktivit pro děti. Příspěvky plynou i neziskovým organizacím;
- Město zaměstnává terénního pracovníka, pro školu pracuje asistent pedagoga či školní psycholog.

Slabé stránky pro rozvoj města

- Neúplné strategické plánování (chybí Strategický program rozvoje obce);
- Na území se rozrostly ubytovny s chudobou, jejichž činnost město pomocí Novely zákona, alespoň v případě nově ubytovaných, významně zredukovalo;
- Ve městě žije více než 10 % obyvatel romské národnosti, z nichž mnozí spadají do SVL (sociálně vyloučená lokalita);
- Větší pracovní příležitosti v katastru města jsou pouze ve společnosti JIP - Papírny Větrní, a. s., která zaměstnává cca 150 pracovníků, nicméně je v insolvenční;

- Problém města tkví v převažující nízké vzdělanosti a kvalitaci obyvatel. I proto se Větrní může jevit pro potenciální investory jako nezajímavé a neatraktivní;
- Vyšší výskyt sociálně patologických jevů (kriminalita, prostituce);
- Mnoho obyvatel ve městě je závislých na sociálních dávkách a řádně nepracuje (nepřiznané příjmy);
- Město se neangažuje ve spolupráci s MAS ani v příhraniční formě spolupráce;
- Cestovní ruch není pro město zcela relevantní, i když určité pozitivní změny by mohla přinést nově vzniklá destinační společnost Český Krumlov region;
- Větrní čerpá minimum dotací (krajské, národní) a pouze sporadicky z IROP programu (Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení) – nevyhovující interní či externí lidské nástroje v oblasti projektové přípravy a dokumentace.

Názor místostarosty na způsob financování a dotační politiku – dotace město využívá, ale místostarosta je nevidí jako smysluplnou iniciativu, hlavně má výhrady v jejich neefektivním systému. Agenda ohledně zpracování dotací je přenechána různým agenturám, které, jak míní místostarosta, jsou napojeny na poskytovatele dotací, proto garantují 100 % úspěšnost. Výsledkem dotačního schématu je skutečnost, že jde velké množství peněz do měkkých částí, čímž dochází k předražení. Utratí se mnohem více peněz, než kdyby obce obdržely dotace na základě stejného principu, jako je tomu u sdílených daní, které jsou rozdělovány dle Zákona o rozpočtovém určení daní. Místostarosta je přesvědčen, že by došlo k zefektivnění a peníze by daleko účelněji směřovaly na potřebné věci. Dále by se mnohým obcím ulevilo, neboť i běžná investice typu kanalizace je dosti náročná. Současný systém dotací je ve stylu: „*hele, na to jsou dotace, tak to uděláme.*“ Takto postupuje celá řada obcí, i když zrovna konkrétní věc nutně nepotřebují. Dále je pro obce zátěží administrativa a kontroly po skončení akce. Místostarosta shrnuje, že je sice mnoho dotací, avšak stanovené podmínky z nich většinou město vyřadí (viz obce do 2000 či 3000 obyvatel/nad 5000 obyvatel).

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – místostarosta naznačuje, že jim příspěvek stačí, což má opodstatnění ve snaze zvládat vše personálně v deseti lidech. U Zákona o rozpočtovém určení daní nebude spokojenost nikdy. Obrovský rozdíl mezi příspěvkem Větrní a Prahy lze chápat, neboť Praha je centrem fungujícím pro všechny. Místostarosta však nevidí žádné opodstatnění ve značném rozdílu mezi Českým Krumlovem a Větrním, neboť město v současnosti též poskytuje Českému Krumlovu služby, například bazén, který dotuje a nepožaduje příspěvek.

Svěřené daně – město každoročně provádí kalkulaci likvidace odpadů a vybraných poplatků a vždy bylo prozatím v relaci. Místostarosta soudí, že není potřeba zatěžovat místní lidi a zvyšovat místní poplatky za účelem vylepšení městského rozpočtu.

Komunitní rozvoj – na zasedání zastupitelstva chodí maximálně 20 obyvatel. Většinou přijdou občané ventilovat vlastní problémy, avšak chodí i pár jedinců ze zájmu o obecní záležitosti. Místostarosta shrnuje, že neaktivnější jsou lidé v hospodách, kde si nejvíce stěžují.

Možná zlepšení finančních nástrojů města Větrní – údržba bytového fondu představuje pro město obrovské náklady. Nicméně vzhledem k demografické struktuře a sociální problematice by bylo nerozumné zbavovat se některých obytných objektů, neboť by město ztratilo kontrolu nad strukturou nájemníků. Mohlo by rovněž dojít ke zhoršení situace lidí ze sociálně vyloučené lokality (podpora činností ubytoven). Město Větrní opomíjí spolupráci s MAS, která by se však mohla pozitivně promítnout do nových rozvojových příležitostí a mohla by přispět ke zvýšení kvality života obyvatel ve městě. Rovněž je možné využít metodické a administrativní podpory při podání žádosti o dotaci. Místní akční skupina Blanský les - Netolicko o.p.s. je realizátor projektu MAP Český Krumlov, ve kterém se angažují i ZŠ a MŠ Větrní. V případě zapojení do MAP by Větrní mohlo například využít dvou oblastí, tedy OP Zaměstnanost (prorodinná opatření, sociální služby) a výzev v rámci IROP jež se týkají zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro MŠ a ZŠ. Výzvy se týkají výstavby nové infrastruktury, stavebních úprav inženýrských sítí či vybavení škol odbornými učebnami za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve spojitosti s budoucím uplatněním na trhu práce (výuka v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, řemeslné obory).

Město Větrní čerpá málo dotací (krajské, národní), proto by mělo výrazněji vyvíjet snahu pro získání vnějších finančních zdrojů z dotačních titulů a využít je pro podpoření investičního rozvoje na svém území. Místostarosta tvrdí, že u většiny projektů, o které by město mělo zájem, jsou podmínky dotací takové, že město vyřadí ze hry. Nicméně existují i dotace, které uvažují větší počet obyvatel a pro město jsou dostupné. Zde by mohlo být z hlediska odbornosti lidských zdrojů zúročeno členství v Regionálním svazu Vltava či Svazu měst a obcí Jihočeského kraje – (v minulosti čerpání dotace na domácí kompostéry). Rovněž by nebylo na škodu proškolení úředníků MěÚ z hlediska projektového plánování (semináře, kurzy, školení) či zaměření větší pozornosti na lepší výběr externí firmy pro zpracování žádostí o dotace.

Obec Lipno nad Vltavou

Obec Lipno nad Vltavou nemá zpracován Strategický program rozvoje obce, pouze Případovou studii z roku 2013, na které se tvorbou podílela Vysoká škola hotelová v Praze a Svazek Lipenských obcí. Cíle byly blíže specifikovány místostarostou během rozhovoru, který proběhl dne 6. 8. 2019 (Tab. 15). Některé informace byly doplněny z webových stránek obce: <<https://www.lipnonadvltavou.cz/>>.

Tabulka 15. Hlavní strategické cíle obce Lipno nad Vltavou

Cíle	Finanční nástroje	Poznámky
„Nárůst počtu obyvatel v obci“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce/ možný úvěr b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce c) Úvěr od banky	a) Příprava lokality na výstavbu sedmnácti rodinných domů (ZTV). V přípravě je projektová dokumentace na inženýrské sítě či komunikace. Následně dojde k zasíťování b) Rekonstrukce obecních bytů c) Rekonstrukce bytového domu
a) „Cílem je, aby lidé v obci zůstali a měli zde dobré podmínky pro bydlení“ b) „Poskytovat obyvatelům obce volnočasové aktivity jako určitou kompenzaci z negativ cestovního ruchu“	a) Bez financování b) Spolupráce se společností Lipno SERVIS s.r.o. / vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	a) Obec vybírá nájem ve výši 40 Kč za m ² bytové plochy (původní smlouvy 17 Kč za m ²). Na území Lipna nad Vltavou je též jedna z nejnižších cen vodného a stočného v ČR a cenově dostupné a přívětivé bydlení pro důchodce b) Výhodné slevy na různé sportovní aktivity (lyžování, bazén, lyžařské či plavecké výcviky pro děti ZŠ i MŠ zdarma včetně práce instruktorů a zapůjčení vybavení)
„V zájmu obce je, aby práce pro místní obyvatele nebyla sezónní, ale probíhala celoročně“	Lipno SERVIS s.r.o. má od obce v pronájmu některá zařízení, která jsou součástí provozu areálu (bazén Aguaworld, kemp)	Společnost Lipno SERVIS s.r.o. zaměstnává mnoho místních lidí. Provozovatelé pracovníky ze zimy na léto přesunou na kempy, bazény a údržbu pláží či pro zajištění zázemí jako jsou půjčovny a provozovny okolo jezera
a) „Další rozvoj turistické infrastruktury“ b) „Posílení partnerství se společností Lipno SERVIS s.r.o.“ c) „Větší zapojení investorů působících v obci do spolupráce“	Lipno SERVIS s.r.o. / vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	a) Do budoucna se počítá s dalším sportovním areálem či s velkým rozšířením aquaparku b) Dceřiná společnost Lipno SERVIS s.r.o. zajišťuje provoz Informačního centra a prezentuje obec (Sportovní akce, například Dračí lodě v rámci sportovního týdne) c) Problém je v komunikaci. Ubytovatelé jsou připraveni vydělávat peníze a spíše koukají na své záměry,

		než na zájmy obyvatel obce
„Podpora zdravotní a sociální péče v obci“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce	Obec platí příspěvky do zařízení, například na lékárnu či zubaře. Dále plánuje podpořit nové zdravotnické zařízení. Obec disponuje dvanácti domky zvláštního určení pro sociálně slabší občany
„Významnou prioritou obce je obnova a rozšíření technické infrastruktury a vodohospodářského majetku“	a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce / úvěr / splatnost fakturou b) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu obce c) Grantový program Jihočeského kraje – Rozvoj venkova a krajiny	a) Oprava komunikací v rámci obce, doplnění a vyměnění sítě (vodovod, kanalizace) b) Vybudování čističky odpadních vod za 30 mil. Kč a dalších dvou vodojemů s objemem vody 600 m ³ za též zhruba 30 mil. Kč c) Obdržena dotace na obnovu vodovodu a kanalizace
„Výstavba cyklostezek a cyklotras“	Ministerstvo dopravy ČR/ SFDI/ERDF – Cyklostezky	Dotace byly v minulosti využity na cyklostezky. V současnosti již čerpány nejsou
„Interreg a příhraniční spolupráce“		Lipno nad Vltavou nemá žádnou partnerskou obec. V současném programovém období ani nevyužívá Program Interreg (dotace). Obci v případě jakékoliv spolupráce vyhovuje taková forma a intenzita, jakou nyní využívá
„Rozvoj spolupráce s MAS Rozkvět z.s.“		Obec se nezapojuje do spolupráce s MAS, neboť v ní nespátřuje žádné výhody
a) „Účinná prezentace obce a celého Lipenska“ b) „Cílem Turistického spolku Lipensko je spolupracovat s Českým Krumlovem a příhraničními obcemi/městy“	Rozpočet Turistického spolku Lipensko / příspěvek z rozpočtu zúčastněných subjektů a obcí/dotace	a) Celoplošná prezentace regionu. Vydávání časopisu Lipensko, účast na veletrzích. Výroba různých materiálů, prospektů, map b) Spolupráce s Okresním úřadem Freyung-Grafenau či Turistickým spolkem v Rakousku. Členství v Euregio. Probíhají jednání o možné spolupráci s Českým Krumlovem
„Spolupráce na bázi mikroregionu“	a) Svazek Lipenských obcí – finanční poměry členů plus dotace z MMR ČR/IROP/ERDF b) MMR ČR/Národní program cestovního ruchu v regionech c) Jihočeské cyklostezky/ERDF	Se Svazkem Lipenských obcí se společně budovaly cyklostezky

„Zajištění splavnosti řeky Vltavy“	Svazek obcí Divoká voda Loučovice – (Loučovice, Lipno nad Vltavou)	Řešení splavnosti Vltavy od hráze dolů. Obce se scházejí tehdy, když je třeba projednat věci za tímto účelem
------------------------------------	--	--

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj obce

- Z Lipna nad Vltavou se stala významná turistická destinace ČR (Stezka korunami stromů, Království lesa), jejíž rozmach započali po roce 1989 investoři Mariny;
- Lipno nad Vltavou má většinou přebytkový rozpočet, přičemž příjmy jsou nejvíce generovány z cestovního ruchu (rozpočtové příjmy cca 64 578 800 Kč/rok);
- Vedení obce je schopné ufinancovat výdaje na investice vlastními prostředky, přičemž realizuje investiční projekty postupně;
- V případě potřeby je možnost uskutečňovat různé akce a opravy splátkováním (půlroční nebo roční splatnost fakturou) či zafinancovat klasickým úvěrem od banky;
- Zásadním příjmem obce je daň z nemovitosti (4) a místní poplatky. U rekreačních objektů je stanoven koeficient 1,5 (poplatek za lázeňský a rekreační pobyt cca 8 mil. Kč/rok; daň z nemovitých věcí cca 5 500 tis. Kč/rok);
- Obec vlastní celkem významný majetek (komunikace, technická infrastruktura, cca 100 bytů);
- Lipno nad Vltavou operuje Sociálním fondem, který je určen pro obyvatele obce;
- Obec si ponechala několik pozemků na rozvoj, které jsou důležité pro plánovanou budoucí individuální výstavbu a zasíťování (ZTV);
- Lipno nad Vltavou intenzivně spolupracuje s dceřinou společností Lipno SERVIS, které pronajímá některá sportovní zařízení (Aguaworld, kempy). Rovněž obec prostřednictvím dceřiné společnosti poskytuje obyvatelům příspěvky na volnočasové aktivity jako určitou kompenzaci z negativ cestovního ruchu a zajišťuje celoroční zaměstnanost obyvatel v cestovním ruchu;
- Spolupráce s Turistickým spolkem Lipensko;
- Lipno nad Vltavou je členem Svazku Lipenských obcí, rovněž spolupracuje s Loučovicemi v rámci Svazku obcí Divoká voda Loučovice.

Slabé stránky pro rozvoj obce

- Nevyhovující strategické plánování (chybí Strategický program rozvoje obce);
- Na území obce neustále dochází k nové zástavbě formou dalších apartmánů (tato činnost negeneruje multiplikační efekt z cestovního ruchu);
- Lipno nad Vltavou v současnosti nečerpá téměř žádné dotace, ojediněle pouze z krajských dotačních prostředků na vodovod a kanalizaci. Projevuje se nedostačující kvalita interních lidských zdrojů a neadekvátní výběr externích firem z hlediska podání žádostí o dotace;
- Ačkoliv je na území obce mnoho investorů, spolupráce s nimi neprobíhá (mimo společnosti Lipno SERVIS);
- Obec je závislá na cestovním ruchu, montovny a výroby na jejím území činnost nevyvíjejí, ani to není do budoucna reálné;
- Lipno nad Vltavou v mnoha ohledech spoléhá jen na vlastní síly a neotřesitelnost výsadní pozice v cestovním ruchu;
- Obec se nezapojuje do spolupráce s MAS Rozkvět, z.s.;
- Lipno nad Vltavou nerealizuje příhraniční spolupráci.

Názor místostarosty na způsob financování a dotační politiku – Lipno nad Vltavou financuje investice nejčastěji z vlastních prostředků, avšak často využívá i splátkování. Když se akcí dělá více, lze financování rozložit. U rozsáhlejších rekonstrukcí v rámci vodohospodářského majetku je možnost domluvit splatnost půl roku fakturou. Pro obec je takovýto způsob financování jejich potřeb lepší, nežli řešit půjčku s bankou či pomocí dotačního titulu. Dotace by pro obec měly význam v případě, kdyby byly smysluplné, jednoduché a šly by napasovat do území obce. Konkrétně se jedná například o dotační program týkající se rozšíření či rekonstrukce školy. Místostarosta naznačuje, že většina dotačních titulů byla z hlediska administrativy špatná, dokonce byly i některé dotační tituly, například z IROP, které byly vráceny z důvodu velké rizikovosti. Problém vycházel z veškerého předběžného zafinancování, kdy poté není zaručeno, jestli obec dostane peníze zpět či nikoliv. V případě malé obce a finančního objemu 22 mil. Kč se takto postupovat nedá. Místostarosta doplňuje, že rozpočet obce není zas tak veliký, aby zmíněnou částku peněz mohli vynaložit. U jednoho domu, kde byla čerpána dotace, skončila situace u Krajského soudu jako neoprávněné čerpání, nicméně pro obec dopadla pozitivně. Místostarosta se domnívá, že by kontrola ze strany kompetentních orgánů měla proběhnout dříve, a ne až po uzavření dotačního titulu.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – pro obec s cca 650 obyvateli je příspěvek zanedbatelný.

Svěřené daně – místostarosta je přesvědčen, že by měly být navýšeny poplatky z ubytování. Celkově by přivítal vyšší rozpětí. Na území Lipna nad Vltavou není zpoplatněno parkoviště, ale i jiné věci, avšak vše je obcí udržováno a postupně opravováno.

Komunitní rozvoj – lidé v obci řeší spíše běžná vylepšení typu výstavby nové autobusové zastávky či její přemístění. Obyvatelé se nezapojují do podnikání a rozvoje v obci.

Možná zlepšení finančních nástrojů obce Lipno nad Vltavou – nedostatečné využití dotačních prostředků v případě Lipna nad Vltavou souvisí s neadekvátním odborným aparátem obce na administrativní zpracování žádostí o dotace. Lipno nad Vltavou by mělo spoléhat na externí odborné zpracování a kvalitní výběr projektové firmy. Pokud se jedná o rozšíření participace, doporučit lze spolupráci s MAS Rozkvět, z.s., kterou obec prozatím neuvažuje. MAS se sice nespecializuje na investiční projekty cestovního ruchu, nicméně i tak je možné jejím prostřednictvím reagovat na zajímavé výzvy ve smyslu měkkých projektů, například IROP Sociální služby, IROP Školství či MAP rozvoj vzdělávání Český Krumlov (rekonstrukce, přístavba či vybavení učeben, hřiště, sportoviště). Lipno nad Vltavou spoléhá v mnoha ohledech na výsadní postavení v cestovním ruchu, což ovšem nepůjde donekonečna. Křivka návštěvnosti od roku 2016 postupně klesá, což svědčí o skutečnosti, že obec se z hlediska cestovního ruchu přehřívá. Vzhledem k závislosti Lipna nad Vltavou na cestovním ruchu je nezbytné vyvíjet snahu směrem k vytvoření produktu, jenž by turistickou nabídku oživil, nicméně od místních občanů se investice nepředpokládá. Momentálně dochází na území obce k výstavbě hotelů, bylo by proto vhodné usilovat o spolupráci mezi vlastníky ubytovacích zařízení a dceřinou společností Lipno SERVIS. Pro obec je příležitostí, jak již vyplývá z vypracované případové studie z roku 2013, konferenční a incentivní turistika. Hotely mohou v rámci své nabídky zajišťovat speciální programy pro domácí i zahraniční klientelu, například výlety, relaxační pobyty či sportovní akce (sjezdovky, bobová dráha, Aguaworld, tenis, squash). Další možností je prostřednictvím Turistického spolku Lipensko zprostředkovat užší participaci s městem Český Krumlov a vtáhnout tak do dění české či zahraniční investory či partnery na bázi příhraniční spolupráce (dotace) pro vytvoření dalších turistických a sportovních projektů v rámci obou municipalit, jež se budou vyznačovat dlouhodobější životností (komplexní sportovní hala, fitness centrum, moderní Aquapark, sauny a wellness, golfové hřiště).

Město Velešín

Město Velešín má zpracován Strategický plán rozvoje města, jenž byl při rozhořu uvažován. Město si rovněž nechalo externě zpracovat Koncepti rozvoje města jako nástavbu ke strategickým dokumentům, která se zabývá využitím veřejného prostoru.

Rozhovor se starostou proběhl dne 23. 10. 2019 (Tab.16). Některé informace byly doplněny z webových stránek města: <<https://www.velesin.cz/>>.

Tabulka 16. Hlavní cíle Strategického plánu rozvoje města Velešín (2016–2025)

Cíle	Finanční nástroje	Poznámky
Prioritní oblast		
1. Rozvoj podnikání		
„Pravidelná setkávání zástupců města s místními podnikateli“	Bez financování	S řadou podnikatelů se zástupci města setkávají, frekvence se většinou odvíjí od řešení konkrétních problémů a požavky města po podnikatelských službách
„Podpora podnikání“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	a) Město nakupuje drobné služby (opravy a údržba, drobné kancelářské vybavení, stavební materiál, potraviny) u místních podnikatelů, pokud je to hospodárné b) Nedostatečné vyvíjení činnosti MSP na území města
2. Vzdělávání, kultura, sport, další volnočasové aktivity		
„Rozvíjení kultury a kulturního prostředí“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ poskytování prostor pro spolkovou činnost	Kulturní Informační centrum – kino ve 3D rozlišení, správa městského koupaliště. Rada členů spolků pomáhá při akcích pro veřejnost (adventní trhy, kulturní akce, Dětský den, plesy)
„Uchovávání tradic“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ poskytování prostor pro spolkovou činnost	Město aktivně podporuje spolkový život a kulturní, sportovní či společenské dění ve městě. Chybí však rozvoj a předávání pomyslného žezla na další generaci
„Rozvíjení sportu a podpora rozvoje sportovní infrastruktury“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/ poskytování prostor pro spolkovou činnost	V oblasti sportu se průběžně schází nová generace (Sportovní klub Asociace sportu pro všechny, hokejbalový klub či fotbalový klub FC Velešín)
„Posílení a rozvoj spolupráce na všech stupních vzdělávací soustavy“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/MAS podpora	Prostřednictvím MAS dochází k setkávání s domácími starosty, s představiteli vzdělanostní, výchovné a sociální scény ve městě (ředitelé MŠ, ZŠ a pečovatelských zařízení). Společné plánování v různých oblastech – sociální

		služby či školství
3. Sociální oblast a zdravotnictví		
„Zajistit dostupnost a kvalitu sociálních a zdravotnických služeb“	<p>a) Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p> <p>b) MMR ČR – Program Podpora bydlení Podprogram Podporované byty 2016 DT 1 Pečovatelský byt (9 mil. Kč)/Úvěr města</p> <p>bb) MŽP ČR/SFŽP/ERDF – Operační program Životní prostředí na snížení energetické náročnosti. Dotace na zateplení veřejných budov (0,8 mil. Kč)</p> <p>c) Grantový projekt Rozvoj hospodářsky slabých oblastí Jihočeského kraje (2. výzva 2015)</p>	<p>a) Město vlastní 155 bytů, z toho cca 50 bytů je určeno pro starší občany se zajištěním pečovatelské služby. Zájem ze strany města směřuje též na podporu poskytovatelů sociálních služeb – domovy pro seniory, dovážky obědů, práce s postiženými lidmi, činnost pečovatelské služby v Kaplici</p> <p>b) 2016 – Projekt Komunitní dům pro seniory Velešín – Pečovatelské byty</p> <p>c) 2016 – investiční dotace v rámci zajištění projektu Projektová dokumentace pro Komunitní dům pro seniory Velešín</p>
„Vytvářet podmínky pro integraci nepřizpůsobivých občanů a tím zajistit dobré vztahy mezi obyvateli města“	<p>a) Bez financování</p> <p>b) Státní rozpočet (Školský zákon)/MŠMT/Krajské úřady – Rozvojový program Financování asistentů pedagoga/ Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města</p>	<p>a) Ve městě žije dost lidí (obyvatelé ubytovny), kteří si nevytvořili potřebnou vazbu na místní komunitu (migrační)</p> <p>b) Asistent pedagoga ZŠ Velešín. Město částečně ZŠ dotuje, neboť škola nedisponuje dostatečnými finančními prostředky na činnost asistenta pedagoga</p>
4. Rozvoj cestovního ruchu		
„Vytvořit dlouhodobou koncepci rozvoje cestovního ruchu“	CzechTourism – (Národní strategie) plus Jihočeská centrála cestovního ruchu (Krajská koncepce)	JCCR aktuálně vytváří novou Koncepci rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na další období 2021+, na které spolupracuje s certifikovanými turistickými oblastmi
„Zavést principy destinačního managementu“	Jihočeská centrála cestovního ruchu	JCCR vyvinula v roce 2015 vlastní systém na krajské úrovni – Manuál turistické oblasti Jihočeského kraje, protože neexistoval Zákon o cestovním ruchu, který toto měl řešit
„Podporovat rozvoj podnikání v oblasti“	a) Soukromé finanční prostředky	a) Město podporuje záměr majitele Letního parketu v Holkově, který

rozvoje cestovního ruchu, který bude v souladu s celkovou koncepcí rozvoje cestovního ruchu“	b) Spolek Novohradsko-Doudlebsko (možnost propagace a zajištění cizích finančních prostředků nebo dotací)/příspěvky z rozpočtu města	plánuje na svém pozemku obnovit část ze zbytků koněspřežky (repliky vozů a kolejí) b) Společným hlavním cílem do budoucna je znovuoobnovení koněspřežky, jejíž zbytky infrastruktury jsou na území Pomalší (Velešín – Bujanov – Český Heršlák)
5. Veřejná správa		
„Zefektivnění služeb veřejné správy a reorganizace správy majetku města“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Městský úřad pravidelně aktualizuje informační systém, rovněž zakoupil hardware pro zálohování dokumentů
„Zvyšování kompetencí úředníků veřejné správy“	Dotace na státní správu v přenesené působnosti/systém dotací a kontroly dotačních titulů	Z pozice státu (seshora) se často rozhoduje o tom, co by se mělo v rámci obcí podpořit (dotace). Nárůst ekonomické agendy a byrokracie plus časté kontroly
„Zajištění kybernetické společnosti“	Chybí informace	Z rozhovoru nebylo zjištěno – nelze posoudit
„Rozvoj programového a technického vybavení“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Město Velešín v roce 2020 připravuje digitální úřední desku
„Strategické a územní plánování“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	U Územního plánu byla poslední změna č. 4 provedena v roce 2018. Dále je hotov Strategický plán rozvoje města 2016–2025. V roce 2019 zadalo město zpracování Koncepce rozvoje města externě společnosti City Upgrade s.r.o.
„Příprava projektové dokumentace a studií proveditelnosti plánovaných rozvojových aktivit, jako nástroje pro efektivní volbu financování“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Město pravidelně zpracovává různé architektonické studie (zahradu ZŠ Velešín), územní studie (studie zeleně, kolumbárium, urnový háj) či stavební úpravy (náměstí J.V. Kamarýta, zateplení restaurace a penzionu U Zlaté podkovy, ulice, parkoviště či přechody)
6. Infrastruktura a životní prostředí		
„Vytvářet podmínky pro nové bydlení“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města/volba vhodných evropských, národních či krajských dotačních titulů	a) Možná individuální výstavba je zabudována v Územním plánu. Ve třech lokalitách je v plánu výstavba či již probíhá. Další možnosti výstavby jsou omezené ochrannými pásmy. Vliv na výstavbu má mnoho faktorů (dostavba dálnice, rozdrobená vlastnická struktura) b) Pro podporu nové rodinné výstavby je v budoucnu snahou zasíťovat nové lokality pro bydlení včetně vytvoření základní technické vybavenosti (ZTV)

„Podpora koncepčního rozvoje města“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Koncepce rozvoje města je již zpracována. 9. března 2020 ji autoři představili veřejnosti ve velešínském kině
„Funkční systém veřejných prostor“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	V roce 2019 si město nechalo zpracovat Koncepci rozvoje města, která se týká územního plánování a rozvoje veřejného prostoru včetně následných úprav (náměstí, parky, ulice). Cílem je vytvoření dobře přístupných míst pro setkávání občanů, a to za přispění poradenské a konzultační činnosti městského architekta
„Zlepšení kvality ovzduší“	MMR ČR/IROP/ERDF – snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení/Výzva: Energetické úspory v bytových domech	2018 – Zateplování a výměna oken městských objektů v rámci snížení energetické náročnosti (celkem 72 domácností s lépe klasifikovanou spotřebou energie)
„Zkvalitnění nakládání s odpady, ekologické zátěže a rizika“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Město vlastní sběrný dvůr, který vybuodovalo z vlastních prostředků. Tím došlo k redukci výskytu černých skládek
„Vytváření zdravého životního prostředí pro občany města“	Vlastní finanční zdroje z rozpočtu města	Město prostřednictvím spolků zajišťuje akci s názvem „Ukličme Česko“. Ve Velešíně též působí Český Svaz ochránců přírody. Místostarosta města se aktivně věnuje environmentální problematice
„Zajištění vodního hospodářství“	a) Kapitálové výdaje z vhodných dotačních prostředků b) Ministerstvo zemědělství ČR – Podprogram opatření na rybnících a malých vodních nádržích ve vlastnictví obcí c) MŽP/SFŽP – Operační program Životní prostředí/ Fond soudržnosti EU	a) Výhledově do dvaceti let by mělo postupně dojít k dovybavení vodohospodářské infrastruktury i ve zbylých místních částech města. Uvažována je i rekonstrukce ČOV b) Odbahnění rybníka Šindelář – nebylo možné využít dotaci vztahující se na ekologickou zátěž c) Únor 2020 – byl dokončen projekt ČOV a splašková kanalizace v Holkově
Doplnění dalších významných cílů a formy spolupráce		
„Vybavení obyvatel města domácími kompostéry“	MŽP ČR/SFŽP – Operační program Životní prostředí/Fond soudržnosti EU	2020 – Možnost získat dotaci na domácí kompostéry. Město poskytne občanům, kteří mají zájem, kompostéry zdarma
„Pořízení dopravního automobilu pro JSDH Velešín“	a) Ministerstvo vnitra ČR/ Generální ředitelství Hasičské-	2019 – Dopravní automobil pro JSDH Velešín

	ho záchranného sboru ČR b) Jihočeský kraj c) Podpora Nadace ČEZ	
„Výstavba nového autobusového nádraží“	24. výzva IROP/ERDF Výstavba a modernizace přestupních terminálů – Prioritní osa: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	2018 – Dostavba autobusového nádraží (moderní terminál se zabudovanými informačními systémy)
„Osvětlení přechodu pro chodce“	Nadace ČEZ „Oranžový přechod – bezpečnost a ochrana dětí a mládeže“	2016 – Osvětlený přechod pro chodce v ulicích V Domkách a Krumlovská
„Aktivní spolupráce s MAS Pomalší o.p.s.“	MAS Pomalší o.p.s./ příspěvky Svazku měst a obcí regionu Pomalší	MAS Pomalší administruje část dotací, předně pro Svazek obcí. Tím se naskýtá větší šance dotaci získat
„Udržování spolupráce se Svazkem měst a obcí regionu Pomalší“	Rozpočet Svazku měst a obcí regionu Pomalší	Společné projekty přes MAS (například odpadové hospodářství). Setkávání starostů jednou za dva měsíce – společná řešení různých problémů
„Interreg a příhraniční spolupráce“		Dříve fungovala krátkodobá spolupráce s obcí Ottenschlag v Dolním Rakousku. Chybí však historické vazby, spolupráce ustala

Většina cílů byla splněna, hypotézu: „*Obcím se daří za pomoci daných finančních nástrojů plnit strategické rozvojové cíle,*“ lze tedy potvrdit.

Silné stránky pro rozvoj města

- Město opakovaně zpracovává Strategický plán rozvoje města;
- Město se snaží oslovovat místní občany a směřovat je do rozhodování o rozvoji města (Koncepce rozvoje města, městské spolky);
- Vznik Koncepce rozvoje města, dokumentu, který řeší podobu městských významných míst, která mohou sloužit pro setkávání obyvatel. Město zřídilo funkci městského architekta;
- Velešín spravuje v rámci bytového fondu 155 bytů, z nichž je 100 bytů obytných a zbytek tvoří byty pro starší občany se zajištěním pečovatelské služby;
- Město se snaží získávat finance z více zdrojů, přičemž dotace se daří čerpat celkem úspěšně. Největším počinem za poslední roky byl terminál autobusového nádraží či

výstavba komunitního domu pro seniory s pečovatelskou službou. Projekty byly financovány z IROP programů či prostřednictvím MMR ČR nebo MŽP ČR. Dotace od MŽP ČR byly použity rovněž na zateplování a výměnu oken. Využívány jsou též finanční prostředky z grantových programů kraje, zejména na činnost JSDH;

- Na území města vyvíjí činnost Jihostroj a.s., který je významným zaměstnavatelem (daň FO ze závislé činnosti činí celkem cca 13 200 000 Kč/rok);
- Velešín má v plánu prostřednictvím spolku Novohradsko-Doudlebsko rozvíjet udržitelný cestovní ruch na svém území (zachovalá příroda, venkovský cestovní ruch);
- Účinná spolupráce s MAS Pomalším a Svazkem měst a obcí Pomalší;
- Město se prostřednictvím spolků (Český Svaz ochránců přírody) angažuje v činnostech zaměřených na ochranu životního prostředí (akce Uklid'me Česko).

Slabé stránky pro rozvoj města

- Zastupitelé Velešína pracují v posledních letech se schodkovým rozpočtem, neboť stále využívají úvěry, jejichž limitem jsou v případě financování budoucích provozních či investičních výdajů omezeni;
- Velešín je z hlediska financování spíše závislý na cizích zdrojích (dotace, úvěry);
- S ohledem na budoucí individuální výstavbu město naráží na rozvojové mantinely v podobě ochranných pásem vytyčených v Územním plánu. Lidé chtějí ve Velešíně bydlet, ale chybí prostor a kapacita. Možné zlepšení přinese dostavba dálnice;
- Komunitní život ve městě není dostačující (spolková činnost a generační obnova);
- Nerozvinutá činnost MSP (malé a střední podnikání) na území města.

Názor starosty na způsob financování a dotační politiku – město zatím pracuje se schodkovým rozpočtem, neboť má nějaké úvěry a je limitované úvěrovým limitem. To souvisí s dotacemi, protože z nich město čerpá peníze na velké investiční projekty. Starosta podotýká, že je to protichůdné, neboť stát na jednu stranu podporuje výstavbu či velké projekty pro obce, které na realizaci nemají ani ze svých prostředků ani pomocí úvěru. Na druhou stranu dotační systém vyvolává tlak na dluhovou službu. Obce se zadlužují kvůli čerpání úvěrů na větší projekty, které jsou součástí systému dotací. Poté město zase sankciuje kraj ohledně výše dluhu. S úvěrem jednak nabíhají úroky, ale obce jsou rovněž limitované do dalších let, protože musejí počítat s průběžnými splátkami a peníze chybí jinde, ať již na provozní výdaje nebo i výdaje vztahující se k jiným projektům. Starosta není zastáncem dotací, neboť křiví chování obcí, lidí i firem. Osobně se

přiklání k možnosti, aby se samosprávám přidávalo více peněz z Rozpočtového určení daní. Obce by si samy rozhodly, za co budou peníze utrácet, protože takto je seshora určováno, co by se mělo jinde podpořit. Dále obec má nějakou vizi, projekt, a protože na něho nemá peníze, tak ho ze všech stran osekává, aby byl napasován na dotaci. Větší projekty si město nechává zpracovat externí firmou, která vše zadministruje, což jsou vynaložené peníze navíc. Další problém může nastat v průběhu kontroly pověřenými orgány, kde se posuzuje, zda je soulad se žádostí a s uznatelnými a neuznatelnými výdaji. Ale mínit ten výklad, co je uznatelné či neuznatelné, když nevychází výdaje, u kterých bylo počítáno s tím, že budou zaplacený z dotací. Navíc se dle starosty mění úředníci a každý má trochu jiný výklad.

Dotace na státní správu v přenesené působnosti – starosta si myslí, že v oblasti veřejného opatrovníka příspěvek správně nastaven není. V poslední době se město musí postarat o nesvéprávné občany, kteří trpí například mentálním postižením a nemají v rodině nikoho, kdo by o ně pečoval. Z opatrovnictví má obec 29 tis. Kč ročně na jednoho člověka. Když jich bydlí v obci pět či šest, tak je městský úředník docela zahlcen. Kdyby však došlo ke změně, že město dostane 300 tis. Kč za rok, tak je již možné přijmout dalšího úředníka, který se bude věnovat jenom této činnosti. Další věc, která se týká státní správy, je nárůst ekonomické agendy ve smyslu evidence, vymáhání, vykazování. Starosta vysvětluje, že by neškodila jednotná metodika a zjednodušení zákonů, ať obce ví, co vše mají dělat a ať hlavně agendy nepřibývá, neboť je to dost náročné. V případě kontrolní činnosti se stává, že co bylo v pořádku pět let, již v pořádku není. Kontrolují se věci, které se dají snadno zkontrolovat (viz termíny vyvěšení na úřední desce, zveřejňování a orazítkování dokumentů), namísto záležitostí, jež se týkají účelného, hospodárného a efektivního chování obcí.

Svěřené daně – město vybírá místní poplatky ze psů, za komunální odpad, rekreační a lázeňský poplatek či poplatek z ubytovací kapacity. Pokud jde o přístup k informacím u majetkových daní, starosta zde zásadní překážku nespatřuje, neboť je názoru, že existuje řada dalších problémů, které by se měly řešit. Souhlasí však s tím, že obcím by měly být pro kontrolu relevantní údaje poskytovány. Bylo by ideální, kdyby byl zpracován tabulkový přehled, kde by se u každé nemovitosti dalo zjistit, zda majitel daň zaplatil či nikoliv. Nicméně pro Velešín není daň z nemovitých věcí zásadním příjmem.

Komunitní rozvoj - starosta by byl rád, aby se ve městě zlepšil komunitní život, lidé se více zapojovali a nebáli se říkat svoje názory. Aktuálně je však pro obyvatele města

pohodlnější pomlouvat zastupitele v hospodských zařízeních. Na Facebooku je každý chytrý, ale na zasedání zastupitelstva již nikdo nepřijde. Starosta podotýká, že otázka vytvoření identity s regionem může trvat po několik generací. I tak si však myslí, že Velešín si v rámci jihu jižních Čech vede poměrně dobře, neboť po druhé světové válce na jeho území neproběhla tak velká výměna obyvatel. Z hlediska spolkové činnosti jsou v komunitním životě aktivní například Český Svaz ochránců přírody či sportovní kluby. Další negativum, které komunitní život poznamenává, souvisí s obyvateli ubytovny, kteří nejeví o dění ve městě zájem, což však velkou měrou souvisí i s výší příjmů. Děti z ubytoven též mění strukturu vyučování ve škole, kde poté dochází k přizpůsobení výuky pro slabší žáky. Toto opatření souvisí s inkluzí, která je podle starosty naprosto nezvládnutá. Inkluze negativně ovlivňuje všechny děti, chytré i hloupé, pro něž se škola stává depresí, dále rodiče a v neposlední řadě učitele. Starosta v této souvislosti rovněž naznačuje, že obce musí dotovat některé záležitosti, neboť škola na asistenty peníze nemá. Dále doplňuje, že aby byli slabší žáci schopni zvládnout běžnou výuku, tak by možná bylo lepším východiskem zřídit speciální třídy v rámci základních škol.

Možná zlepšení finančních nástrojů města Velešín – Velešín zpracovává strategické dokumenty, mimo jiné i Konceptci rozvoje města. Město čerpá hodně dotací, a to především investičního charakteru, jak tomu bylo v případě terminálu autobusového nádraží či výstavby komunitního domu pro seniory. V případě Velešína lze doporučit investici do některých měkkých projektů, například prostřednictvím MAS Pomalší (výzva IROP – infrastruktura základních a mateřských škol, podpora v rámci sociálního začleňování atd.). ZŠ a MŠ Velešín spolupracují s MAS Pomalším, nicméně nejsou začleněny do MAP rozvoje vzdělávání Český Krumlov, kde se pro ně i pro město naskýtá získat dotace například na dostupnost pedagogicko-psychologického školního poradenství, na rozvoj sociální gramotnosti v souvislosti s inkluzí či pořízení vybavení pro zlepšení výuky. Město Velešín by mělo více zaměřit pozornost na příhraniční spolupráci, například již výše zmíněnou formu Euroregionu Šumava, jejímž prostřednictvím by mohly být realizovány některé zajímavé projekty (kulturně-společenská spolupráce, propagační materiály, cyklostezky a turistické stezky, hipostezky, nordic walking trasy). Prostřednictvím spolku Novohradsko-Doudlebsko či Svazu měst a obcí Pomalší je žádoucí pokračovat ve vytváření produktů cestovního ruchu v rámci projektu Interreg Rakousko-Česko, které by doléhalo na celou oblast destinace (snaha o rekonstrukci infrastruktury koněspřežky a obnovení provozu – incentivní cestovní ruch).

Stakeholders

Zemědělský intervenční fond v Českém Krumlově

Rozhovor proběhl 31. 7. 2019 s referentkou Oddělení příjmu žádostí a LPIS, Ing. Hanou Vrbovou.

Prostřednictvím SZIF v Českém Krumlově využívají dotační tituly zemědělci (fyzické osoby, zemědělská družstva), nicméně o dotace mohou teoreticky žádat i obce, které však nemají pozemky. Pokud subjekt, který chce žádat o dotace, neumí zpracovat žádost v elektronické podobě, zaměstnanci SZIF v Českém Krumlově poskytnou podporu týkající se vytvoření žádosti. Dotace na modernizace a inovace jdou přes MAS skupiny a Regionální odbor v Českých Budějovicích. Žadatelé obce jsou začleněné pouze v jednom dotačním titulu, jedná se o Část B – Dotační program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků. Referentka Oddělení příjmu žádostí a LPIS zmiňuje, že tento dotační titul obce využívají, přičemž účelem zmiňovaného programu je údržba a obnova kulturních prvků venkovské krajiny, která nemá souvislost s podnikatelskou činností. O poskytnutí dotace z tohoto programu rozhoduje Ministerstvo zemědělství prostřednictvím podané žádosti o poskytnutí dotace. (Dotace na údržbu a obnovu kulturních a venkovských prvků, 2020). Náplní programu je obnova kulturního dědictví, úprava a údržba kapliček, božích muk a kostelů, křížových cest, zvoníčků, smírčích a jiných křížů, exteriérových soch a sousoší, hřbitovů a hřbitovních zdí.

SZIF v Českém Krumlově zajišťuje i část národních dotací které souvisejí s režimem, jenž je zaměřen na kvalitu produkce mléka. Největší objem finančních prostředků však plyne z evropských dotací. Pokud má nějaký subjekt pozemek a zemědělskou půdu minimálně hektar, splňuje podmínku, aby si mohl podat žádost o dotaci, bez ohledu na to, jaká je na pozemku kultura a zda chová či nechová zvířata. Pak je nutné zavést svůj pozemek do evidence uživatelů půdy, což je tzv. LPIS, který SZIF v Českém Krumlově zpracovává. Jedná se o podklad pro to, aby byla vlastníkově poskytnuta dotace. Základní dotace jsou na plochu. Dále funguje určitá podpora pro mladé zemědělce ve formě příplatku, aby se zamezilo odlivu mladých lidí. Prostřednictvím SZIF a Programu rozvoje venkova probíhá financování pozemkových úprav, které pomáhají obcím řešit uspořádání a zpřístupnění pozemků a ekologické funkce krajiny. O dotace žádá Pozemkový úřad, přičemž ročně je do pozemkových úprav investována více než jedna miliarda Kč. Program rozvoje venkova (PRV) též disponuje penězi pro MAS, které přímo obcím pomáhají. Z resortu MZe tak obcím plyne nepřímou formou daleko více financí.

Turistický spolek Lipensko

Rozhovor proběhl 7. 9. 2019 s předsedou Turistického spolku Lipensko (TSL), Mgr. Jiřím Mánkem, MBA.

TSL vznikl v květnu 2016 za přispění Jihočeské centrály cestovního ruchu, která vyvinula v roce 2015 vlastní systém destinačního managementu na krajské úrovni – Manuál turistické oblasti Jihočeského kraje. Cílem TSL je podporovat vytvoření a rozvoj konkurenceschopné turistické oblasti Lipensko. Hlavní činností je tmelení regionu dohromady a sdružování prostředků na veškerou činnost. Nástroje, jež TSL využívá, jsou komunikace, kooperace a koordinace. Mezi aktivity TSL patří fundraising, dotace, publikační a ediční činnost, grafika, práce s médii, vydávání tiskových zpráv, pořádání tiskových konferencí a Press tripů, práce s Facebookem, zapojování influencerů do Public relations, prezentace oblasti a partnerů na veletrzích ČR, jednání se zahraničními partnery z Rakouska a Německa a společné projekty, týkající se konferencí či různých setkání. TSL pořádá odborné i mezinárodní konference na téma ČR na Lipensku, zajišťuje workshopy a semináře, pořádá sportovní závody, balonové fiesty či vydává časopis Lipensko, tiskoviny ve formě brožur, map a skládaček. TSL se podílí se na jednání s Jihočeským krajem a Ministerstvem pro místní rozvoj. Předseda TSL spatřuje potenciál Lipenska v diverzitě, od divoké přírody národního parku Šumava či krásné přírody CHKO a Boletic. Na území Lipenska je mnoho cyklotras a cyklostezek, dále tekoucí i stojatá voda pro všechny možné aktivity, divoká řeka na Čertových proudech, určená k závodnímu i komerčnímu raftingu či moderní turistické atrakce. Potenciální návštěvník na území najde vše a ani chvíli se nebude nudit. TSL je Oblastní destinační společností která je dotačně podporována z krajského rozpočtu (100–750 tis. Kč), rovněž může žádat dotace a finanční prostředky od MMR, z Fondu malých projektů či evropských fondů. V případě TSL jsou obce zakládajícími členy spolku, a to na základě usnesení zastupitelstev. Obce jako členové TSL schvalují rozpočet, avšak neplatí členské příspěvky. Přispívají však svými podíly na jednotlivé konkrétní projekty.

Názor na způsob financování a dotační politiku

Předseda TSL vysvětluje, že při rozvoji naráží na lidské zdroje, neboť s ohledem na rozpočet si dalšího člověka nemůže dovolit. TSL nicméně uvažuje o některých nových sportovních akcích v příhraniční spolupráci za možnosti dotací. Podle předsedy je třeba zamyslet se nad financováním. Spolky a organizace destinačního managementu fungují v prostředí bez Zákona o cestovním ruchu, takže činnost Destinační společnosti je z

hlediska financování, na rozdíl od zahraničí, velmi komplikovaná. V případě většího finančního obnosu by však mohla daleko efektivněji oblast prezentovat. Velkým problémem za posledních 13 let je, že z oblasti Lipenska odešla celá 1/3 obyvatel kvůli zániku pracovních míst v několika odvětvích (dřevozpracující a papírenský průmysl, sklářství, změna zemědělství). Jednou z bariér je i ochrana přírody v horní části Lipenska. Tu je nutno podle předsedy TSL brát jako pozitivum, díky ochraně přírody existují na Lipensku území, která lákají návštěvníky. Na druhou stranu je však v některých kauzách ochrana přírody spíše na škodu. Veřejný zájem, například v případě lanovky na Hraničník, dalece předčí zájmy ochrany přírody, která v tomto konkrétním případě spíše vymýšlí iracionální důvody pro blokaci rozvoje, než by hledala konstruktivní řešení, jež však existují, aniž by předměty ochrany přírody byly ohroženy.

Dodatek ohledně projektu lanovky na Hraničník

Slovy starosty Horní Plané: Od roku 1996 bylo snahou starostů šumavských obcí a místních podnikatelů prosadit lanovku na Hraničník, která by z Nové Pece propojovala českou stranu s rakouským skiareálem Hochficht. Synergické efekty z provozu lanovky, jež by byly generovány z pobytu, služeb a spotřeby infrastruktury, jsou dotčenými obcemi vyčísleny na zhruba 250 mil. Kč ročně (Volary až Černá v Pošumaví). Do rakouského lyžařského areálu Hochficht cestuje mnoho českých návštěvníků, přičemž objíždí 45 Km úzkými silnicemi přes hraniční přechod Zvonková. V případě úspěchu projektu by jeli pouze do Nové Pece a poté by použili lanovku. Cílem projektu bylo, aby se lyžaři využívající rakouské lyžařské středisko ubytovali v Česku, konkrétně v Horní Plané, Nové Peci či Černé v Pošumaví. Provozem lanovky by se snížil automobilový provoz, znečišťující životní prostředí. Rovněž by vznikla pracovní nabídka pro místní obyvatele, jež je hlavně v zimních měsících nedostatečná, neboť území Hornoplánska je lokalizováno v CHKO a částečně i v NP Šumava, kde není možné prosadit projekty, týkající se sjezdového lyžování. Podpoření by byli i místní podnikatelé (ubytovací a stravovací služby), jejichž provoz je v zimním období utlumen. Projekt lanovka na Hraničník skončil před cca dvěma lety posuzováním na Strategickou EIU, a to za přispění českých a rakouských ekologických hnutí (předně rakouští Zelení). Starosta poznamenává, že Hornoplánsko leží zcela v Chráněné krajinné oblasti, přičemž asi 15 % zasahuje do Národního parku Šumava. Na celém území je Natura 2000, Chráněná oblast vod CHOPAV a Ptačí oblast. Na území je tolik rozlohy chráněného přírodního prostředí, živočišných, rostlinných druhů a stanovišť, ale člověk zde chráněný není vůbec.

Spolek Novohradsko-Doudlebsko

Rozhovor proběhl 9. 9. 2019 s produktovým manažerem, Mgr. Michalem Jarolímekem.

Destinační společnost Novohradsko-Doudlebsko byla oficiálně založena v roce 2016, v rámci Jihočeské centrály cestovního ruchu. V každé z deseti krajsky certifikovaných turistických oblastí funguje produktový manažer, který je zaměstnán a financován z rozpočtu JCCR. Spolek Novohradsko-Doudlebsko jedná ohledně financování s krajem a Ministerstvem pro místní rozvoj, což však nemusí vyjít. Produktový manažer dodává, že finanční podpora z kraje funguje na udržování bazální provozní teploty. Každý rok se začíná s určitou nejistotou, avšak pro fungování destinační společnosti je nutné mít jistý základ. Jako bonus mohou být peníze získávány prostřednictvím dotací, ale když není jistý základ, pak se těžko pomýšlí na bonusy. V systému financování a následném narážení na personální kapacity vidí produktový manažer bariéru a limit růstu. Dodává, že proto, aby byly nápady dobře realizovány, je potřeba mít lidi, a zaplatit je.

Cílovou skupinou spolku Novohradsko-Doudlebsko je segment návštěvníků, kteří preferují relaxaci a klid. V jiných destinacích je prioritou zvyšování návštěvnosti, avšak Novohradsko-Doudlebsko má danou kapacitu a lidé do oblasti jezdí, protože zde není přelidněno. Nástroje spolku spočívají v marketingu, resuscitaci původních produktů a iniciaci aktivit pro vznik nových zajímavých turistických cílů, jež jsou šetrné k přírodě a k lidem, jež v oblasti žijí. Dalším specifikem území destinace je voda, která je pojátkem mezi Novohradskými horami a Pomalším. Existují nápady, jak vody využít, od „rulent artů“ (vodního umění), přes výstavy či expozice. Též je v plánu formou expozic obnovit místní prostory, které dosud neměly žádné upotřebení. Dalším potenciálem je blízkost hranic s Rakouskem, kde se v budoucnu předpokládá úžeji aplikovat spolupráci v rámci společného destinačního managementu, která by na rakouské straně zahrnovala obce od Weitry až po Rainbach na straně Bielefeldu. Na území Pomalší je fenomén koněspřežky, nicméně během 30 let se nic pro její znovuoživení neuskutečnilo, mimo muzea Koněspřežky v Českých Budějovicích. Produktový manažer si je vědom, že bude složité tento záměr účelně odprezentovat a vytvořit z něj pěkný produkt, avšak cílem destinace je myšlenku oživit. V Bujanově je muzeum koněspřežky, které by bylo jedním z pevných bodů. V současnosti připravuje projekt majitel penzionu Holkov, který se inspiroval obcí Rainbach a rád by na svém pozemku vybudoval repliku vozů a kolejí.

Pro Spolek Novohradsko-Doudlebsko je důležité, že jej formou dotace na provoz finančně podporují Svazky obcí, tedy Pomalší i Sdružení Růže.

MAS Pomalší o.p.s.

Rozhovor proběhl 4. 10. 2019 s hlavní manažerkou, Ing. Evou Tarabovou, Ph.D.

MAS Pomalší byla založena dne 13. 12. 2005 jako nezisková organizace, za účelem spolupráce obcí a získávání dotací či finančních prostředků pro společné záměry. MAS Pomalší má zhruba 27 členů, přičemž její nejdůležitější činností je animace území a poradenství žadatelům, kteří mají zájem o dotace. Hlavním cílem MAS Pomalší je rozvoj venkova a podpora zemědělství, přičemž snahou je zajistit finanční prostředky z EU a z národních programů pomocí metody LEADER. K tomu se váže získávání a rozdělování dotačních prostředků. Výzvy MAS Pomalší se týkají podpory v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) a Operačního programu IROP. Rovněž vypisuje výzvy, týkající se předkládání žádostí o podporu v oblasti Strategie komunitně vedeného místního rozvoje. MAS Pomalší je jedním ze spoluzakladatelů Destinační společnosti Novohoradsko-Doudlebsko, s níž úzce spolupracuje. MAS Pomalší se nezabývá jenom dotacemi, ale též podporou týkající se technických či virtuálních zajištění akcí ve formě propagace a poskytování či propůjčování určitého zázemí (stany, pívání sety, promítací technika). MAS Pomalší též na bázi poradenské či technické podporuje neziskové organizace. Rovněž zajišťuje poradenství pro Svazek obcí Pomalší, což se týká například tvorby a psaní žádostí z POV (Program obnovy venkova) či odborné pomoci s dotacemi, které vypisuje Jihočeský kraj. Jednání s obcemi probíhají nicméně i individuálně, a to ohledně projektových žádostí, propagace či realizace jejich aktivit. MAS Pomalší též vypomáhá s komunitním rozvojem, tedy zapojováním veřejnosti a občanů do dění v regionu. Podnikatelé se pro podporu MAS většinou obrací, když jsou výzvy příjmů projektů. MAS Pomalší hodně podporuje školy a jejich projekty (šablony), neboť učitelé či ředitelé škol mají hodně povinností a nemají čas na další agendu.

Názor na způsob financování a dotační politiku

Hlavní manažerka MAS Pomalší vysvětluje, že dotační politika je ovlivňována legislativou, jež určuje mnoho administrace, někdy i zbytečné, dále penězi, zda jich je dost. Nezbytnou úlohu hrají lidé, pak rovněž politická situace, která ovlivňuje plno faktorů. U dotací je stanovena struktura způsobilých a nezpůsobilých výdajů, která může bránit realizaci některých věcí, které se nevztahují k financím, které jsou určeny z toho daného projektu. Pro obce mohou vyvstat problémy i při výběrových řízeních atd., kdy ceny šplhají z důvodu směřování z dotačních titulů a jsou tak mnohem vyšší, než kdyby daná záležitost byla realizována bez dotace.

MAS Rozkvět z.s.

MAS Rozkvět z.s. – rozhovor proběhl 14. 10. 2019 s manažerkou SPL, Ing. Martou Krejčíčkovou.

MAS Rozkvět vznikla v roce 2004 jako nestátní nezisková organizace. Její složení v současné době čítá cca 54 členů. V MAS je zapojeno asi dvacet obcí a sdružení obcí v různých formách, dále jsou členy podnikatelé, především ovocnáři z Chelčicko-Lhenicka. Do roku 2013 se k MAS postupně přidalo Lipensko. Vyšší Brod byl jedním z pilotních partnerů na Lipensku, neboť MAS Rozkvět s ním nejdříve spolupracovala v rámci projektu Linecká stezka, teprve poté se město stalo zájmovým územím MAS. V letech 2004–2006 byla MAS zapojena do Národního dotačního titulu Leader ČR, z kterého se platily realizační projekty. Od roku 2007 bylo možné přes Program Rozvoje venkova získat větší přísun finančních prostředků na rozvoj území. Jednalo se o celistvější strategii, avšak jeden dotační program. Od roku 2014 je postupně implementována strategie SCLD (Komunitně vedený místní rozvoj), pod níž spadá nejen Program Rozvoje venkova, ale i další operační programy, Integrovaně regionální operační program a Operační program zaměstnanost. MAS Rozkvět současně pomáhá školám se šablonami v rámci OP VVV (Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání).

V roce 2013 vstoupila MAS Rozkvět do Národní sítě Zdravých měst. Místní agenda znamená mít přímý vztah s konečným uživatelem, tedy s podnikateli, občany a školami, a na tomto principu MAS Rozkvět funguje již 15 let. První rok bylo splněno kritérium D, což představuje základ. MAS Rozkvět poté dosáhla kritéria C – pokročilý. Před zhruba třemi roky MAS Rozkvět vstoupila do systémů auditů, kde byly vybrány audity školství, ekonomika a podnikání či globální odpovědnost. V případě strategických a finančních nástrojů u MAS Rozkvět jednoznačně vyčnívá plánování, tedy MAP, Komunitní plán, Regionální rozvojová strategie či školství (KAP).

Názor na způsob financování a dotační politiku

Z hlediska dotací a finančního schématu se oproti očekávání a slibům ustavičně zvyšuje administrativa. Program rozvoje venkova často mění pravidla, rovněž agenda je velmi složitá. Dále manažerka zmiňuje, že chápe, že administrativní či kontrolní mechanismy být musí, nicméně některé z nich jsou naprosto odtržené od lidí. V rámci virtuálního prostředí jsou hodnotitelům zasílány žádosti žadatelů, jež jsou i z oblasti proro-dinných politik. Často však lze z hodnocení či potom z implementace cítit naprostou

odtrženost od administrativních i hodnotících procesů, tedy od reálné kapsy. Jinak je tomu v případě úřadů řešících investice, které kontrolně sídlí například v Českých Budějovicích či v Písku a reálně se na konkrétní místo dojedou i dvakrát za projekt podívat. Takováto bližší provázanost úřadů procesně zpátky do regionů je dle manažerky úplně v pořádku, proto by bylo příhodné, kdyby některé agendy nevisely na ministerstvech, ale přešly na kraj. Dále by manažerka uvítala, kdyby v rámci operačních programů měli na výběr i jiná opatření, než ta, která nikdo nechtěl či je neuměl realizovat.

Manažerka MAS Rozkvět popisuje, že pravidla stejného dotačního titulu jsou v ČR a v Rakousku diametrálně odlišná, čímž ztěžují společnou investici prostřednictvím příhraniční spolupráce. Rovněž je velký problém udržet s rakouskými partnery krok, neboť v ČR stále není jasné, jaké operační programy budou a které z nich přidělí MAS. Operační programy jsou v porovnání s Rakouskem zpožděné o čtyři roky. Závěrem manažerka SPL shrnuje, že by bylo dobré, kdyby přes komunitně vedený místní rozvoj šlo více peněz a rovněž byla možnost do hodnotících procesů zanášet vlastní hodnotící přístupy. MAS by tak měly větší možnost výběru projektů, které by zobrazovaly reálný stav konkrétního regionu.

Jihočeská centrála cestovního ruchu

Jihočeská centrála cestovního ruchu (JCCR) – rozhovor proběhl 3. 2. 2020 s vedoucí pracovní skupiny domácího cestovního ruchu, Ing. Andreou Maxovou.

JCCR je příspěvkovou organizací Krajského úřadu Jihočeského kraje a zároveň certifikovanou krajskou organizací destinačního managementu od agentury CzechTourism. JCCR je financována z rozpočtu Jihočeského kraje a dále z projektové činnosti. Náplní JCCR je koordinace a řízení cestovního ruchu v Jihočeském kraji prostřednictvím vlastní činnosti a certifikovaných turistických oblastí. JCCR má za úkol vytvářet, řídit, koordinovat a rozvíjet atraktivní turistickou nabídku Jihočeského kraje a též ji řádně prezentovat na domácím a zahraničním trhu. V Jihočeském kraji existuje deset krajsky i národně certifikovaných turistických oblastí, přičemž každá ze jmenovaných certifikací je vstupenkou k možnosti čerpat dotační tituly. Krajská certifikace umožňuje čerpat dotace Jihočeského kraje na rozdíl od Národní certifikace, která je zaměřena na státní dotace, např. od Ministerstva pro místní rozvoj ČR. V každé krajsky certifikované turistické oblasti funguje produktový manažer, jež je zaměstnán a financován z rozpočtu JCCR.

JCCR vyvinula v roce 2015 vlastní systém na krajské úrovni – Manuál turistické oblasti Jihočeského kraje, z důvodu neexistence Zákon o cestovním ruchu. Jeho prostřednictvím se snaží koordinovat cestovní ruch na svém území působnosti. Dokument navazuje na Koncepti Rozvoje cestovního ruchu, v níž se JCCR zavázala k tomu, že vyvine funkční systém cestovního ruchu v jižních Čechách. CzechTourism od JCCR převzal model turistických oblastí jako příklad dobré praxe. Od března 2018 probíhá národní Kategorizace DMO (Organizací destinačního managementu), jež má za úkol koordinovat a řídit cestovní ruch v celé ČR. Velké pozitivum spočívá ve skutečnosti, že JCCR dokázala v rámci organizací destinačního managementu pokrýt celé území. Přínosem je rovněž fakt, že se ostatní kraje chtějí činností JCCR inspirovat a žádají o zaslání Manuálu TO a o konzultace, neboť mají zájem založit Oblastní destinační společnosti na stejné bázi. Finanční prostředky destinačním společnostem byly dříve rozdělovány na základě kvantitativních ukazatelů (rozloha, počet obcí a počet obyvatel, výše vybraných lázeňských a rekreačních poplatků). U Lipna nad Vltavou (podíl obyvatel cca 653) výše vybraných lázeňských a rekreačních poplatků astronomicky několikanásobně převyšuje všechny ostatní oblasti na jihu Čech (vyjma turistické oblasti Třeboňsko). Od roku 2019 dle Manuálu TO-dodatek č.1 závisí finanční rozdělení na kvantitativních i kvalitativních ukazatelích. Hodnocení provádí odborná a nezávislá tříčlenná hodnotitelská komise, ve složení ideálně vysokoškolský učitel (cestovního ruchu), vedoucí Oblastního destinačního managementu a vedoucí Krajského destinačního managementu na základě celkového bodového hodnocení, dle kterého jsou přidělovány finanční příspěvky na další rok.

Názor na způsob financování a dotační politiku

Vedoucí pracovní skupiny domácího cestovního ruchu podotýká, že cestovní ruch přináší do státní pokladny České republiky i Jihočeského kraje hodně velký přísun peněz, avšak částky, jež jsou vymezeny na cestovní ruch v rámci podpory a dotačních titulů pro neziskové i ziskové organizace, nejsou příliš velké. Pořád se naráží na multiplikační efekt, který by mohl být pro ČR mnohonásobný, což však souvisí s podporou ze strany kompetentních orgánů. Jihočeský kraj destinačním společnostem přiděluje částku 4 mil. Kč, a to prostřednictvím opatření č. 3. Rovněž existují další velkorysé dotační tituly, které podporují turistická informační centra, startupy či produkty cestovního ruchu. I tak si vedoucí pracovní skupiny domácího cestovního ruchu dokáže představit, že by částka mohla být pěti i desetinásobná. Minimálně alespoň na podporu destinačních společností, které během roku povětšinou pracují s částkou, která je 1mil. Kč.

5. Diskuse

Z osmi oslovených obcí mají Strategický program rozvoje zpracovány tři obce (Horní Planá, Kaplice, Velešín), a to opakovaně. Město Vyšší Brod má vypracován návrh Strategického plánu, který čeká na schválení. Je s podivem, že mnoho obcí stále tento dokument neuvažuje, přitom je důležitým pojítkem pro stanovení jejich vize a strategických cílů. Možnou souvislost lze dle některých představitelů obcí (viz Větrní) hledat ve složitosti stanovení vhodných strategických rozvojových aktivit, neboť často dochází ke změnám a může se stát, že se objeví potřeba, případně možnost investovat do jiných projektů. K tomu však slouží aktualizace strategických plánů, které, pokud proběhly, nejsou u uvažovaných dokumentů veřejně přístupné. Ve vybraných plánech převládají jednoduché záměry, týkající se spíše, nežli velkých investic, údržby a obnovy technického a dopravního zařízení či sociální stránky a kvality života obyvatel. Je patrné, že některé aktivity, jež jsou zakomponovány v prioritách strategických plánů, vykazují značnou analogii a zbytečnou členitost víceméně těch samých cílů (Kaplice, Velešín). Strategickým dokumentům chybí jistá originalita a větší dávka vnitřní invence. Z pohledu Ochrany a Půčka (2012) tkví problém řady samospráv v tom, že představitelé obcí opomíjí dostatečně jasné stanovení cíle své práce či definují cíle příliš obecně, tím postrádají stanovené cílové hodnoty. Proto je nemožné posuzovat účelnost aktivit (indikátory, ukazatele), podle nichž lze poznat, zda se k cíli město přibližuje či nikoli. Mnohé ze strategických plánů samospráv se staly výčtem, někdy i nerealizovaných přání a požadavků na investice, často bez vazby na rozpočet a stanovenou vizi, jimž chybí měřitelné ukazatele, reálné termíny a odpovědnost. Podobně smýšlí Ježek (2015), který doplňuje, že mnohé obce se strategickými dokumenty neřídí, neprovádí aktualizaci ani je nevyhodnocují. Strategické plány mnoha samospráv mají čistě formální obsah a po stránce zpracování vykazují značnou podobnost, neboť poradenské firmy při jejich tvorbě často nereflektují odlišné rozvojové předpoklady jednotlivých obcí a měst.

Ze strany šetřených obcí je vyvíjena snaha o komunitní rozvoj, žádoucí je větší zapojení samotných občanů do rozhodování ohledně rozvojových či rozpočtových cílů a aktivit. Zaváděna jsou též pravidelná neformální setkávání vedení města s občany. Otázkou však zůstává účast veřejnosti na rozvojových aktivitách. V případě uvažovaných obcí převažují v tomto ohledu pouze nepatrné rozdíly. Většinou je účast na veřejných zasedáních minimální, pokud zrovna nejsou řešeny záležitosti konkrétních obyva-

tel. Zájem o věci veřejné je ze strany obyvatel opomíjen, náměty od občanů je nutné aktivně sbírat. Těžko říci, zda výsledek ovlivňuje skutečnost, že po válce bylo z některých obcí odsunuto velké množství původních obyvatel, avšak myslím si, že nedostatek zapojení občanů do veřejného života není záležitostí pouze obcí na Českokrumlovsku, ale týká se celé ČR. Pavlík a kol. (2014) v této souvislosti zmiňují, že zastupitelé obcí musí pro naplnění svého poslání vykazovat dobré partnerství a komunikaci s veřejností. Mezi největší chyby obcí patří, že rozhodnutí zásadního charakteru jsou provedena bez účasti veřejnosti či přetrvává jejich nesystémové zapojení do rozhodování města. Nápravou se mimo jiné nabízí, že obyvatelé města budou v maximální možné míře participovat na rozhodování o městských záležitostech. Kadeřábková a Peková (2012) nicméně poukazují na fakt, že v mnoha municipalitách lze shledat situaci, kdy místní či regionální samosprávy dlouhodobě směřují k podpoře participace a partnerství ohledně definování veřejného zájmu či realizace rozvojových projektů v území, nicméně problémem je nedostatek aktivních jedinců, kteří by měli zájem o zapojení do veřejného dění. Časté jsou situace, kdy si většina obyvatel osvojila pasivní postoj vůči dění v obcích a pouze vyčkává na podněty a rychlá řešení od představitelů příslušných samospráv.

V případě vzdělávacího systému došlo ke změně formou inkluze, která trvá zhruba čtyři roky. Avšak zaznívají i ohlasy (Velešín), že inkluze negativně dopadá na všechny účastníky, tedy děti, učitele i rodiče, přičemž pro slabší žáky se škola stává přítěží. S tímto rovněž vznikají problémy ohledně financování asistentů pedagoga, neboť obcím někdy nezbývá než školy, které nemají dostatek vlastních peněžních zdrojů, dotovat. Zastupitelé města Větrní, kde žije minimálně 10 % romské populace, spatřují jako úplný základ všeho práci s dětmi. Město zřídilo pro tyto účely Sociální fond, rovněž využívá dotace, například od Úřadu vlády ČR na terénního pracovníka či od Jihočeského kraje na letní tábory pro děti ze SVL. Větrní jako zřizovatel ZŠ a MŠ podporuje dotační politikou asistenta pedagoga pro romskou otázku, dále školního psychologa či nepedagogické pracovníky. Kadeřábková a Peková (2012) uvádějí, že dopady integračních a globalizačních procesů obsažených ve strategii dlouhodobého hospodářského růstu, nezohledňují v adekvátní míře skupiny obyvatel, jejichž problémem je přizpůsobit se rychlému vývoji s tím, že jim chybí dostatečné vzdělání a kvalifikace. Dle autorek je potřeba poučit se ze zkušeností dalších zemí EU, neboť současný vývoj zvyšuje zatížení dosavadního vzdělávacího systému, což nejvíce ovlivňuje romskou populaci.

Úvěry a půjčky jsou běžnou součástí financování vybraných obcí. Prosazovány jsou cizí zdroje (Větrní), kdy je akce samofinancovatelná tím, že splátky úvěru jsou zakomponovány do kalkulace poskytované služby. Dluh tak neovlivní rozpočet či nemovitý majetek města. V případě rekonstrukcí v rámci vodohospodářského majetku je možnost domluvit splatnost závazku fakturou či splátkováním konkrétnímu subjektu/firmě po určitý počet let (Lipno nad Vltavou). Ve výběrovém vzorku najdeme obce (Lipno nad Vltavou, Větrní), které preferují samotné úvěry oproti dotacím, což je způsobeno administrativní náročností projektové dokumentace, menší úspěšností získání dotace, rizikostí projektu či častými kontrolami různých úředních orgánů. Některé obce (Velešín, Kaplice) vykazují kvůli čerpání úvěrů schodkový rozpočet, což souvisí s dotacemi, ze kterých jsou čerpány prostředky na velké investiční projekty. Dotační systém zatěžuje dluhovou službu. Dalším negativem je zpomalení či stagnace rozvoje dané obce na několik let dopředu, neboť často nezbyvají finance na investiční projekty či v některých případech i na provozní výdaje. U hodně malých obcí (Lipno nad Vltavou) může představovat předběžné financování velkých projektů z IROP velké riziko, neboť chybí jistota následného proplacení z ESIF. Provaníková (2015) vzhledem k uvedené problematice usuzuje, že půjčky jsou považovány za přirozený či dokonce nejlepší způsob financování kapitálových výdajů, protože investice mohou generovat příjmy z prodeje služeb, které postačí nejen na pokrytí provozních nákladů, ale i na financování splátek půjčky. Přebytek běžného rozpočtu tedy může být použit k financování dluhové služby a nikoli k přímému financování kapitálových výdajů, čímž dochází k akceleraci investic. Z druhého pohledu mají úvěry vliv na zvyšování dluhu územních samospráv, což může souviset s možnostmi čerpání finančních prostředků, předně ze strukturálních fondů EU, kde je vždy vyžadována vlastní finanční spoluúčast žadatele. Dalším aspektem je skutečnost, že k profinancování projektů zpravidla dochází až po jejich celkové realizaci. Zejména malé obce si tak často půjčují finanční prostředky od peněžního ústavu na celou realizaci projektu, čímž však narůstá zadluženost.

Dvě ze tří nejmenších obcí vzorkového výběru (Dolní Dvořiště, Lipno nad Vltavou) mají v poměru na počet obyvatel významný rozpočet a financují zcela/či významně investiční akce vlastními prostředky. Dotační prostředky mají u výše uvedených obcí pouze doplňkovou formu. Nicméně v souhrnu je nutné poznamenat, že obce nedisponují dostatečným množstvím finančních prostředků na investiční aktivity, neboť jejich po-

třeby převyšují disponibilní prostředky. Je mnoho územních samospráv, jež pak musí schodkový rozpočet vyrovnat vlastním zdroji či hospodářskými přebytky z minulých let. Někteří starostové v souvislosti s rozpočtem přiznávají, že z daňových příjmů představují mandatorní výdaje podstatnou část, přičemž zbytek prostředků sotva pokryje investiční záměr. Obce pak musí na investiční projekty delší dobu šetřit. Existují municipalita, které jsou ve valné většině případů odkázány na dotace či úvěry (Holubov, Velešín). Často se jednotlivé investiční záměry uskutečňují postupně. Většina rozvojových aktivit se týká rekonstrukce a obnovy majetku či údržby a opravy dopravní a technické infrastruktury. Kruntorádová (2015) tvrdí, že obce 1. typu nemají šanci získat dotace se spoluúčastí, tím jim chybí dostatek prostředků na rozvoj a investice. Lepším postavením disponují obce 2. a 3. typu, které dokáží za přispění dotací zajišťovat běžný provoz a rozvoj obce. Nicméně významným problémem všech samospráv je absence finančních prostředků směřující na investice.

Mezi obecné typy institucionálních uspořádání (Hagen, 2006; Bifulco, Buch, Duncombe, Robbins, & Simonsen, 2012) patří ex ante pravidla (vyvážené rozpočtové požadavky, numerické dluhové stropy, přednastavené limity růstu daní a výdajů), volební pravidla a rozpočtový proces, jenž je nedílnou součástí veřejných financí a rozpočtování. Společným nedostatkem uvedených pravidel je, že jej tvůrci rozhodnutí mnohdy obcházejí, což může vést k nechtěným negativním důsledkům. Vyvážené rozpočtové požadavky mohou pobízet rozhodování tvůrců směrem ke krátkodobému horizontu, přičemž dochází k zanedbávání dlouhodobých problémů kvůli krátkodobým opravám. Údržba kritických infrastruktur se odkládá a zpožďuje a finanční závazky se přesouvají na budoucí generace. Maaytová a kol. (2015) zmiňují, že soudobý systém rozpočtování vykazuje rysy tzv. institucionálního financování a zdroje jsou poskytovány existujícím institucím z pozice jejich existence, nikoliv podle cílů (kompetenční zákon). Není však prověřován skutečný užitek, neboť to není vyžadováno. Autoři se shodují, že může docházet k negativům v poměru mezi běžnými a kapitálovými výdaji a sestavené rozpočty pak spíše upřednostňují výdaje na běžný provoz oproti výdajům na modernizaci a inovaci. Proto je žádoucí provést transformaci současného institucionálního modelu rozpočtování, jež by uvažovala systém účelového cílového (programového) rozpočtování.

V případě uvažovaných měst, které zajišťují rozsah typu přenesené a rozšířené působnosti, není výše státního příspěvku adekvátní. Tvrzení se netýká města Větrní, které se

snaží pověřenou agendu personálně zajišťovat v deseti lidech. Většinou se kritika týká činnosti Stavebního odboru, příspěvku na veřejného opatrovníka, výše mezd, nárůstu ekonomické agendy či zbytečné byrokracie v případě kontrol. Systému je vytýkána rovněž nejednotná metodika, časté změny vyhlášek či nařízeních či nepřehlednost přidělených kompetencí. S rostoucí agendou a výčtem úkolů již peníze na režii správy přestávají stačit. V některých případech zaznívá (Horní Planá), že by stát měl plně hradit služby, které přenáší na obce a pokud to není možné, tak by je municipality neměly zajišťovat. Někteří starostové se domnívají, že zhruba čtvrtina úkolů je zcela zbytečných. Dříve byly za působnosti okresů kompetence rozděleny. Okresy zajišťovaly výkon státní správy a ve městě byla jen samospráva. Tento model je předně zkušenějšími zastupiteli vyzdvihován (Kaplice, Horní Planá, Větrní). Pokud však byly okresy v roce 2002 zrušeny, odpovědí by mohlo být převedení nejnáročnější agendy státní správy do kompetencí samotných krajů (viz Stavební odbor), které by na úsecích vybrané agendy doplňovaly ORP (obce s rozšířenou působností). Kruntorádová (2015) ohledně budoucích doporučení v souvislosti s přenesenou působností obcí a krajů vybízí k detailnějšímu prověření jednotlivých agend s tím, že nepotřebné by měly být zrušeny a ostatní v oblasti administrace zefektivněny, při současném zachování kvality poskytovaných služeb.

Primátor hlavního města Prahy Zdeněk Hřib u příležitosti 22. ročníku Celostátní finanční konference pořádané Svazem měst a obcí České republiky poukázal na důležitost tématu týkajícího se příspěvku státního rozpočtu obcím na výkon přenesené působnosti státní správy, který znamená nedostatečné krytí nákladů hlavního města, ale i řady dalších městských samospráv. Primátor uznává, že v posledních letech došlo k citelnému nárůstu příspěvku státního rozpočtu, avšak deficity vzniklé v minulosti jsou tak významné a doplněné nárůstem přenesených úkolů: „*že se stále nedaří proplatit městským samosprávám vše, co si proplatit zaslouží.*“ (Primátor Hřib: Příspěvek státní správy na přenesenou působnost je zcela nedostačující, 2019). Kruntorádová (2015) má ohledně státního příspěvku na výkon přenesené působnosti trochu odlišný pohled. Reforma veřejné správy znamenala pro obce nárůst přenesené působnosti, z čehož vyplynul vyšší finanční tlak na obce. Autorka připouští, že dotace v mnoha případech nehradí veškeré náklady spojené s výkonem státní správy, neboť samotná konstrukce výpočtu příspěvku na výkon přenesené působnosti neuvažuje celkové krytí výdajů. Metodika Ministerstva Vnitřní ČR vyzývá samosprávy, aby veškeré náklady dofinancovaly z vlastních zdrojů. Ačkoliv představitelé municipalit zmíněný systém týkající se příspěvku na výkon státní

správy v přenesené působnosti často kritizují a vyžadují změnu, míra krytí přenesené působnosti je určována představiteli samospráv subjektivně a s absencí podrobnějšího studia výdajů. Autorka udává ilustrativní příklad, kdy ohledně sporu mezi výkonem přenesené působnosti a samosprávy poslouží místní poplatky, jejichž stanovení mají samosprávy ve své pravomoci a do přenesené působnosti spadá řízení o jejich výši. S tímto názorem však nelze souhlasit, neboť pokud jsou místní poplatky regulované zákonem, jejich efektivita je poznamenána. Často z úst starostů zaznívá, že by v případě místních poplatků bylo třeba zvýšit jejich rozpětí.

Pokud budeme uvažovat veškeré svěřené daně, tedy i daň z nemovitých věcí, pak v mnohých případech v ČR není její příspěvek do rozpočtu obcí zásadní (stanovené koeficienty). Jsou však turisticky významné lokality, kde je příjem z této daně stěžejní. Nicméně v případě některých z nich (Horní Planá) dochází k velké ztrátě (cca 27 mil. Kč), neboť stát je u svého majetku osvobozen od daně z nemovitých věcí, avšak úbytek městu nekompenzuje. Starosty některých turisticky významných lokalit (Horní Planá, Vyšší Brod) poškozuje, že nemají přístup k informacím, zdali lidé platí řádně daň z nemovitosti. V případě podezření, že nějaký subjekt daň neplatí, je možné podat podnět na Finanční úřad, aby došlo k prověření, nicméně ani tak není k dispozici náhled výsledku. Přitom obce a města administrují správu vlastních daní a poplatků, nabízí se proto, proč by tomu nemohlo být i u daně z nemovitých věcí. Maaytová a kol. (2015) v souvislosti s daní z nemovitosti poznamenávají, že její správou nejsou pověřeny jednotlivé obce, ale místně příslušné Finanční úřady, které vybranou daň obcím v pravidelných intervalech vyplácejí. Obce jsou sice osvobozeny od administrativních nákladů, avšak ne vždy disponují veškerými informacemi, které jsou pro ně potřebné.

Připravenost obcí na dotační administrativu je z kapacitních důvodů a nedostatku zkušených úředníků nedostačující, čemuž nenahrává ani příliš zdoluhavý proces schvalování, který ovlivňuje mnohá nařízení či tvorba různých rozvojových plánů. Projekty tak velmi rychle zastarávají. Pokud je výzva na evropské či národní dotace a k podání přihlášky jsou potřeba dva nebo tři měsíce, obce nejsou schopné rychle se adaptovat, připravit projekt a započít realizaci. S dotacemi souvisí i nutná udržitelnost projektu na pět či deset let, což je pro malou obec velmi složité, neboť jí chybí personální zajištění. Ob-

čas obce zvládnout zpracovat dotace menší, nicméně ve valné většině případů zadávají vypracování žádosti o dotace externě firmám včetně monitorovacích zpráv. Nevýhodou je, že narůstá objem finančních prostředků, jež jsou vynaloženy nad rámec konkrétní potřeby, neboť firmy zpracovávající projektovou dokumentaci jsou nákladné. Možným řešením by bylo více spoléhat na vlastní lidské zdroje. Existují kurzy, školení či semináře zaměřené na potřeby veřejné správy v souvislosti s projektovou činností. Rovněž se u některých dotačních titulů nabízí využit metodickou a administrativní podporu MAS. Krontorádová (2015) usuzuje, že vypracovat žádost o dotaci vzhledem k administrativně-technickým požadavkům a k finanční náročnosti je nejobtížnější pro nejmenší obce. Pokud obcím a městům chybí znalí a zkušení úředníci, nezbyvá jim pro splnění náročných kritérií v případě udělování dotace zadat vypracování žádosti externí firmě. Naopak úspěšnost větších měst spočívá v preciznější přípravě kvalitních žádostí odborným aparátem nebo externí firmou.

Z ohlasů některých představitelů obcí (Větrní, Velešín) vyplývá negativní postoj ohledně systému dotací. V mnoha případech je rozhodováno o rozvojových aktivitách podle výzev operačních programů, i když konkrétní záležitost není úplně potřeba. Pokud by se však zvýšil podíl sdílených daní z RUD, obce by si v případě rozpočtu v mnohém polepšily a rozhodovaly by se daleko účelněji o realizaci potřeb na svém území, neboť jej nejlépe znají. Dále by obce ušetřily čas i peníze ohledně administrativních úkonů týkajících se zpracovávání projektové dokumentace. U dotačního modelu se lze setkat i s názory, že dotace nejsou vhodný způsob financování rozvoje obcí a křiví chování subjektů daného území. Existují i postoje starostů, jež se ztotožňují s úplným odstraněním dotačních titulů s konstatováním, že peníze, které v konkrétním území vznikají, by v něm měly ve formě daní zůstat. Zde bych však spatřovala jisté problémy, neboť v ČR je mnoho sídelně rozdrobených obcí, které se bez dotací neobejdou. Druhou stránkou je i kvalita lidských zdrojů. Nicméně z jiného pohledu by tato varianta nutila obce více spolupracovat či dokonce slučovat dohromady, čímž by se finanční situace municipalit zlepšila. Pokud se jedná o návrhy, které navrhují rozdělovat veškeré dotace formou sdílených daní, pak v tomto případě by bylo velkým problémem nastavení spravedlivého přerozdělovacího modelu, který by určoval jednotlivé koeficienty. Dalším problematickým hlediskem je diferenciací, tedy určení identifikace potřeb jednotlivých

obcí a jejich intenzita. Spíše se jeví vhodnější zjednodušit administrativní a projektové podmínky a nastavit operační programy co nejvíce zájmům územních samospráv.

V souvislosti s nově přijímanou finanční perspektivou EU na léta 2014–2020 (in Kruntorádová, 2015), navrhl předseda Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Stanislav Polčák (STAN), aby přidělování dotací obcím a městům v EU probíhalo dle pravidel platného Rozpočtového určení daní (RUD). Polčák z pozice územních samospráv poukazoval na odstranění náročné administrativy a získání vlastních zdrojů, se kterými by mohly obce libovolně nakládat v rámci jejich kompetencí. Dozorováním navrhovaného procesu by byly pověřeny Finanční úřady či Nejvyšší kontrolní úřad. Podle reakcí v Poslanecké sněmovně či stanovisek zainteresovaných starostů by návrh mohl mít šanci na realizaci, kýžený výsledek nicméně závisí na schválení nové finanční perspektivy a vyjádření vlády, resp. PSP ČR. Svaz měst a obcí ČR (SMO) připravuje strategické dokumenty pro vyjednávání potřeb měst a obcí z hlediska nastavení budoucího programového období EU a určení národních dotačních titulů. SMO vyhotovil Analýzu potřeb měst a obcí a ze získaných informací vypracoval dokument s názvem Pozice Svazu měst a obcí ČR, který je adresován směrem k budoucí kohezní politice. Zájem SMO je upínán na věcné čili obsahové sladění připravených dotací s potřebami území, jež by navíc umožňovaly co nejjednodušší proces z hlediska získání dotace, prostřednictvím jednoho univerzálního systému podávání žádostí o dotace. (Výroční zprávy/Svaz měst a obcí České republiky, 2018)

Ohledně možných změn v rámci zákona č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her sdílím názor, aby forma přerozdělování zůstala zachována, a to nejen z důvodu existence vyšších výdajů obcí, na jejichž katastru kasina vyvíjí činnost. Pokud by však bylo opravdu nutné učinit změny v RUD, navrhovala bych určité snížení procenta daně z hazardu pro obce, kterých se daň týká s tím, že by všechny municipality v ČR měly nárok na větší procentní podíl sdílené daně z přidané hodnoty (DPH). Pokud jde o návrhy na přesun daně z hazardu do RUD, budeme-li uvažovat počet registrovaných heren a kasin (v roce 2018 cca 2200) a porovnáme toto množství s počtem obcí v ČR (6264), pak nám vyjde značný nepoměr. V případě Dolního Dvořiště, kde působí tři kasina, je rozdíl o to větší. Obec za poslední čtyři roky obdržela na sdílených daních v průměru 21,5 mil. Kč ročně, avšak odvody z hazardních her činily, mimo roku 2018 (42 339 tis. Kč), kolem 60. mil. Kč/rok, tedy skoro trojnásobek. Když bychom uvažovaly přerozdě-

lovací podílová kritéria RUD (upravený a prostý počet obyvatel (1315), výměra území obce, počet dětí a žáků ZŠ a MŠ), obec by byla ještě více znevýhodněná. Dalším aspektem je skutečnost, že Dolní Dvořiště je příhraniční periferní obcí s absencí mnohých základních služeb a bez možnosti profitovat z cestovního ruchu. Pro svůj rozvoj obec zvolila dostupnou variantu, která jí v mnohých ohledech rozvojově posouvá, neboť veškeré výhody spojené s činností kasin jsou přenášeny na zvýšení životní úrovně obyvatel.

Kruntorádová (2015) v souvislosti se Zákonem č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her zastává výhrady ve stávajícím modelu přerozdělování daně z hazardu (z technických her čili automatů). Příjmy z technických her oproti ostatním nejsou přerozdělovány mezi všechny obce v ČR, ale zůstávají obcím, na jejichž katastru se automaty nacházejí. Autorka pozoruje, že současný systém stimuluje obce k podpoře technických her na svém území a vykazuje obrovské rozdíly ve výnosu sdílených daní (vč. daně z hazardu) na obyvatele. Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele včetně daně z hazardu je cca 12,3 tis. Kč/obyvatele, přičemž obce schvalující zařízení provozující hazard získávají výnos více než 20 tis. Kč/obyvatele, v extrémních případech 100–200 tis. Kč/obyvatele. Totožný je názor Ministerstva financí ČR (Výstupy z jednání PS k RUD ze dne 29.11.2016), který navíc v rámci navrhovaného řešení uvažoval omezit nadprůměrné výnosy dotčených obcí za účelem zajištění participace všech municipalit na dani z hazardních her. Konsensu ohledně přesunu hazardu do RUD dosaženo nebylo, mimo jiné proto, že u obcí, které hazard na svém území povolily, dochází k nárůstu výdajů týkajících se bezpečnosti, kapacity vodohospodářské infrastruktury, úklidu veřejných prostranství či likvidace odpadu. V případě změny RUD by peníze na náklady nestačily.

Maxová (vedoucí pracovní skupiny domácího cestovního ruchu JCCR), v souvislosti s lanovkou na Hraničnické poznává, že do problematiky ze své pozice nevidí, nicméně osobně je zastáncem toho, že Správa Národního parku Šumava se má starat o přírodu a chránit ji, a ne primárně řešit cestovní ruch. Z tohoto důvodu nabízí spolupráci s certifikovanými turistickými oblastmi, avšak konkrétně Lipensko o partnerskou smlouvu NPŠ nepožádalo. V případě rozvojových možností Horní Plané Maxová uvádí, že nabídka má přicházet od Oblastní destinační společnosti, která má do svého území vnést vlastní invenci, vytvořit produkt cestovního ruchu, který lidi nadchne a donutí je na území dojet nebo i zůstat delší dobu. Lanovka je jenom jeden z prostředků, jak lidi nalákat, nikoliv je udržet. Jirsa, (2017) k této problematice zmiňuje, že je více než dvacet let sváděn boj

s demagogií zelených ekologických organizací a s vedením NPŠ ohledně tvrzení, že Hraničník je pokryt nejcennějšími lesy a přírodou. Nejcennější šumavská příroda vždy figuruje v záležitostech, v nichž chce samospráva vylepšit služby pro turisty ve formě lanovky či nové lyžařské stopy. Autor dále poznamenává, že právě ekologisté nechali lesy na vrcholu Hraničníku zdevastovat kůrovcem. Stavba lanovky by tak nebyla pro NP Šumava přítěží, avšak pod uschlým lesem se zase daří vzácným mikrobům, které rovněž spadají do nejcennější šumavské přírody. Jirsa dále apeluje na skutečnost, že nová lanovka již existuje, avšak vede z rakouské strany lyžařského areálu Hochficht těsně na českou hranici na vrcholu Hraničníku. Dráha lanovky je dlouhá 1500 m, disponuje 56 krytými kabinami a za hodinu přepraví téměř 3000 lyžařů. Jízda až na vrchol trvá asi pět minut. Petr, (2017) který pracuje v oboru projektového managementu ve výstavbě, na předchozí článek reaguje tím, že vyjmenovává základní objekty souboru staveb podmiňujících lanovku na Hraničník. Jednalo by se o odlesnění desítek hektarů lesa od úpatí Hraničníku po hřeben hory včetně pařezů, zplanýrování pláň pro potřebu sjezdovky a výstavbu kaskádových parkovišť pro cca 1200 aut a 50 autobusů, jež uvažují 3000 osob. Technická infrastruktura by se neobešla bez nové komunikace z Nové Pece, silové i vodohospodářské sítě, dále bez vodní nádrže na výrobu sněhu a vodovodů ke sněhovým dělům. Nutné by byly podpůrné stavby sociálů, ČOV či bufety ve dvou stanicích. Autor nevěří, že by se společnost nechala obalamutit vlivem „*všemocné ekonomiky*“ k nevratným rozhodnutím, v jejímž pozadí stojí lobbisté stavebních, finančních a realitních společností, či regionální demagogové.

Místostarosta Lipna nad Vltavou Macák uvádí, že v současnosti nepůsobí v oblasti žádný průmysl ani velké fabriky, neboť papírna v Loučovicích a Dřevařské závody ve Vyšším Brodě ukončily činnost. Obec je odkázána na turismus, přičemž na svém území podporuje výstavbu apartmánů. Nově dochází k výstavbě dvou hotelů, z nichž jeden má být pětihvězdičkový a další situován u chaty Lanovka, nástupní stanice lanovky. Maxová, vedoucí pracovní skupiny domácího cestovního ruchu JCCR však zmiňuje, že cestovní ruch není o tom, že budou na území růst závratným tempem domy na ubytování, kde se složí pár hlav, ale co ta destinace nabízí za atraktivitu a produkty cestovního ruchu. Apartmány na prodej si kupují předně Holanďané a potom je mohou pronajímat přes AirBnB. Tato skutečnost však nesouvisí přímo s ekonomickým systémem či multiplikačním efektem cestovního ruchu, neboť nemovitost nevlastní a nepronajímá Čech.

6. Závěr

Výsledky jednotlivých rozhovorů se v mnoha bodech shodují. Jedním z nich je snaha podpořit individuální výstavbu rodinných domů zasíťováním pozemků (ZTV) či zvýšit kapacitu nových bytů a dosáhnout nárůstu počtu obyvatel trvale žijících ve městě/obci. Dalším společným jmenovatelem je zajištění zdravotnických a sociálních služeb. Na Českokrumlovsku je stále patrné dědictví z doby po druhé světové válce. Jakožto v každé příhraniční oblasti, i zde došlo k odsunu většiny původních obyvatel, což se trvale na území projevuje. Stále zde žije mnoho obyvatel, kteří si nevypěstovali vazbu k místu a chybí jim sounáležitost s územím. Mnoho mladých lidí navíc z oblasti Českokrumlovsko odchází, neboť je zde nedostačující rozpětí nabídky profesního uplatnění.

V případě hlavního cíle práce lze shledat významnou podobnost ohledně názorů na používané finanční nástroje, dotační politiku a systém financování. S dotačním systémem jsou více nespokojeni představitelé obcí s přenesenou a rozšířenou působností. Nejvíce je kritizována rizikovost dotací, výše příspěvku na státní správu v přenesené působnosti, administrace či náročnost projektové dokumentace, dále nutná udržitelnost projektu minimálně pět let a systém kontrol. V případě výběrového vzorku municipalit lze shledat nedostatečně zkušený aparát pro podání žádostí o dotace, obcím se proto zvyšují náklady na externí projektové firmy. Z hlediska strategického plánování pouze čtyři z osmi obcí mají zpracován Program/Plán rozvoje obce. Město Větrná si z důvodu potřeby nechává vyhotovit Strategický plán sociálního začleňování. Nejlépe si v tomto ohledu vede Velešín, kde si MěÚ kromě klasického strategického dokumentu nechal externě vytvořit Koncepci rozvoje města, která pracuje s veřejným prostorem území.

Pokud zhodnotíme finanční situaci, pak nejlépe si v tomto ohledu vede jedna z nejmenších obcí, Dolní Dvořiště, jež je následována Lipnem nad Vltavou, které se řadí mezi nejvýznamnější turistická střediska v ČR. Zajímavým rozpočtem disponuje rovněž město Vyšší Brod, které těží z letní turistické sezóny a vodáckého sportu. Nicméně i tak je třeba uvést, že většina obcí, vyjma Dolního Dvořiště, nemá takové zdroje příjmů, které by jim umožnily absolutní finanční autonomii. Silnou stránkou je, že se obce naučily s finančními nástroji efektivně pracovat, o čemž ostatně svědčí fakt, že obcím se pomocí vypracovaných strategií daří většinu cílů plnit. Výchozí hypotéza, že obcím se daří plnit své strategické cíle pomocí stávajících finančních nástrojů, byla tedy potvrzena.

I. Summary

The outcomes of the individual interviews agree on many points. One of the common findings is an effort to incentivize family house construction by providing utilities infrastructure (ZTV), or to increase the capacity of new apartments and increase the permanent population of the municipality. Another common issue is the access to healthcare and social services. The events following the 2nd World War are still noticeable in the region of Český Krumlov. Like in every border region, the majority of the original inhabitants were removed, which is still having an effect on the region. A number of the current inhabitants have not bonded and do not identify with the area. Moreover, many young people leave the region of Český Krumlov due to the lack of professional opportunities.

Considering the main aim of this thesis, significant similarities have been found regarding the opinions on utilized financial instruments, subsidy policies, and financing system. The subsidy system is more of an issue for municipalities with transferred and extended powers. Being most criticized are the risks of subsidies, the financial support of the administration with transferred powers, the management or difficulty of project documentation, the 5-year requirement of project duration, and the system of checks. Administrative staff with limited experience with subsidies applications were found in the case of selected sample of municipalities; thus, these municipalities incur higher costs for external project services. Regarding strategic planning, only four out of eight towns possess a Programme/Plan of Development. Due to its need, a Strategic Plan of Social Integration was commissioned by the town of Větrní. The town of Velešín, besides the classical strategic plan, have commissioned the Concept of Town Development dealing with the public space.

Considering financial aspects, the best situation exists in one of the smallest towns of Dolní Dvořiště, followed by Lipno nad Vltavou, which is among the most important tourist destinations in the Czech Republic. The town of Vyšší Brod also possesses a respectable budget supported by summer tourism and river sports. Nevertheless, it is necessary to say that, except for Dolní Dvořiště, the majority of municipalities do not have financial resources that would allow an absolute financial independence. A strong aspect is that the municipalities have learned to utilize the financial tools effectively, which is reflected in the ability to fulfill most of their aims using the developed strategic plans. The initial hypothesis that municipalities are succeeding in meeting their strategic objectives with the help of existing financial instruments was therefore confirmed.

Keywords: Financial tools, Strategic planning, Subsidy policies, Developmental aims, Financial independence, Strengths and weaknesses

II. Seznam použitých zdrojů

128/2000 Sb. Zákon o obcích - Zákony pro lidi. (2019). [online]. [cit-2019-11-22]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>

183/2006 Sb. Stavební zákon - Zákony pro lidi (2019). [online]. [cit-2019-01-22] Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>>

Aalborg Charter. (1994). The Charter of European Cities and Towns. European Conference on Sustainable Cities and Towns. 27 May 1994. Aalborg.

Ablaev, I. M. (2015). [online]. Innovation Potential of the Economy of the Region, the System of Indicators.[online]. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. Vol 6. No 1. S3. February 2015. pp. 309-312. [cit-2019-10-25]. Dostupné z: <https://scholar.google.cz/scholar?hl=cs&as_sdt=0%2C5&q=Innovation+Potential+of+the+Economy+of+the+Region%2C+the+System+of+Indicators&btnG=>>

Agenda 21 - Sustainable Development - the United Nations (1992). [online]. [cit-2019-11-22]. Dostupné z: <<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>>

Aktuality:INTERREG. (2020). [online]. [cit-2020-03-20] Dostupné z: <<https://www.by.cz.eu/cz/evropska-uzemni-spoluprace/>>

Bachtler, J., & Yuill, D. (2001). [online]. Politics and strategies for regional development: a shift in paradigm? (pp. 1-41). Glasgow: University of Strathclyde: European Policies Research Centre. [cit-2019-11-26]. Dostupné z:

<https://www.researchgate.net/profile/John_Bachtler/publication/228396056_Policies_and_strategies_for_regional_development_a_shift_in_paradigm/links/55b8c01008ae092e965a46bb/Policies-and-strategies-for-regional-development-a-shift-in-paradigm.pdf>

Bernard, J. (2011). Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí - hledání jejich vlivu. [online]. *Czech Sociological Review*, Vol.47, No.4, pp. 745-775. [cit-2019-08-17]. Dostupné z:

<https://www.researchgate.net/profile/Josef_Bernard/publication/279689703_Endogenni_rozvojove_potencialy_malych_venkovskych_obci_-_obtizne_hledani_a_mereni_jich_vlivu/links/55c85d3508aeca747d6699be.pdf>

Bifulco, R., Buch, B., Duncombe, W., Robbins, M., & Simonsen, W. (2012). [online]. Debt and Deception: How States Avoid Making Hard Fiscal Decisions. *Public Administration Review* 72(5)): pp. 659-67. [cit-2019-10-03]. Dostupné z: <https://scholar.google.cz/scholar?hl=cs&as_sdt=0%2C5&q=Debt+and+Deception%3A+How+States+Avoid+Making+Hard+Fiscal+Decisions.+&btnG=>>

Binek, J., Toušek, V., Galvasová, I., Věžník, A., Kunc, J., Seidenglanz, D., . . . Řehák, S. (2007). Venkovský prostor a jeho oživení. Brno: Georgetown.

Blažek, J., & Uhlíř, D. (2011). Teorie regionálního rozvoje - Nástin, kritika, implikace. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum.

Čapkova, S. (2005). [online]. Local Government and Economic Development. Open Society Institute, Budapest, pp. 1-19. [cit-2019-11-22]. Dostupné z:

<http://pdc.ceu.hu/archive/00006950/01/LGI_Local-Government-and-Economic-Development_2005.pdf>

Devuyst, D., Hens, L., & Lannoy, W. (2001). [online]. How green Is the City? Sustainability Assessment and the Management of Urban Environments. New York: Columbia University Press. [cit-2020-09-24]. Dostupné z:

<[https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=ZXxHAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR14&dq=Devuyst,+D.,+Hens,+L.,+%26+Lannoy,+W.+\(2001\).+How+green+Is+the+City%3F+Sustainability+Assessment+and+the+Management+of+Urban+Environments.&ots=pRr9h-O83r&sig=NAjfy9D0_DWbbOAXw2nomGLaw9c&redir_esc=y#v=onepage&q=Devuyst%2C%20D.%2C%20Hens%2C%20L.%2C%20%26%20Lannoy%2C%20\(2001\).%20How%20green%20Is%20the%20City%3F%20Sustainability%20Assessment%20and%20the%20Management%20of%20Urban%20Environments.&f=false](https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=ZXxHAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR14&dq=Devuyst,+D.,+Hens,+L.,+%26+Lannoy,+W.+(2001).+How+green+Is+the+City%3F+Sustainability+Assessment+and+the+Management+of+Urban+Environments.&ots=pRr9h-O83r&sig=NAjfy9D0_DWbbOAXw2nomGLaw9c&redir_esc=y#v=onepage&q=Devuyst%2C%20D.%2C%20Hens%2C%20L.%2C%20%26%20Lannoy%2C%20(2001).%20How%20green%20Is%20the%20City%3F%20Sustainability%20Assessment%20and%20the%20Management%20of%20Urban%20Environments.&f=false)>

MMR dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020. (2014). [online]. [cit-2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf>

Dolní Dvořiště: Titulní stránka. (2020). [online]. [cit-2020-04-10]. Dostupné z: <<https://www.dolnidvoriste.cz/>>

Dotace na údržbu a obnovu kulturních a venkovských prvků. (2020). [online]. [cit-2020-04-20]. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-na-udrzbu-a-obnovu-kulturnich-a-1/dotace-na-udrzbu-a-obnovu-kulturnich-a-3/>>

DotaceEU-Úvod. (2020). [online]. [cit-2020-04-08]. Dostupné z: Evropské fondy v ČR: <<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy>>

European Commission. Final Report of the Expert Group on Enterprise Clusters and Networks. European Commission, Belgium. (2005). [online]. [cit-2020-04-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/cluster/map_project.htm>

Evropské strukturální a investiční fondy/*Evropská Komise*. (2020). [online]. [cit-2020-04-10]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-programmes/opportunities/funding-overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_cs>

Farkač, M., & Repiská, M. (2020). [online]. [cit-2020-04-10]. *Euroskop.cz - Změny v období 2014-2020 - Euroskop*. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/9220/sekce/zmeny-v-obdobi-2014-2020>>

Hagen, J. v. (2006). Political Economy of Fiscal Institutions. *In The Oxford Handbook of Political Economy*, edited by Barry R. Weingast and Donald A. Wittman, 464–78. Oxford, UK: Oxford University Press. [cit-2020-04-07]. Dostupné z: <<https://epub.ub.uni-muenchen.de/13402/1/149.pdf>>

Historický lexikon obcí České republiky-1869-2011/ČSÚ. (2020). [online]. [cit-2020-03-07]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>>

Holeček, J., Binek, J., Galvasová, I., Chabičovská, K., & Svobodová, H. (2009). [online]. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, spol. s. r. o. Společnost

- pro regionální ekonomické poradenství. [cit-2019-09-15]. Dostupné z: <http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2009/03/Obec_souvislosti.pdf>
- Ihimodu, I. I. (1997). *States Vision Plans of Development*. A lecture delivered on, 3.
- Jirsa, T. (2017). [online]. *FEJETON: Lanovka na Hraničník bude! Konečně...* [cit-2019-11-22]. Dostupné z: NEVIDITELNÝ PES: <https://neviditelnypes.lidovky.cz/spolecnost/fejeton-lanovka-na-hranicnik-bude-konecne.A171018_101618_p_spolecnost_wag>
- Ježek, J. (2015). [online]. Kritická analýza strategického plánování obcí, měst a regionů v České republice. *Identifikace problémových oblastí a návrh řešení*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. [cit-2019-08-09]. Dostupné z: <<https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/22570/1/Jezeck.pdf>>
- Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer.
- Kaplice - Oficiální stránky města.(2020). [online]. [cit-2020-04-07]. Dostupné z: <<https://www.mestokaplice.cz/>>
- Kauzya, J.-M. (2005). [online].Decentralization: Prospects for Peace, Democracy and Development. *DPADM Discussion paper. September 2005. New York*. [cit. 2019-08-02]. Dostupné z: <<http://www.euroafricanpartnership.org/old/contributi/backen.pdf>>
- Kosack, S., & Tobin, J. (2006). [online]. Funding Self-Sustaining Development. The Role of Aid, FDI and Government in Economic Success. *International Organization 60, Winter 2006. The IO Foundation, pp. 205-243*. [cit-2019-8-4]. Dostupné z: <https://www.researchgate.net/profile/Jennifer_Tobin/publication/4854295_Funding_Self-Sustaining_Development_The_Role_of_Aid_FDI_and_Government_in_Economic_Success/links/00b49529e1df521e3e000000.pdf>
- Kozel, R., Mynářová, L., & Svobodová, H. (2011). *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha 7: Grada Publishing, a.s.
- Kruntorádová, I. (2015). *Politické aspekty financování českých měst*. Charles University in Prague, Karolinum Press.
- Kutscherauer, A. (2007). [online]. *Regionální a municipální management v České republice na počátku 21. století*. Ekonomická fakulta, Katedra regionální a environmentální ekonomiky. [cit.2020-02-08]. Dostupné z: <http://www.alkut.cz/regrozvoj/Konference_prednaska.pdf>
- Lafferty, W. M., & Eckerberg, K. (1998). [online]. From the Earth Summit to Local Agenda 21: *Working Towards Sustainable Development*. London: Earthscan. [cit.2020-09-09].Dostupné z: <https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=AUb5AQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP3&dq=Lafferty+a+Eckerberg+from+the+earth+summit+to+local+agenda&ots=9VXv_7TF0P&sig=_jwOeJTd0u12HsvpeQZk-2M8nSo&redir_esc=y#v=onepage&q=Lafferty%20Eckerberg%20fr.>>
- Maaytová, A., Ochrana, F., Pavel, J., & a kolektiv. (2015). *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha 7: Grada Publishing, a.s.

- Macháček, J. (2004). Ekonomické souvislosti využívání kulturně historických lokalit. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica.
- Macháček, J., Říhová, G., Kolařík, P., Jílek, P., Pova, P., Silovská, H., & Tomešová, J. (2012). Venkov v rámci inovativních přístupů. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o.
- Maier, K., & a kolektiv. (2012). Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Matej, M. (2017). [online]. [cit-2020-03-04]. *Financování obcí v ČR - současný stav a další vývoj RUD a dotací*. Dostupné z: Deník VEŘEJNÉ SPRÁVY: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>>
- Mezei, C. (2006). [online]. Defining local economy development. *Tér és Társadalom* 20 (4). pp. 85-96. [cit-2019-10-12].
- mor, & ČT 24. (2018). [online]. *Heren a kasin v Česku ubývá. Situace se ale liší město od města*. [cit-2020-04-11]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2608514-heren-a-kasin-v-cesku-ubyva-situace-se-ale-lisi-mesto-od-mesta>>
- Město Horní Planá/oficiální stránky města. (2020). [online]. [cit-2020-04-11]. Dostupné z: <<https://www.horniplana.cz/>>
- Město VELEŠÍN - Oficiální stránky.(2020). [online]. [cit-2020-04-11]. Dostupné z: <<https://www.velesin.cz/>>
- Město Větrní -oficiální stránky. (2020). [online]. [cit-2020-04-11]. Dostupné z: <<http://www.obecvetrni.cz/>>
- Národní síť Zdravých měst ČR/asociace, mezinárodní program. (2020). [online]. [cit-2020-04-11]. Dostupné z: <<https://www.zdravamesta.cz/>>
- Nové projednání novely zákona o místních poplatcích. (17.9.2019). [online]. [cit-2020-01-06]. Dostupné z: portál.POHODA; <<https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/nove-projednani-narovnani-podminek-na-ubytovacim-t/>>
- NS MAS/Národní síť Místních akčních skupin České republiky. (2020). [online]. [cit-2020-04-08].Dostupné z: <<http://nsmas.cz/>>
- Obec - Oficiální stránky obce Lipno nad Vltavou. (2020). [online]. [cit-2020-04-10]. Dostupné z: <<https://www.lipnonadvltavou.cz/>>
- Oficiální stránky města Větrní. (2020). [online]. [cit-2020-04-10]. Dostupné z: <<http://www.obecvetrni.cz/index.php?page=prevence>>
- Ochrana, F., & Půček, M. (2012). Dosahování úspor a odstraňování plýtvání ve veřejném sektoru. Praha: Wolters Kluwer.
- Okafor, C. (2005). [online]. CDD: Concepts and procedure. *In Paper delivered at the LEEMP workshop in Kainji National Park, New Bussa (pp. 2-10)*.
- Olukotun, G. A. (8. 10 2008). [online]. Achieving project sustainability through community participation. *Journal of Social Sciences, 2008. 17 (1): pp. 21-29*. [cit-2019-10-21]. Dostupné z: <<http://www.krepublishers.com/02-Journals/JSS/JSS-17-0-000-000-2008-Web/JSS-17-1-001-08-Abst-Text/JSS-17-1-021-08-598-Olukotun-G-A/JSS-17-1-021-08-598-Olukotun-G-A-Tt.pdf>>

Pavlík, M., & a kolektiv. (2014). Jak úspěšně řídit obec a region Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. Praha: Grada Publishing, a.s.

Peková, J. (2011). Finance územní samosprávy - Teorie a praxe v ČR. Praha 3: Wolters Kluwer ČR, a.s.

Pelcl, P., Havránek, T., Lehmannová, A., & Martínek, J. (2008). [online]. Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice. Plzeň: CpKP edice venkov. [cit-2019-10-14]. Dostupné z: <<http://www.spov-pk.cz/dokumenty/Methodika%20dobre%20praxe%20MAS.pdf>>

Petr, V. (25.10.2017). Lanovka na Hraničnick bude! Konečně! [online]. – *Českobudějovický deník.cz*. [cit-2020-03-03]. Dostupné z: <https://ceskobudejovicky.denik.cz/nazory_region/lanovka-na-hranicnik-bude-konecne-20171025.html>

Pike, A., Pose, A. R., & Tomaney, J. (2016). Local and Regional Development. [online]. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group. [cit-2019-11-08]. Dostupné z: <<https://www.academia.edu/download/49867898/j.1468-2257.2007.00395.x20161025-21315-3fxitx.pdf>>

PPPLRC - HOME/Public private partnership. (2016). [online]. [cit-2019-11-10]. Dostupné z: *WORLD BANK GROUP*: <<https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/about-public-private-partnerships>>

Primátor Hřib: Příspěvek státní správy na přenesenou působnost je zcela nedostačující (2019).[online]. [cit-2020-04-05]. Dostupné z: *Praha.eu*: <http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/primator_hrib_prispevek_statni_spravy_na.html>

Program rozvoje města Horní Planá na období 2016-2022. (2020). [online]. [cit-2020-04-09]. Dostupné z: <<https://www.horniplana.cz/wp/wp-content/uploads/2018/06/Program-rozvoje-msta-horn-plan-na-obdob-2016-2022.pdf>>

Propagace CLLD/LEADER/NS MAS. *Leták Strategie CLLD a metoda LEADER v České republice*. (2016). [online]. [cit-2020-04-08]. Dostupné z: <<http://nsmas.cz/dokumenty/propagace/>>

Provazníková, R. (2015). Financování měst, obcí a regionů. Praha 7: Grada Publishing, a.s.

Rosecký, D., & Oriniaková, P. (2003). Komunitní plánování sociálních služeb. Centrum pro komunitní práci ČR. [online]. [cit-2020-03-19]. Dostupné z: <http://socialnirevue.cz/media/docs/Rosecky_Oriniakova_Komunitni_planovani_socialnich_sluzeb.pdf>

Ryding, S. O. (1994). [online]. An environmental management initiative. In Ryding, ed., Environmental Management Handbook. Amsterdam, Oxford: IOS Press and Boca Raton: Lewis Publishers. [cit-2019-09-10] Dostupné z: <https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=tNuzjW7f7zEC&oi=fnd&pg=PA1&dq=Ryding+1994&ots=woTnkXZ7mh&sig=AefeuEwUjhcPviN5-pAhBwSJtc&redir_esc=y#v=onepage&q=Ryding%201994&f=false>

- Stanciulescu, G., & Molnar, E. (2018). [online]. Regional Analysis of Tourism. Central and Eastern Europe. *Knowledge Horizons - Economics, Vol. 10, No. 2, pp. 46-58, P-ISSN: 2069-0932*. [cit-2019-09-29]. Dostupné z: <<https://www.orizonturi.ucdc.ro/arhiva/KHE%20nr.%202%20-%202018/7.%20REGIONAL%20ANALYSIS%20OF%20TOURISM.pdf>>
- Strategický plán/Město Velešín - Město VELEŠÍN. (2020). [online]. [cit-2020-04-08]. Dostupné z <<https://www.velesin.cz/soubory/mesto/strategicky-plan/strategicky-plan-rozvoje-mesta-velesin-na-obdobi-2016-2025.pdf>>
- Strategický rozvojový plán města Kaplice by Město Kaplice... (2020). [online]. [cit-2020-04-08]. Dostupné z: <https://issuu.com/mestokaplice/docs/strategicky_plan_kaplice>
- Studnička, P., Kalabisová, J., Plzánková, L., & Tinková, V. (2013). Efekty cestovního ruchu na lokální úrovni – *případová studie Lipno nad Vltavou*. Praha 5: Press21 s.r.o.
- /Svaz měst a obcí České republiky. (2020). [online]. [cit-2020-04-16]. Dostupné z: <<https://www.smocr.cz/cs>>
- Úvod - Obec Holubov. (2020). [online]. [cit-2020-04-09]. Dostupné z: <<https://www.holubov.cz/uvod/?mod=wm>>
- Úvodní stránka MA21 - Cenia. (2019). [online]. [cit-2020-02-15]. Dostupné z: <<https://ma21.cenia.cz/cs-cz/oma21.aspx>>
- Vázquez-Barquero, A. (2012). Local development: a response to the economic crisis. Lessons from Latin America. In A. Pike, A. Rodríguez-Pose and J. Tomaney (eds). *Handbook of Local and Regional Development*. London: Routledge.
- Večeřa, P. (2020). Dobrovolné svazky obcí/Města a obce profi - kompletní zdroj... [online]. [cit-2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.obecniportal.cz/33/dobrovolne-svazky-obci-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EnUnHipPhGEgUqXAGeHTW4k/?uri_view_type=4>
- Vlk, J. (2013). Program rozvoje obce-DVS-Deník veřejné správy. [online]. [cit-2020-03-15]. dostupné z: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6608415>>
- Vojtíšková, M. (2018). Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. [online]. [cit-2020-04-15]. Dostupné z: <https://www.google.com/search?sxsrf=ALeKk01m9M_9UAeRErS6unj-6tMxnGEVMg%3A1587850660616&source=hp&ei=pK2kXtaQI4KRkwWzkauoBA&q=rozpo%C4%8Dtov%C3%A9+hospoda%C5%99en%C3%AD+pro+zastupitele+obc%C3%AD.&oq=rozpo%C4%8Dtov%C3%A9+hospoda%C5%99en%C3%AD+&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQARgAMgQIIxAnMgQIIxAnMgIADIGCAAQFhAeMgYIABAWEB46BQgAEIMBOgQIABBDUKsbWJBMYOZVaAFwAHgAgAHjA4gBgRKSAQgyMC4yLjQtMZgBAKABAaoBB2d3cy13aXo&sclient=psy-ab>
- Wokoun, R., Mates, P., & Kadeřábková, J. (2011). *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.
- Výroční zprávy/Svaz měst a obcí České republiky. (2018). [online]. [cit-2020-04-15]. Dostupné z: <<https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/7739/vyrocnizprava-2018.pdf>>

Výstupy z jednání PS k RUD ze dne 29.11.2016. (12.12.2016)). [online]. [cit-2020-04-08] Dostupné z: *SMO SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY*: <<https://www.smocr.cz/cs/cinnost/financovani-obci/a/vystupy-z-jednani-ps-k-rud-ze-dne-29-11-2016>>

Vyšší Brod-oficiální stránky města. (2020). [online]. [cit-2020-04-08]. Dostupné z: <<http://www.mestovyssibrod.cz/>>

ZdravaMesta.cz. (2019). [online]. [cit-2019-08-12]. Dostupné z: Národní síť Zdravých měst České republiky: <<https://www.zdravamesta.cz/>>

zpět na euroregiony. (2020). [online]. [cit-2020-04-09]. Dostupné z: <<http://www.eunie.euweb.cz/euroregiony.htm>>

III. Seznam obrázků a tabulek

Seznam použitých obrázků

Obrázek 1. Teoretický model rozvoje malých obcí z pohledu teorie rozvoje komunit..	14
Obrázek 2. Systém Místní agendy 21 dle metodiky Národní sítě Zdravých měst ČR ...	18
Obrázek 3. Základní struktura Programu rozvoje obce (PRO).....	26

Seznam použitých tabulek

Vývoj počtu obyvatel ve městě Vyšší Brod (1900–2018).....	34
Vývoj počtu obyvatel v obci Dolní Dvořiště (1900–2018)	35
Vývoj počtu obyvatel v obci Holubov (1900–2018)	36
Vývoj počtu obyvatel ve městě Kaplici (1900–2018)	37
Vývoj počtu obyvatel ve městě Horní Planá (1900–2018).....	38
Vývoj počtu obyvatel ve městě Větrní (1900–2018).....	39
Vývoj počtu obyvatel v obci Lipno nad Vltavou (1900–2018).....	40
Vývoj počtu obyvatel ve městě Velešín (1900–2018).....	41
Hlavní strategické cíle města Vyšší Brod (2020–2025)	42
Hlavní strategické cíle obce Dolní Dvořiště	51
Hlavní strategické cíle obce Holubov	54
Hlavní cíle strategického rozvojového plánu města Kaplice (2016–2020)	58
Hlavní cíle Programu rozvoje města Horní Planá (2016–2020).....	66
Hlavní cíle Strategického plánu sociálního začleňování města Větrní (2017–2022)....	74
Hlavní strategické cíle obce Lipno nad Vltavou.....	82
Hlavní cíle Strategického plánu rozvoje města Velešín (2016–2025).....	87

